

Siunnersuummut oqaaseqaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Naalackersuisut inuit tamarmik naligiittut pineqartussaasut isumaqarput. Kinaluunniit nunatsinni suaassuseq, kingoqqiffik, innarluuteqarneq, innarluuteqarneq, ukiut, kinguaassiutitigut sammivik assigisaalluunniit tunngavigalugit assigiinngissitsivigineqartutut misigissanngilaq. Taamaammat Naalackersuisut nunatsinni innuttaasunut tamanut toqqissisimanartunik atugassaqartitsinissaq sivisuumik sulissutigaa, taamaalillutik kikkut tamarmik naligiimmik pisinnaatitaaffeqassammata, aamma inuunermi naligiimmik periarfissaqarlutik. Kinaluunniit avataaniitneqassanngilaq, kikkummi tamarmik pisariaqartinneqarput.

Kalaallit Nunaata inatsisaani maannakkut taamaallaat naligiissitaaneq pillugu inatsiseqarpoq aamma ilaatigut assigiinngitsitsinissamik inerteqquteqarnermik imaqtumik, race il.il. pissutigalugit assigiinngitsitsineq pillugu inatsit pillugu pillugu peqqussuteqarpoq.

Naalackersuisut aamma eqimattat allat suliffeqarnermi suliffeqarnerullu avataani assigiinngisitsinissamut sunniuteqarluartumik illersorneqarnissaq inatsisitigoortumik pisariaqartikkaat isumaqarput. Atuutsitsinissamut periarfissat sunniuteqarluartuunissaat, aammalu assigiinngisitsinermik eqqugaasut, tamatuma naammagittaalliutigerata sularineqarnissaanut periarfissaqarnissaat aamma pingaaruteqarput. Naammagittaalliornerullu ingerlanera innuttaasumut pisariitsuusariaqarpoq atoruminartuusariaqarlunilu.

Ullumikkut assigiinngisitsinermut illersuineq amigaateqarpoq. Ilaatigut kinguaassiutitigut sammivik, innarluuteqarneq aamma inuiaassuseqarneq tunngavigalugit assigiinngisitsinermut illersorneqarnissaq, tunngaviummik pisinnaatitaaffiuvoq, isumannaartariaqaraluartoq, taamaalillutik inuiaqatigiinni kalaallini innuttaasut tamarmik toqqissisimanartumik inuusinnaassammata.

Kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaqatigiinni imaluunniit inuianni pinngorfik, upperisaq imaluunniit kinguaassiutitigut sammivik pissutigalugit assigiinngisitsinermut ilaatigut illersuinissaq inatsisini, ilaatigut asissuilluni nakkarsaallunilu oqaaseqarnerit pillugit pinerluttulerinermut inatsit § 100-ani atuuttuniippoq. Aalajangersakkap taassuma unioqqutinneqarnera pinerluttulerinermut inatsisitigut pineqaatissiinermik, naalagaaffimmi oqartussat ataaniittumik, kinguneqarsinnaavoq. Kisiannili immikkoortinneqarnissamut illersorneqarneq annertusarniarlugu aamma suliart pinerluttulerineq pillugu inatsimmi malittarisassat ataaniinngitsut sillimaffiginarlugit immikkoortumi nuna tamakkerlugu inatsiseqarnissaq aamma pingaaruteqarpoq.

Taamaalilluni pinerluttulerinermut inatsisitigut suliassaqarfiup iluaniilernissaq inatsimmi siunertaanngilaq. Assigiinngisitsinermut illersuisunik maleruagassanik atuuttoqarani

pisoaqartillugu, aammalu taamaallaat inuiaqatigiinni inatsisiniinnaq, inatsimmi maleruagassiinissaq siunertaavoq. Taamaattoq tassani ilaatinneqanngitsut tassaapput, inatsimmi § 20-mik, , unioqqutitsinerit, pinerluuteqarsimasunut suliassatut pisarnermissut suliarineqartussat, aamma tak. § 55.

Naalackersuisut siunnersuut saqqummiunneqartoq inuiaqatigiinni kalaallini ineriartornerup pisariaqartup pinngitsoorneqarsinnaanngitsullu tungaanut alloriarnertut isigaat.

Kalaallit Nunaat nunani tamalaani pisussaaffinnik, ilaatigut nunani tamalaani inuit pisinnaatitaaffii pillugit nunani tamalaani isumaqatigiissutini nassuiarneqartunik, malinnittussaavoq. Pisussaaffiit taakkua assigiinngisitsinissap pitsaaliornissaa pinngitsoortinnissaalu qulakkeertussaavaat. Suliassaqarfimmi inatsiseqanngippat tamanna pisinnaanngilaq. Taamatuttaaq inatsit taanna malinneqanngippat, kinguneqartitsinissaq pisariaqarpoq.

Naligiinnissaq assigiinngisitsinnginnissarlu pillugit tunngaviusoq Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Nunarsuarmioqatigiinnut nalunaarummi, 1948-mi Naalagaaffiit Peqatigiit inuit tamarmik kiffaanngissuseqarlutik inunngorsimasut aammalu naleqassutsimi pisinnaatitaaffinilu naligiittut pillugu inuit pisinnaatitaaffiini tunngaviusuni aallaavissatut akuerisaanni, allaqqavoq.

Naligiissitaaneq assigiinngisitsinnginnissarlu pillugit Inatsisartut inatsisaannut siunnersuummi, Kalaallit Nunaanni assigiinngisitsinermut illersuinerup pitsanngorsarneqarnissaanik aammalu inuit naligiissinneqarlutik pineqarnissaannik siuarsaanissamik kissaateqarneq, tamatumunnga ilanngullugu ilaatigut kingoqqiffik tunngavigalugu assigiinngisitsinerit sulluunniit atorunnaarsinneqarnissaat pillugu Naalagaaffiit Peqatigiit nunani tamalaani isumaqatigiissutaannik, arnanut tunngatillugu assigiinngisitsinerit sulluunniit atorunnaarsinneqarnissaat pillugu Naalagaaffiit Peqatigiit nunani tamalaani isumaqatigiissutaannik aammalu inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit nunani tamalaani isumaqatigiissutaannik atuutsitsilernissap pitsanngorsarneqarnissaa aallaavigineqarput.

Siunnersuummi suaassuseq, naartuneq, meeravissartaarneq erninermi sulinnigiffeqarneq, kinguaassiutitigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassutsimik takutitsineq, suaassutsit ilisarnaataat, kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaqatigiinni, inooqatigiinnermi imaluunniit inuianni pinngorfik, innarluuteqarneq, ukiut, politikikkut isiginnittaaseq, upperisaq imaluunniit upperisaqarneq pissutigalugit toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarnera, inuiaqatigiinni sunut tamanut atuuttoq, atulersinneqassaaq.

Assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarnerata unioqqutinneqarneranut naligiissitsinissamut aalajangiisartunut naammagittaalliorsinnaanissaq aammalu inuit innarlugaasut taarsiivigineqarsinnaanissaat, aamma siunnersuutigineqarput.

Siunnersuummi, assigiinngisitsinissap nalinginnaasumik inerteqqutigineqarnera atuutsilernerisigut illersuinissaq pitsanngorsarneqassaaq. Aallaaviatigut assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut tamarmik assigiimmik assigiinngisitsinissamut illersorneqartariaqarput. Inatsisip ataatsimoortup killissaasa iluanni assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut akornanni assigiinngissutaasussat aamma sillimaffigineqarput.

Inatsisissatut siunnersuummi, Norgemi nalogiissitaaneq assigiinngisitsinissallu inerteqqutigineqarnera pillugit inatsit, immikkoortuni arlalinni isumassarsiorfigineqarpoq. Norge assigiinngisitsinissamut illersuineq pillugu inatsisimini siuarsimasorujussuuvoq. Norgemi assigiinngisitsinnginnissamut ataatsimoortumik inatsisiliornissaq toqqarneqarpoq, soorlu aamma inatsisissatut siunnersuummi matumani taamaaliorortoqartoq. Naalakkersuisut ataatsimoortumik inatsiseqarnermi assigiinngisitsinissamut illersuineq sunniuteqarluartoq paasiuminartorlu Kalaallit Nunaanni anguneqassasoq, qularinngilluinnarpaat. Ataatsimoortumik inatsiseqalernermi inatsisip assigiinngisitsinissamut qanoq illersuina aammalu inatsit naapertorlugu assigiinngisitsinnginnissamik pisussaaffiit suut pisussaaffiliunneqarnerisut, aamma ataasiakkaanut takujuminarnerulissaaq.

Siunnersuut Inuit Pisinnaatitaaffiit Institutip aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiami ”Nalogiissitaaneq – Kalaallit Nunaanni killiffik 2019” inassuteqaataannut naapertuuppoq. Nalunaarusiami, suaassuseq, kingoqqiffik imaluunniit sumiuussuseq, innarluuteqarneq, ukiut, kinguaassiutitigut sammivik aamma upperisat pissutigalugit suliffeqarnerup iluani aammalu avataani assigiinngisitsinissamut nalinginnaasumik illersuinissaq pillugu inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinissaq Naalakkersuisut suliniutigissagaat, aammalu siunnersuummi arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumik naammagittaalliutinik aalajangiisartunik pilersitsinissaq pineqartunut ilaatinneqassasoq ilaatigut inassutigineqarpoq.

Manna inatsisissatut siunnersuummi Kalaallit Nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 27 30. oktober 1992-imeersup sanioqqunnissaa siunertaanngilaq. Inatsisartut inatsisaat taanna Inatsisartut inatsisaannut siunnersuutigineqartumik unioqqutitsisutut isigineqanngilaq.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnertit

Assigiinngisitsinissap nalinginnaasumik inerteqqutigineqarnera

Kalaallit Nunaata inatsisaani assigiinngisitsinissap nalinginnaasumik inerteqqutigineqarneranik imaqartumik inatsiseqanngilaq.

Nalogiissitaanermut inatsimmi suaassuseq pissutigalugu assigiinngisitsinissaq inerteqqutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut, kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaqatigiinni imaluunniit inuianni pinngorfik, upperisat aamma kinguaassiutitigut sammivik pissutigalugit assigiinngisitsinnginnissamut, tamanna tunngavigalugu qunusaarilluni, asissuilluni imaluunniit nakkarsaalluni oqaaseqarnerit assigisaalluunniit tamat akornanni saqqummiunneqarpat, pinerluttulerinermut inatsimmi § 100 illersuivoq. Tamatuma

saniatigut inuk takutitsinernut, katerisimaarnernut assigisaannullu tamat ornissinnaasaanni ingerlanneqartunut iseqquneqarani kiisalu inuup inatsimmi taaneqartut pissutigalugit sullinneqarumanani pisoqartillugu, kingoqqiffik il.il. pissutigalugit assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarnera pillugu inatsimmi maleruagassiisoqarpoq.

Kiisalu suliffeqarnermi tunngavissaqanngitsumik soraarsitsinerit atorfilinnut inatsimmi illersorneqarput. Taamaattoq inatsit atorfilinnuunnaq atuuppoq aammalu tunngavissaqanngitsumik soraarsitsineq qanoq paasineqassanersoq, tamatumani assigiinngisitsineq tunngavissaqanngitsumik soraarsitsinerusoq, naak assigiinngisitsilluni soraarsitsineq nalinginnaasumik tunngavissaqarneq ajoraluartoq erseqqissarneqarani.

Taamaalilluni eqimattat aalajangersimasut kisimik assigiinngisitsineq pillugu maannakkut aalajangersakkat atuunneranni, annikitsuinnarmik illersorneqartussaapput. Illersuinissaq ullumikkut tamat ornissinnaasaaniinnaq aammalu suliffeqarnerup iluaniinnaq annermik atuuppoq.

Inatsisini atuuttuni assigiinngisitsinermut sukumiinerusumik illersuisoqanngimmat, Kalaallit Nunaat maanna nunani tamalaani pisussaaffinnik assigiinngisitsinermut suliaasaqarfinni pisussaaffiusunik naammassinninersoq, apeqquuserneqarsinnaavoq.

Inatsit pingaarneq, suaassuseq, naartuneq, meeravissiartaarneq, erninermi sulinngiffeqarneq, kinguaassiutitigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassutsimik takutitsineq, suaassutsit ilisarnaataat, kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaqatigiinni, inooqatigiinnermi imaluunniit inuianni pinngorfik, innarluuteqarneq, ukiut, politikikkut isiginnittaaseq, upperisaq imaluunniit upperisaqarneq tunngavigalugit assigiinngisitsinissap pinngitsoortinnissaanik aammalu inuit tamarmik naligiissinneqarnissaannik siuarsaasussaq siunnersuutaavoq. Allatorneqarnerat tamakkiisuuvoq.

Assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut suaassutsini kinaassuseqarneq aamma suaassutsimik takutitsineq, tunngavissarititaasut allanit allaanerupput, tassami taakkunani annertuumik inuup nammineq imminut qanoq misiginera tunngavigineqarmat. Tassa imaappoq, inuup nammineerluni assigiinngisitsinermut illersorneqartussaannermi pineqartunut ilaanerluni ilaanginnerluniluunniit aalajangertussaavaa.

Maanna naligiissitaanermut inatsimmi assigiinngisitsinermut taaguummi suaassutsit illuatungeriit tunngavigineqarput: angut arnarlu. Kisianni inuk angutaanini/arnaanini pissutigalugu assigiinngisinneqanngissinnaavoq, inuulli inuit suaassutsinik isiginninnerannut unammillernera pissutigalugu assigiinngisinneqarsinnaalluni. Taamaattumik suaassuseq assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut naammangilaq, taamaattumik inerteqquteqarneq suaassutsini kinaassuseqarneq aammalu suaassutsimik takutitsineq ilaatilerlugit ilaneqassaaq.

Taamaalilluni siunnersuummi inerteqquteqarnermi assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut arlallit ilaatilerlugit, Kalaallit Nunaanni assigiinngisitsinermut

illersuineq pitsanngorsarneqassaaq. Peqatigisaanik illersuinissaq inuiaqatigiinniittuni tamanut atuutsilerlugu ilaneqarpoq.

Naalackersuisut isumaqarput, assigiinngisitsinermik inerteqquteqarnermi toqqaannartumik aamma toqqaannangitsumik assigiinngisitsineq kiisalu nakkarsaaneq, ilitsersuineq peqataanerlu pineqartunut ilaatinneqartariaqartut.

Naalackersuisut aamma isumaqarput, assigiinngisitsineq tunngavissalimmik siunertaqarpat, toqqaannartumik toqqaannangitsumillu assigiinngisitsisoqarsinnaassasoq.

Tunngavissalimmik siunertaq suunersoq, pisuni ataasiakkaani aalajangerneqartassaaq, kisianni assersuutigalugu inuup nammineq isumannaatsuunissaa aammalu allat isumannaatsuunissaat eqqarsaatigalugit assigiinngisitsineq tunngavissalimmik siunertaasinnaavoq.

Naalackersuisut aamma isumaqarput, iliuusissat immikkuullarissut ajoqutissartaasut assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasunut inatsimmi taaneqartunut ataatsimut arlalinnuunniit atasut pitsaaliornissaannik imaluunniit naligiissinnissaannik siunertaqartut atuutsinnissaannut imaluunniit akuerinissaannut inatsit akornusiissanngitsoq. Immikkut iliuuserisassat taamaattuni siunertaavoq pissusiviusuni suliaqarnermi naligiissitsinerup siuarsarnissaa.

Inuiaqatigiinniittunut tamanut assigiinngisitsinissap nalinginnaasumik inerteqqutigineqarnerata atuutsinneqarnerani, inatsisip pinerluttulerinermut inatsimmi akuliutsinnissaa siunertaanngilaq. Pinerluttulerinermut inatsisip avataani pisut, inatsisissatut siunnersuummi pineqartunut ilaatinneqarput aammalu piumasaqaatit inatsit manna malillugu saqqummiunneqartut taamaallaat inuiaqatigiinni suliaqarsanut maleruagassat malillugit eqqartuussivinni suliaqarsinnaassapput aammalu pinerluuteqarsimasunut suliaqarsatut suliaqarsinnaassanat. Tamatumani inatsimmi § 20, aamma § 55 ilanngullugu, unioqqutitsinerit, pisarnermisut pinerluuteqartunut suliaqarsatut maannakkutut suliarineqartussat ilaatinneqanngillat.

Naammagittaalliutinik aalajangiisartunik pilersitsineq

Inatsisissatut siunnersuummi naammagittaalliutinik aalajangiisartunik (naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut), manna inatsimmi assigiinngisitsinissamik inerteqquteqarnerup unioqqutinneqarnera pillugu naammagittaalliutinik suliarinnissinnaasunik, pilersitsisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Ullumi innuttaasoq Kalaallit Nunaanni assigiinngisitsivigineqarluni misigiguni, taamaallaat nalinginnaasumik eqqartuussivinni misiliinissamik periarfissaqarpoq, tassami inatsisini atuuttuni arlaannaannuunniit attuumassuteqanngitsumik naammagittaalliutinut, assigiinngisitsineq pillugu suliaqarsatut suliarinnissinnaasumik, aalajangiisartoqanngimmat. . Assigiinngisitsineq pillugu suliaq aatsaat innarliineq inatsisini atuuttuni malittarisassani atuuttuni allasimappat eqqartuussivinni suliarineqarsinnaavoq, assigiinngisitsinerlu inatsisini

atuuttuni allaaserineqanngitsoq suliarineqarsinnaanani. Kisiannili naammagittaalliummi pisortani oqartussat assigiinngisitsinerat pineqarpat, innuttaasoq Inatsisartut Ombudsmandiannut naammagittaalliorsinnaavoq, tassanili taarsiivigineqarnissamut assigiinngisitsinerulluunniit uppersarsarneqarnissaanut periarfissaqanngilaq.

Innuttaasup innarligaasup eqqartuussivinnukarnissaq periarfissatuarimmagu, tamanna naapertuutinngilaq. Innuttaasunummi eqqartuussiviit pisariusarput suleqatigiuminaallutillu. Eqqartuussiviit innuttaasunut amerlasuunut ungasissuupput eqarlutillu iliuseqarfigineqarfigiuminaatsut. Taamaammat Naalakkersuisut, allaffissornikkut naammagittaalliornissamut periarfissamik atuutsitsilernermi, innuttaasut sunniuteqarluarnerusumik inatsisitigut illersorneqarnissaat naapertuuttoq isumaqarput.

Taamaammat manna inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutaavoq, suliassaqarfinnut suaassuseq, naartuneq, meeravissartaarnej, erninermi sulinngiffeqarnej, kinguaassiutitigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarnej, suaassutsimik takutitsineq, suaassutsit ilisarnaataat, kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaqatigiinni, inooqatigiinnermi imaluunniit inuianni pinngorfik, innarluuteqarnej, ukiut, politikikkukut isiginnittaaseq, upperisaq imaluunniit upperisaqarnej pissutigalugit assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarnera naapertorlugu illersugaasunut tamanut ataatsimoortumik allaffissornikkut naammagittaalliutinut aalajangiisartunik (Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut) pilersitsisoqassasoq. Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suliffeqarnermi avataanilu naammagittaalliutinik suliarinninnissamut piginnaatitaassapput.

Assigiinngisitsinissamut inerteqquteqarnej unioqqutinneqarpat, aalajangiisartut aalajangiisinnaapput taarsiinissamillu akuersisinnaallutik. Aalajangiisartut pilersinneqarnerannut, eqqartuussivimmi suliakkiinngikkaluarlutik, assigiinngisitsinermut naammagittaalliornerup suliarineqarnissaanut innuttaasunut ataasiakkaanut assigiiaarnerusumik periarfissaqalersitsinissaq siunertaavoq.

Assigiinngisitsinermut pissutaasunut tamanut aalajangiisartut ataatsimoortut aammattaaq pisut illersuinissamut tunngavissarititaasuni arlalinnik akuutitsiviusut iliuseqarfigisinnaavaat, tassa imaappoq assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut arlallit, assersuutigalugu suaassuseq, sumiuussuseq ukiullu, pissutigalugit assigiinngisitsivigineqarluni inuit isumaqarnerani pisut.

Naammagittaalliortoq nammineerluni toqqaannartumik assigiinngisitsinermik kalluarneqarluni (tassa imaappoq inatsisitigut soqutigisat) naammagittaalliutit aalajangiisartut suliarisinnaavaat aammalu allaffissornikkut naammagittaalliornissamut periarfissaarussimappat, naammagittaalliutit suliarisinnaallugit. Aalajangiisartut allattoqarfeqassapput, suliassanik piareersaasussamik. Tamatuma kingorna aalajangiisartut ataatsimiinnermi suliassaq suliarissavaat. Aalajangiisartut aalajangiineri allaffissornikkut oqartussamut allamut naammagittaalliutigineqarsinnaanngillat. Aalajangiisartut aalajangiinerat isumaqatiginngikkaanni, suli eqqartuussivinnukarnissaq periarfissaassaaq.

Pisortat ataatsimiititaliaanni, siunnersuisoqatigiivini, isumalioqatigiissitaliaanni assigisaannilu suaassutit katitigaanerat

Inatsisit atuuttut

Angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. November 2013-imeersumi kapitali 3 naapertorlugu, ataatsimiititaliat, siulersuisut il.il. allaffissornermut aamma/imaluunniit teknikkinut tunngassutillit, inatsimmi suaassutsinik katiterinissamut piumasaqaatit avataanniipput.

Inatsisissatut siunnersuutip imarisai

Siunnersuutaavoq aamma ataatsimiititaliat, siulersuisut il.il. allaffissornermut aamma/imaluunniit teknikkinut tunngassutillit, inatsimmi suaassutsit katitigaanerannut piumasaqaammi pineqartunut ilaatinneqassasut.

Kalaallit Nunaanni naligiissitaaneq pillugu inatsimmi siunertaq naammassiniarlugu, inatsimmi suaassutsit katitigaanerannut piumasaqaatit ataatsimiititalianut il.il. tamanut atuunnissaat aammalu maleruagassanik aalajangersaanermut piareersaasussanuinnaq imaluunniit inuiaqatigiinnut pingaarutilinnut pilersaarusiortussanuinnaq atuutinnginnissaat, pisariaqarpoq. Piumasaqaatit atuuffissaasa annertusitinnerisigut, inatsisip qaqugukkut atuunna pillugu nalornineq paasiuminaanneralu annikillisinneqassaaq.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit suliassaannik annertusititsineq

Inatsisit atuuttut

Angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. November 2013-imeersaq naapertorlugu, inatsit inuiaqatigiinni pissusiviusuni qanoq atornerqarnersoq malinnaaffiginissaa, Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit pisussaaffigaat, ilanngullugu pissusiviusuni atuutsitsilerneq qanoq ingerlanersoq.

Inatsisissatut siunnersuut malillugu sammisassanik naligiissitaaneq pillugu paasissutissanik siammarterisussanik aallartitsinissamut, peqatigisaanillu naligiissitaanermi ajornartorsiutinut atuuttunut tunngatillugu oqallitsitsinissamut, Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit pisussaaffeqarput.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit tamatuma saniatigut siunnersuisartutut atuunnissamik pisussaaffeqarput.

Tamatuma saniatigut suliassat nammineq toqqagassat arlallit inatsimmi aalajangersagaapput. Suliassat nammineq toqqagassat allatornerqarnerat tamakkiisuunngilaq, kisianni Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit sulinerisa sammivissaanut malittarisassat allassimaannarlutik. Suliassat nammineq toqqagassat ilaanniippoq, Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit pisortani sullissivinnit suliffeqarfanniillu naligiissitaanermut aallartitanut ikiutissasut.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit aammattaq naligiissitaanikkut iliuusissanut tunngatillugu oqartussanut assigisaannullu isumassarsianik siunnersuutinillu suliqaarnissaq

toqqarsinnaavaat, taamatullu Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit ileqquusumik arnat angutillu tamarnik immikkut suliarisartagaannut nuanninngitsunik isummertarnerit sammissallugit toqqarsinnaavaat. Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit taamatutaaq pisortani sullissiviit imaluunniit kattuffiit, suaassutsinut attuumassutilimmik persuttaasarnermik akiuiniartut suleqatigilernissaat toqqarsinnaavaat, taamatullu Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit aamma sullivinni naligiissitaanerup siuarsarnissaanut, ilanngullugu naligiimmik aningaasarsiaqarneq periarfissaqarput.

Inatsisissatut siunnersuutip imarisai

Inatsisissatut siunnersuummi Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit suliassai annertusitinneqarput. Inatsisissatut siunnersuut malillugu Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit arlalinnik aalajangersimasunik suliassaqarput, peqatigisaanillu taassuma inuiaqatigiinni inissisimanagera erseqqissarneqarluni.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit naligiissitaaneq pillugu inatsit aamma assigiinngisitsinnginnissaq, naligiissitaanermut attuumassuteqartoq, qanoq inuiaqatigiinni atorneqarnersoq atuutsinneqarnersorlu malinnaaffiginissaannut suli inatsisissatut siunnersuut malillugu pisussaaffeqarput. Siunnersuisoqatigiit inatsisissatut siunnersuut malillugu, inatsisip tassunga tunngasortaa suliaqarnermi malinneqarnersoq, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut sulinerannit tapersersorneqassapput.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit sammisassanik naligiissitaaneq pillugu paasissutissanik siammarfiusussanik, peqatigisaanillu naligiissitaanermi ajornartorsiutinut attuumassutilinnut tunngasunik oqallitsitsinissamut kiisalu siunnersuisartutut atuunnissamut suli pisussaaffeqassapput. Tamatuma saniatigut inuiaqatigiinni naligiissitaaneq pillugu ilisimasanik katersinissaq, ineriartortitsinissaq paasissutissiinissarlu kiisalu naligiissitaaneq pillugu paasissutissanik tamat malinnaatinnissaat Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit suliassaraat. Taamaaliornermi tamatigut naligiissitaaneq pillugu ilisimasat, politikkikkut suliniutissanut kiisalu ilisimatusarnikkut suliniuteqarnernut tunngavissatut atorneqarsinnaasut, nutarterneqartuaannarnissaat qulakkeerneqassaaq.

Tamatuma saniatigut suliassat nammineq toqqagassat inatsimmi aalajangersagaasut suli arlaqarput, taakkua aamma isumassarsianik, siunnersuutininik suliniutissanillu inuiaqatigiinni naligiissitaanermut nukittorsasussanik suliaqarnissamut naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit periarfissaqarnerannik aamma imaqartilerlugit annertusitinneqarlutik. Suliassat nammineq toqqagassat allattorsimanerat suli tamakkiisuunngilaq, kisianni Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit sulineranni sammivissamut malittarisassatut allassimaannarlutik. Tamatumunnga siunertaavoq, suliassat inatsisitigut pisussaaffigineqartut naammassereerneranni, suliassat suut Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit pingaarnersuinerminni salliutissaneraat malittarisassaqaarnissap qulakkeernissaa.

Siunnersuutip atuutilernerani tamatuma saniatigut Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit ukiut tamaasa nalunaarusiaminnik tamanut saqqummiisassapput.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuutip kingunerisaanik pisortani oqartussat assigiinnngisitsinninnissaq naligiissitaanerlu suliaasaqarfimmini politikikkut suliniutissaminnik imaluunniit pisussanut pilersaarutiminnik pilersaarusionermanni ingerlatsinerminnilu atuutsilertussaavaat ilannguttussaallugulu. Inatsisip ataqatigiissaarneqarnissaata atuutsinneqalernissaatalu qulakkeersinnaanissaat siunertaralugu naliliutaavoq sulisumik ataatsimik atorfinitsitsinissaq pisariaqartinneqartoq.

Tamatuma saniatigut naatsorsuutaavoq, allattoqarfimmik naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunik sullissisinnaasumik, 0,5-imik sulisoqartussamik, pilersitsisoqassasoq imaluunniit annertusitsisoqassasoq.

Ilimagineqarpoq Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunik pilersitsinermi aningaasartuutit 250.000 kr.-nik annertussuseqassasut.

Ataatsimut naliliutaavoq inatsisissatut siunnersuummi aningaasartuutaanerusussat, naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut aningaasartuutaanerusussat ilanngullugit, 1,5 mio. koruuninik annertussuseqassasut.

Taamatuttaaq ukioq allortarlugu suaassutsinut agguakkamik aningaasarsianut naatsorsueqqissaarneq pillugu nassuiaammik suliaqarnissamut aningaasartuuteqartussaavoq.

Siulersuisuni, ataatsimiititaliani il.il. suaassutsit oqimaaqatigiinnissaat pillugu aalajangersakkat atuuffissaasa annertusitinneqarnerat, pisortanut allaffissornikkut imaluunniit aningaasaqarnikkut kingunerisassaqaqngitsoq naatsorsuutaavoq, tassani siulersuisuni ataatsimiititalianilu annertussusissaliinerit siulersuisunut ilaasortaareersut qinigassanngortinneqartarnerat ilutigalugu naammassineqartarmata. Taamaalluni immikkut ittumik ataatsimeersuarnernut imaluunniit qinersinernut allatut ittunut aningaasartuuteqarnerulernissaq naatsorsuutigineqanngilaq.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Nalilerneqarpoq inatsisissatut siunnersuut inatsit naapertorlugu politikkinik nutaanik suliarinninnermi inuussutissarsiortunut aningaasarnermi allaffissornermilu ilaatigut kinguneqassasoq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut kingunerisassat

Kingunerisassaqaqngilaq.

6. Innuttaasunut kingunerisassat

Inatsisissatut siunnersuutip assigiinnngisitsinissamut illersuineq annertusitissavaa kiisalu naammagittaalliorsinnaaneq malittaasoq, innuttaasunut assigiinnngisitsinermut tunngavissarititaasuni assigiinnngitsuni pineqartunut ilaatinneqartunut allaffissornikkut pitsaasunik kinguneqassasoq naliliisoqarluni. Tamanna innuttaasut inatsisitigut isumannaatsuunerannik pitsanngorsaavoq.

7. Kingunerisassat annertuut allat (naligiissitsinermut tunngasunut kingunerisassat)

Inatsisissatut siunnersuutip, innuttaasunut iluaqutaasumik, Kalaallit Nunaanni assigiinngisitsinissamut illersuineq pitsanngorsassavaa ersarissassallugulu.

Kinguaassiutitigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassutsimik takutitsineq aamma suaassutsit ilisarnaataat pissutigalugit suliffeqarnerup iluani avataanilu assigiinngisitsinissamut assigiissaartumik ersarissumillu illersuisoqanngimmat, ataasiakkaat inatsimmik pisinnaatitaaffimminnillu paasiuminaatsitsisinnaanerat tamatuma sunniutigisinnaavaa. Peqatigisaanik assersuutigalugu tamatuma suliffeqarnermi imaluunniit nalinginnaasumik inuiaqatigiinni pinera apeqqutaanani, inuit suaassusivimminnik atuinngitsut imaluunniit suaassuseqatiminoortut nakkarsarneqarlutik pinerlineqarnissaat imaluunniit assigiinngisitsiviginissaat inerteqqutaasoq, inatsimmi assigiissaartumik ersarissumillu oqariartuutigineqanngilaq. Tamanna tunngavigalugu naliliutaavoq, inatsisissatut siunnersuut LGBTI-nut naligiissitaanikkut pitsaasunik sunniuteqassasoq, tassami inatsisissatut siunnersuummi aalajangersarneqarmat kinguaassiutitigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassutsimik takutitsineq aamma suaassutsit ilisarnaataat pissutigalugit inuup assigiinngisitsivigineqarnissaa inerteqqutaasoq.

Naartuneq, meeravissartaarneq, ernereermermi sulinngiffeqarneq, kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaqatigiinni, inooqatigiinnermi imaluunniit inuianni pinngorfik, innarluuteqarneq, ukiut, politikikkut isiginnittaaseq, upperisaq imaluunniit upperisaqarneq tunngavigalugit assigiinngisitsinissaq inerteqqutaasoq inatsisissatut siunnersuummi aamma aalajangersarneqarmat, naliliutaavoq siunnersuut taamatuttaaq taakkununga pitsaasunik sunniuteqassasoq.

Tamatuma saniatigut inatsisissatut siunnersuut sunniuteqarluartumik inatsimmi illersuineranut atuutsitsinermullu iluaqutaassaaq, tassami Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut naammagittaalliorsinnaatitsisoqarmat.

8. Oqartussanut kattuffinnullu il.il. tusarniaaneq

Naligiissitaaneq assigiinngisitsinnginnissarlugu pillugit Inatsisartut inatsisissaattut ulloq 26.05.2023 tusarniaassutigalugu nassiunneqarpoq, ulloq 27.06.2023 tusarniaanermut akissuteqarnissamut killigitinneqarluni. Siunnersuut peqatigisaanik tusarniaanermut nittartakkami tamanut saqqummiunneqarpoq.

Tusarniaanermut allakkat inatsisissatullu siunnersuut kiisalu nassuiaatitai oqartussanut kattuffinnullu makkununga tusarniaassutigalugit nassiunneqarput:

Siulittaasup Naalackersuisoqarfia, Nunanut Allanut, Inuussutissarsiornermut Niuernermullu Naalackersuisoqarfik, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfik, Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalackersuisoqarfik, Nunalerineranut, Imminut

Pilersornermut, Nukissiuuteqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut Attavilersuutinullu Naalakkersuisoqarfik, Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, Avannaata Kommunია, Kommuneqarfik Sermersoq, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunია, Kommune Kujalleq, SIK, GrønlandsBANKEN, BankNordik, KNI A/S, Sulisitsisut, SISA, Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit, Kalaallit Nunaanni Inuit Pisinnaatitaaffiit Siunnersuisoqatigiit, Kalaallit Nunaanni Meeqqat Pisinaatitaaffiit Suliaraqarfik MIO, Innarluutillit Oqaaseqartartuat Tilioq, Utoqqaat Oqaaseqartartuat, Kalaallit Nunaanni Pinerlitsaliuinermit Siunnersuisoqatigiit, Akademikernes Sammenslutning i Grønland, LGBTQ+ Greenland+, Sipineq+, Arbejdstilsynet i Grønland, Center for Arbejdsskader, ICC Greenland office,, Nunatsinni Advokatit, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarnermut Siunnersuisoqatigiit, Kalaallit Nunaanni Politiit, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik, Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik, Inatsisartut Allattoqarfiat, Nakorsaaneqarfik, Inatsisartut Ombudsmandiat, Pissassarfik, Pituffimmi Innuttaasut Siulersuisui, Københavnimi Kalaallit Illuat, Biskoppeqarfik, Royal Greenland A/S.

Tusarniaanermi allakkiaq pillugu ilanngussaq 1 innersuussutigineqarpoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Aalajangersakkami inatsisip siunertaa nassuiarneqarpoq.

Assigiinngisitsinermut taaguutip inaarutaasumik nassuiaassuserneqarnissaa siunertaanngilaq, tassami taaguut ineriartortuarmat. Assigiinngisitsinermut taaguutip atituumik paasineqartussaanerani aammalu assigiinngisitsinnginnissap, siunertamut aalajangersakkami siunnersuutigineqartup, suliaqarfingineqarnerani, ajornartorsiutit nutaat siunissami inatsimmi ilaatinneqarsinnaanissaat qulakkeerneqassaaq.

Ukiut pissutigalugit assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarneranut tunngatillugu oqaatigineqassaaq, inerteqquteqarnermi naleqqutinngitsumik tunngavissaqanngitsumillu assigiinngisitsinerup ukiut pissutigalugit pisup pinissaa siunertaammat. Inuiaqatigiinni ukiunut killigititaasorpasuit tunngavissaqarput.

Kisiannili § 1-imi assigiinngisitsinerup qanoq paasineqarnissaanut tunngaviit aalajangersimapput. Taamaalluni assigiinngisitsinerup qanoq paasineqarnissaanut tunngaviit nutaat pillugit inatsimmi naleqqussaanissaq pisariaqarpoq.

§ 2-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami inatsisip atuuffissaa nassuiarneqarpoq. Inatsit inuiaqatigiinnut tunngasunut tamanut atuuppoq. Assigiinngisitsineq inuiaqatigiinni sumiluunniit pisarmat, assigiinngisitsinissamut illersuineq, assersuutigalugu suliffeqarnermiinnaq atuuttussanngorlugu killilerneqassappat, tamanna naapertuutissanngilaq.

Imm. 2-mut

Siunnersuutaavoq maleruagassap imm. 2-ani inatsit namminerisamut inuunermut, tassunga ilanngullugu ilaqutariittut inuunermut, atuutissanngitsoq.

Inatsit inuit namminerisaminnik inuunermi ingerlatsineranut atuutissanngitsoq aalajangersakkami imm. 2-kkut siunnersuutigineqarpoq.

Aalajangersakkami tassani inuit namminerisaminnik inuunerisa mianerineqarnissaa takutinneqarpoq.

Ingerlatsineq namminerisamik inuunermi ingerlatsinerunersoq nalilersorneqassappat, ingerlataq pineqartoq tamanut tunngatinneqarnerasoq taamaannginnersorluunniit isumaliutigineqartariaqarpoq. Taamaattoqarpat ingerlatap namminerisamik inuunermi ingerlataannginneratut isumaqassaaq. Tamat imatut paasineqassaaq, inuit

aalajangersimannigsumik amerlassuseqartut. Akerlianik ilimagineqarpoq, ingerlatani inunnik attaveqarfigisanik akuutitsiviusuni, namminerisamik inuunermi ingerlatsineq pineqartoq. Namminerisamik inuunermi ingerlatanut assersuutitut taaneqarsinnaapput, ikinngutit peqatigisartakkalluunniit toqqakkat, nammineq pigisanik atukkiussineq, tunissutit kingornussititsinerillu.

Akerlianik tamanut ingerlatsineq pisortani oqartussaasunit, inunnit ataasiakkaanit, inuttut isigineqartunit, soorlu suliffeqarfinit, aaqqissuussaansoq apeqqutaatinnagu namminerisamik inuunermi ingerlatsinerussanngilaq. Taamaalilluni taamatut pisoqarnera assigiinngisitsinermik inerteqquteqarnermut ilaassaaq.

Imm. 3-mut

Inatsisini allani malitassaniluunniit allani pitsaanerusumik illersuisoqanngippat inatsit atuuppoq.

§ 3-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq inatsit allanit atorunnaarsinneqarsinnaanngitsumik illersuisussaasoq. Tamatuma malitsigisaanik inuk kinaluunniit inatsimmi pineqartunut ilaatinneqartoq, minnerpaamik inatsit malillugu illersorneqarnissamut pisinnaatitaaffeqarnerminullu pisinnaatitaasoq. Aalajangersakkami siunertaavoq aamma, inuk inatsisissatut siunnersuut manna malillugu pineqarsimanngitsoq, nipangiinnarnermini imaluunniit erseqqissumik oqaatigalugu piginnaatitaaffimminik atuerusunngitsoq, akerliliissuteqarnissanik pitsaaliuinissaq.

Aalajangersakkap atuunnerani ilaatigut, sulinermik inuussutissarsiuteqartup piffissami aalajangersimasumi naligiimmik aningaasarsiaqarsimanninnera, nipangiinnarluni imaluunniit erseqqissumik oqaatigalugu naligiimmik aningaasarsiaqarnissamut pisinnaatitaaffimminik atuerusunnginneratut, nassuiarneqarsinnaanngilaq. Pineqartoq aningaasarsiat assigiinngissuteqarnerannut iliuuseqannginnera apeqqutaatinnagu, tamanna atuuppoq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersakkat inatsimmik unioqqutitsisut atuutinngitsut erseqqissarneqarpoq. Aalajangersakkap isumaqatigiissummi qanoq inneraluunniit apeqqutaatinnagu tamanna pissaaq. Isumaqatigiissutip atorunnaarneranik aalajangersagaq malitseqanngilaq. Aalajangersakkat ataasiakkaaginnaat, inatsimmut akerliusut, atuutinngillat.

Assersuutigalugu sulinermut, aningaasarsianullu atugassarititaasut aamma atugassarititaasut piffissamut suliffiusussamut tunngassuteqartut amerlanertigut sulisartut isumaqatigiissutaanni maleruagassiivigineqarput. Sulisartut isumaqatigiissutaanni aalajangersakkat inatsimmik unioqqutitsisut, atuutinngillat.

§ 4-mut

Aalajangersagaq toqqaannartumik toqqaannangitsumillu assigiinngisitsinermik inerteqquteqarnermik imaqqarpoq. Tamatuma saniatigut inatsimmi assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut aalajangersakkami allatorneqqarput. Allattukkat tamakkiisuupput.

Tunngavissaqanngitsumik assigiinngisitsineq tassaavoq, inuup inuit allat inissisimaffeqqataannit tunngavissaqanngitsumik ajornerusumik pineqarnera.

Suiaassuseq paasineqassaaq inuup inatsisitigut suaiaassusaa. Maanna Kalaallit Nunaanni angutitut imaluunniit arnatut inatsisitigut suaiaassuseqartoqarsinnaavoq, kisianni siunissami inatsisitigut allanik suaiaassusertaqalissappat, aalajangersagaq itisilerneqqarsinnaavoq.

Suiaassutsit ilisarnaataat tassaavoq ersiutit imaluunniit ilisarnaatit suaiaassutsinut assigiinngitsunut ilisarnaataasut immikkoortitsisullu.

Kinguaassiutitigut sammivik tassaavoq inuup suaiaassuseq(-tsit) suut kinguaassiutitigut soqutigisarinerai aamma/imaluunniit asannilluni misigissutsini sorlernut sammitinnerai. Inatsimmi, suaiaassuseqatigiinnoortuuneq, suaiaassuseqatiginngisamoortuuneq aamma suaiaassutsinut tamanoortuuneq ilaatinneqqarput. Kinguaassiutitigut sammivimmi kinguaassiutitigut sammivik aamma kinguaassiutitigut atueriaaseq ilaatinneqqarput. Oqaatsimi immikkut kinguaassiutitigut salliutitsinerit imaluunniit sammisaqarnerit ilaatinneqqanngillat, soorlu assersuutigalugu fetichisme imaluunniit sadomasochisme.

Suiaassutsini kinaassuseqarneq tassaavoq inuup suaiaassutsimini nammineq misigisimanera. Suaiaassutsini kinaassuseqarneq suaiaassusiviusumut naapertuussinnaavoq imaluunniit naapertuunnani.

Suiaassutsimik takutitsineq tassaavoq, inuk kajumilluni kajuminnaniluunniit pissusilersornermigut, atisalersoriaatsimigut, isikkumigut, oqaatsimigut il.il. qanoq malunnartitsisarnersoq.

Erninermi sulinngiffeqarnermi eqqarsaatigineqqarput, tamanna pillugu malittarisassat qaqugukkulluunniit atuuttut. Naartunermi, erninermi meeravissartaarnermilu sulinngiffeqartarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 5, 24. november 2020-meersoq maannakkut atuuppoq. Taamaalilluni inuit erninermi sulinngiffeqartut amerlinissaat inatsisissatut siunnersuummi siunertaanngilaq.

Inuiaassutsimi suminngaanneerfik tassaavoq ilaatigut inunngorfik, peroriartorfik il.il. Tassani inuiaassuseq aamma innuttaassuseqarneq pineqqanngillat, taamaattumik taakkua pineqartunut ilaatinneqqaratik.

Inuiaassuseqarneq tassaavoq ilaatigut sumiuussuseq, ammip qalipaataa aamma oqaatsit. Oqaatsimi inuiaassuseqarneq, aamma pissutsit allat assersuutitut taaneqqartunit allaaneruset ilaatinneqqarsinnaapput, taamaalillunilu tamanna suli ilaartorneqqarsinnaavoq.

Ammip qalipaataa tunngavigalugu assigiinngisitsivigineqartoq assersuutigalugu Kalaallit Nunaata kulturianut assinganik ilaalluni misigigaluartoq, assigiinngisitsisup pineqartoq kalaallisuunngitsoq allatulli inuiattut tunuliaquteqartoq misigisinnaavoq. Naalagaaffimmi innuttaassuseqarneq sumiuussutsimi pineqartunut ilaatinneqanngilaq aammalu naalagaaffimmi innuttaassuseqalernissamut imaluunniit nunamiinnissamut akuerineqarnissamut piumasaqaatit aalajangersarneqarneranni, taamaalilluni inatsit malillugu toqqaannartumik assigiinngisitsinertut naatsorsuunneqanngilaq.

Sulisitsisoq atorfirmik inuttassarsiornermut atatillugu qinnuteqartup oqaatsinik piginnaasaqarneranut piumasaqaateqarpat, tunngavissalimmik siunertanik kinaassusersiunngitsumik tunngavilersorneqanngitsunik, imaluunniit tamatuma naammassinissanut aningaasassat naapertuugatik pisariaqaratillu, toqqaannanngitsumik assigiinngisitsisoqarsinnaavoq. Oqaatsit pillugit taamatut piumasaqaateqarnermi qinnuteqartunut oqaatsit pillugit piumasaqaatinik eqqortitsinngitsunut assigiinngisitsisoqassaaq.

Innarluuteqarneq isumaqarpoq, timikkut, tarnikkut, sianissutsikkut misigisaatsikkulluunniit piujuartumik piginnaasakinneq, inuiaqatigiit inuuneranni aporfiit assigiinngitsut ilanngullugit allat naligalugit tamakkiisumik peqataanissamut akornutaasut.

Manna inatsit innarluuteqarnermi assigiinngisitsinermut atuutissappat, innarluut uppersarneqassaaq. Tamanna soorlu nakorsap allagarsiussaatic, ikiorsiissutinut aningaasaliissutit uppersarneratigut, peqqinnissaqarfimmit imaluunniit peqqissaasunit uppersarneratigut pisinnaavoq.

Assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarnerani, pissusiviusuni inuit assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut ilaanniillutik pisut kisimik pineqaannanngillat, kisianni aamma inuup taamaassorineqarluni, taamaassimasorineqarluni imaluunniit taamaaliniarluni pisoqarneri aamma pineqarlutik. Inuk assersuutigalugu arnaqatiminoortuusoq ilimagineqarnera pissutigalugu assigiinngisinneqarpat, tamanna pissusiviunersoq tamaannginnersorluunniit, naliliinermut tassa attuumassuteqanngilaq.

Imm. 2-mut

Toqqaannartumik assigiinngisitsisoqarsimassaaq, inuk assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut ataatsit arlallilluunniit pissutigalugit, allap taamaaqataanik inissisimasup pineqarsimaneranit imaluunniit pineqartussaagaluarneranit, ajornerusumik pineqarpat. Toqqaannartumik assigiinngisitsinermi ilaatinneqarput aalajangiinerit, iliuseqarnerit, iliuseqannginnerit, tunngavilersuuteqarnerit il.il.

Nassuiaassut malillugu assigiinngisitsisoqarnermik nalilersuineq pissaq, inuk innarligaalluni misigisimasoq, inuup assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasuni taakkunani ilaatinneqanngitsup taamaaqataanik inissisimanermini qanoq pineqarneranut imaluunniit pineqartussaagaluarneranut, sanilliussinikkut.

Toqqaannartumik assigiinngisitsinermut assersuutaasinnaavoq, atorfirmut qinnuteqartoq piukkunnassuseqartoq, assersuutigalugu innarluuteqarneq, kingoqqiffik imaluunniit kinguaassiutitigut sammivik pissutigalugit itigartinneqartoq.

Toqqaannartumik assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarnerani aamma iliuseqannginnerit pineqartunut ilaatinneqarput. Tassa imaappoq, assigiinngisitsineq pillugu apeqqutinik qaqitsisinnaanissamut iliuseqarnissaq piumasaqaataanngitsaq. Taamatut iliuseqannginnermut assersuutigineqarsinnaavoq, sulisartoq innarluutilik, innarluuteqarnini pissutigalugu suliffissarsiortutut oqaloqatigineqartussatut aggersarneqanngippat.

Imm. 3-mut

Toqqaannangitsumik assigiinngisitsinermi pissutsit, iliuitsit, iliuseqannginnerit, tunngavilersuutit il.il. arlaannaannulluunniit tunngatinneqanngitsut, kisianni inunnik aalajangersimasumi inissisimaffilinnik, allanit taamaaqataanik inissisimasunit, ajornerusumik pineqarnerit ilaatinneqarput. Pisup sunniutaa assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut inatsimmi taaneqartut pissutigalugit assigiinngisitsinermik malitseqassappat, suleriaatsimut pineqartumut il.il. suna pissutaanersoq apeqqutaanngilaq.

Toqqaannangitsumik assigiinngisitsinermut assersuutitut taaneqarsinnaavoq atisalersornermut maleruagassaq, nasartaateqarnissamik inerteqquteqarfiusoq, taamaalillunilu pisumi aalajangersimasumi taamatut inerteqquteqarnissamut tunngavissalimmik naleqquttumillu tunngavilersuutissaqanngikkaluortoq, toqqaannangitsumik upperisamut tunngasumik nasartaateqarnissamik inerteqquteqarfiusoq.

Aalajangersakkami naggat kingulleq pissutsinik imminnut atasunik nalilersuineramik imaqarpoq. Tamassuma kinguneraa siunertap pineqartup akuerisaaneramik aningaasallu siunertamut naleqqunnersut nalilersuineq apeqqutaasut. Ataatsimut isigalugu imminnut atasunik nalilersuinermit toqqaannangitsumik assigiinngisitsineq pinnagu toqqaannartumik assigiinngisitsinerup akuerinissaanut tunngavissaqarluassaaq.

Aalajangersakkami soraarummeernernut, ataatsimiinnernut il.il. oqaatsit aalajangersimasut atorneqarnissaannik piumasaqaateqarsinnaanermut atatillugu piumasaqaateqartoqanngilaq. Allamiut oqaasiinik kalaallisut elektroniskinnorlugu nutserinissamut periarfissat ineriartortinneqartillugit, § 4-mi malitassap atorunnaarsinnissaa pissusissamisussaaq, kisiannili pissutsini isumalluutillu tamaviaarnartut taamatut piumasaqarnermut atasut pissutigalugit, aalajangersakkami taamatut piumasaqateqarnissamut maannakkut aallaaviusumik akerliussaaq.

§ 5-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami nakkarsaanerit aamma kinguaassiutitigut innimiilliornerit sulluunniit pineqartunut ilaatinneqarput, soorlu oqalulluni, oqalunnani, digitalinnorlugu timikkullu pissusilersorluni. Ataatsimoorluni nakkarsaneq kinguaassiutitigullu pinngitsaaliiniarneq aamma aalajangersakkami pineqartunut ilaatinneqarput. Inuup taamatut pissusilersornermik

akuersinnginnera imaluunniit akuersaarnera aallaavigalugu ajornerusumik pineq, aamma uumisaarinertut isigineqarpoq.

Oqaaseqarnerit apeqqutillu assersuutigalugu oqalulluni pissusilersornerusinnaapput. Oqalunnani pissusilersorneq tassaavoq, assersuutigalugu assinik takutitsineq. Kuninneq, attuualaarnejq assigisaanilluunniit allatigut iliuuseqarnejq, timikkut pissusilersornermi pineqartunut ilaapput.

Piaaraluni nakkarsaaneq, inuup naleqassusaanik innarliinissamik siunertaqartoq, taamatullu piaarinani nakkarsaaneq, tassa imaappoq mianersuaalliorluni nakkarsaaneq, inuup naleqassusaanik innarliinissamik siunertaqanngitsoq, kisianni taamaattoq taamatut sunniateqartoq, aalajangersakkami pineqartunut ilaatinneqarput.

Imm. 3-mut

Illuatungeriit pisumit paasinninnerat assigiinngitsorujussuusoq, kinguaassiutitigut innimiilliornejq pillugu suliani ilisarnaataasarpoq. Innarliisumik pissusilersornerminut (kissaatigineqanngitsumik) tunngatillugu ajunngitsumik isumaqarluni, amerlanertigut innarliisooq imminut illersorniartarpoq. Kingulleq taanna ilaatigut amerlanertigut, sullivimmi pineqartumi nalinginnaasumik ilagisartakkat persuarsiorfiunngitsoq assigisaaluunniit, nassuiaatigineqartarpoq.

Kinguaassiutitigut innimiilliornejq pillugu suliassani ilisarnaataasartoq alla tassaavoq, takunnittoqarsimanerata qaqutigooortuusarnera.

Uppernarsaatissanik nalilersuinermi suliassani taakkunani pisartumi, taamaalilluni pisut (nassuiaatigineqarajuttut), innarligaasup saqqummiussinnaasai, aallaavigineqartarput. Innarligaasup oqaatigisai ilimanaateqalersinneqarsimanersut nalilersorneqarnerani, pisimasut annertuumik pingaartinneqartussaapput, tamatumalu suliani allani pisartutut pisarnera qaqutigoorpoq.

Kinguaassiutitigut innimiilliornermi pissusilersornerup pineqartup kissaatigineqanngitsumik kinguaassiutinut tunngatinneqarsimanera pingaartinneqassaaq. Tassa imaappoq, pissusilersorneq pineqartoq innarligaasumut qanoq sunniinersooq aalajangiisuuvoq aammalu innarliisup qanoq siunertaqarnera aalajangiisuunani. Ataasiakkaat inuttut killissai aallaavigalugit ataasiakkaatigut nalilersuisooqassaaq. Taamaattoq iliuuseqartoqarsimassaaq, taannalu kissaatigineqanngitsutut misigineqarsimassalluni. Kinguaassiutitigut innimiilliornejq pisimanersooq nalilersuinermi innarliinerup annertussusaa, inuup innarligaasup tungaanit iliuuseqannginneq innarliisullu ajunngitsumik isumaqarnera il.il. aamma ilanngullugit isiginiarneqassapput.

§ 6-imut

Inuup assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut inatsimmi taaneqartut pissutigalugit immikkoortinnissaanut imaluunniit nakkarsarneqarnissaanik ilitersuinermi taamatuttaaq

inatsimmi assigiinngisitsinissamik inerteqquteqarnejq atuuttoq, aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq.

§ 7-imut

Assigiinngisitsineq pillugu inatsimmi aalajangersakkanik unioqqutitsinermut assigiinngisutigit peqataanerup maleruagassiivigineqarnissaa qulakkeerniarlugu, Peqataanissap inerteqqutigineqarnera inatsimmi ilaatinneqarpoq, aamma taakkua assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarnerini allatigit oqaasertaanni ilaatinneqanngikkaluarpataluunniit.

Assigiinngisitsinermut peqataaneq uppersaanissaq pillugu maleruagassat assinginik atuutsitsilertussaavoq aammalu assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarnerpiaatut pineqaatissiinissamut tunngavissiisinnaalluni.

Inatsisitigit isumannaatsuunissap mianerineqarnissaa pissutigalugu, peqataaneq assigiinngisitsinermik kinguneqartussaasoq, peqataasup ilisimasimasariaqarlugu imaluunniit ilisimasariaqaraluarlugu pisoqarnerinut, peqataanermut aalajangersagaq malillugu akisussaaffeqarnejq killilerneqarpoq. Aammattaaq piumasaqaataavoq peqataaneq assigiinngisitsinermut pinissaanut pisariaqarsimassasoq.

Assigiinngisitsinermut peqataaneq pineqassappat ajortumik sunniuteqartumik takuneqarsinnaasumik sunniuteqassaaq. Assersuutigalugu sulisussarsiortarfiup inuup tarnikkut ajuuteqarnera pillugu paasissutissiisutigitipagu, sulisitsisup sulisussassiordermi paasissutissat taakku pingaartinngippagit peqataanissamut inerteqquteqarnerup unioqqutinneqarnera pineqassanngilaq. Tassa assigiinngisitsinermut peqataasooqartoqarsimaneramik oqartoqassappat, assigiinngisitsivittoqarsimassaaq akornusersuivittoqarsimassalluniluunniit.

§ 8-mut

Imm. 1-imut

Assigiinngisitsineq aalajangersagaq manna malillugu inatsimmik atuutsitsilissaaq, taanna tunngavissalimmik siunertaqarnermi kinaassusersiunngitsumik tunngavilersugaappat aammalu tamatuma naammassinissaanut aningaasassat naapertuuppata pisariaqarpatalu. Aalajangersakkami assigiinngisitsinermut inatsimmik naammassinninnissaanut, piumasaqaatit annertusiartortut tamarmik naammassineqartussat pingasut, aalajangersakkami aalajangersarneqarput. Taamaalilluni tassani pineqarpoq ataasiakkaatigit nalilersuinissaaq, ataasiakkaat assigiinngisitsinnginnissamut illersorneqarnissamik soqutigisaqarnerat pisariaqartitsinerallu, assigiinngisitsinermut tunngavilersuutaasumut sanilliullugu oqimaaqatigiissaarneqassalluni.

Inatsimmik naammassinnittumik siunertaqarnejq sullivimmi assersuutigalugu tassaasinnaavoq eqqiluisaarnissamut isumannaallisaanermullu piumasaqaat imaluunniit ilisarnartuunissaaq

pillugu piumasagaat, tassani assigiinngisitsinissamut tunngavissalimmik naleqquttumillu tunngavilersuutissaqarluni.

§ 4 apeqqutaatinnagu, soraarnerussutisialinnut imaluunniit innarluuteqarnermut ikiorserneqarnissamut, isumaginninnermi isumannaallisaatinut inuussutissarsiornermut attuumassutilinnut ilaatinneqartumut, periarfissaqarnermut imaluunniit pisinnaatitaateqarnermut ukiunut killiliussanik aalajangersaanissamut, imaluunniit aaqqissuussinerit taakkua killissaasa iluanni naatsorsuinerni ukiunut tunngavissarititaasunik peqqissuserlu pillugit paasissutissanik atuinnissamut, inatsit manna akornusiinngilaq.

Imm. 2-mut

§ 4 apeqqutaatinnagu, oqaatsinut piumasagaatinik aalajangersimasunik aalajangersaanissamut inatsit manna akornusiinngilaq, assersuutigalugu qinnuteqartoq atorfinitsitsinermi kalaallisut oqalussinnaassasoq.

§ 9-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami naligiinnginnerit atuuttut naligiilersinnissaannut eqimattani ataasiakkaani pitsaasumik immikkut pineqarnissamut periarfissaqarneq maleruagassiiffigineqarpoq. Pitsaasumik immikkut iliuusissat, tamatumunnga siunertaasup naammassineqarnissaata tungaanut, atuutsinneqarsinnaassapput.

Assersuutigalugu inuusuttunut utoqqalinersiutilinnulluunniit ukiuinut aalajangersimasunut akikillisaanerit, immikkut ajunngitsumik pineqarnertut isigineqassapput.

Siulersuisuni suaassutsit katitigaanerit pillugu maleruagassat pitsaasumik immikkut pinermut assersuutissaapput.

Imm. 2-mut

Iliuutsit aalajangersimasut imm. 1 naapertorlugu aallartinneqartut, taamaallaat iliuutsimi siunertap eqqortinnissaata tungaanut attatiinnarneqassapput. Iliuutsit tamatuma kingorna attatiinnarneqarpata assigiinngisitsisoqartoq oqartoqarsinnaavoq.

§ 10-mut

Aalajangersakkami sullissinerit inunnut aalajangersimasumik suaassusilinnut tunngatinneqarpata assigiinngisitsinissamut inerteqquteqarnerup atuutinnginnissaa malittarisassiorneqarpoq.

Qimarnguiit suaassutsinut aalajangersimasunut tunngatinneqartut imaluunniit sullissinerit taamaallaat suaassutsinut aalajangersimasunut tunngatillugit sullissinernut suaassuseq malillugu timersornermi ingerlatsinerit timersornermiluunniit pissutsit

immikkoortitaarnerannut assersuutaapput, akuerisaasumillu siunertaqarnermik tunngaveqarlutik, tamassumunngalu atorneqartut siunertap taassuma eqqortinnissaanut atorneqartut naleqquttuullutik pisariaqartuullutillu.

§ 11-mut

Aalajangersakkami sulisup upperisaa upperisarluunniit suliffeqarfimmut pingaaruteqartutut isigineqartillugu assigiinngisitsinissamut inerteqquteqarnermi atuutinnginnera malittarisassiorneqarpoq. Suliffeqarfiup upperisami isummap upperisalluunniit sammiviata aalajangersimasup siuarsarnissaanik siunertaqartuunissaa piumasaqaataavoq.

Assersuutigalugu upperisarsiornermi ingerlatsivik sulisut ingerlatsivimmi suliassanik pingaarnernik suliaqartut upperisarsiornermi assigiimmik isiginneriaaseqarnissaannik piumasaqarpat akuerisaavoq. Taamaalilluni palasitut atorfirmik qinnuteqartup ilagiinni ilaasortaanissaanik imaluunniit imamip islamimik upperisaqarnissaanik piumasaqarneq assigiinngisitsinerunngillat.

§ 12-imut

Ukioqassuseq pissutigalugu assigiinngisitsinissamut inerteqquteqarneq ingerlalluartunik suliffeqarfeqarnissamut pingaaruteqarpoq. Kisiannili pisut ilaanni ukiut pissutigalugit assigiinngisitsisoqarsinnaavoq, taamaammallu immikkut aalajangersagaqarnissaa piumasaqaataalluni. Tamassumunnga assersuutissat tassaapput:

- Tamanut atuuttunik isumaqatigiissutini aamma sulisut kattuffiisa sulisitsisullu isumaqatigiissutaanni ukiunik killiliinermi, ukiut killingi taakku assigiinngisitsissutaassanngillat akuerisaasumillu siunertaqarnermik tunngavilersorluarneqarlutik tamassumunngalu atorneqartut siunertap pineqartup eqqortinnissaanut naleqquttuussapput pisariaqarlutillu;
- Atorfinitsitsinermut, akissarsianut soraarsitsinermillu tunngatillugu isumaqatigiissutini aamma sulisut kattuffiisa sulisitsisullu akornanni isumaqatigiissutini tamanut atuuttuni inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit pillugit malittarisassat immikkut ittit. Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit taamaallaat aamma ukiutik pissutigalugit suliani assigiinni sulisunit inersimasunit appasinnerusumik akissarsiaqarsinnaapput.
- Atorfinitsitsinermut, akissarsianut soraarsitsinermullu tunngatillugu inuusuttut 15-iy inorlugit ukiullit pillugit malittarisassat immikkut ittit atorfeqarneq isumaqatigiissutini tamanut atuuttuni aamma malittarisassaqaartinneqanngippat.
- Inuttut atukkatigut isumannaallisaanermut aaqqissuussinernut tunngatillugu ukiut killingi, ilaatigut suliffeqarnermi soraarnerussutisiat tjenestemanditullu soraarnerussutisiat, aamma aaqqissuussinernut taakkununnga sinaakkutit iluanni sillimatinik naatsorsuinermi ukioqassutsimut tunngaviup atorneqarnera.

Ukioqassutsimik tunngavimmik atuneq suaassuseq pissutigalugu assigiinngisitsinermik kinguneqassanngilaq.

Toqqaannginngitsumik assigiinngisitsinermut sanilliullugu tooqqaartumik assigiinngisitsinerup naapertuulluartauneranut ataatsimut isigalugu pissutissaqarluassaaq.

§ 13-imut

Pisortani oqartussat aalajangersagaq manna malillugu iliuuseqarlutik naligiissitaanerup siuarsarnissaanut aammalu assigiinngisitsinerup akiorniarnissaanut, pisussaaffeqarput. Pisussaaffeqarnerup atuunnerani pisortani oqartussat akisussaaffeqarfiup iluanni inatsimmi siunertaq naammassiniarlugu iliuuseqarlutik, siunnerfilimmik tulleriissaartumillu periaaseqarlutik sulissutiginnissapput.

Suliniutissat suut ingerlatissallugit naleqqunnersut naapertuunnersullu, pisortani oqartussat suliassaqarfinni ataasiakkaani pisunik ilungersunartunillu misissueqqissaarneq aallaavigalugu nammineerlutik naliliiffigissavaat.

Erseqqissarneqassaaq, pisortani oqartussat suliaqartuusut naligiissitaanermik assigiinngisitsinnginnissamillu suliaqarnermut akisussaasuusut arlallit ilagiinnarmagit.

§ 14-imut

Aalajangersakkami, assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut manna inatsimmi pineqartunut ilaatinneqartut tamaasa pillugit sulisitsisunut tamanut nalinginnaasumik ingerlataqarnissamut pisussaaffeqarneq, inatsimmi aalajangersarneqarpoq. Inatsimmi pisortani taamatullu namminersortuni sulisitsisut qanorluunniit ittut tamarmik ilaatinneqarput, taakkua tamanut iluaqutigineqartussatut kattuffiinersut, nammineq kajumissutsiminnik sulinersut, peqatigiiffiunersut allatulluunniit iluseqarnersut apequtaatinnagu.

Sulisitsisut ingerlataqarnissamut pisussaaffeqarnerannik naammassinnineq, suliassaqarfinni oqartussap akisussaasuusup ilitersuineratigut ilisimasanillu paasissutissiisarneratigut qulakkeerneqassaaq.

Sulinerup ilaqutariillu inuunerisa ataatsimoortinneqarnerisa oqimaaqatigiissinnera sulisitsisut sulisullu akornanni oqaloqatigiinnikkut aalajangerneqassaaq.

§ 15-imut

Aalajangersakkami, assigiinngisitsinissamut nalinginnaasumik inerteqquteqarneq suliffeqarnermut pissutsiniittunut tamanut atuuttoq erseqqissarneqarpoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq imminermini pingaaruteqanngilaq, kisianni taamaallaat §§ 4-7-imi nalinginnaasumik assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarneranik erseqqissaanerulluni.

Naligiimmik aningaasarsianut atugassaqartitsinissaq pillugu immikkut

Assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut inatsimmi taaneqartut pissutigalugit aningaasarsiatigut assigiinngisitsisoqartoq oqartoqarsinnaalernissaanut, sulineq assigiittoq assigiimmik naleqartoq tassani pineqassaaq. Aallaaviatigut sulisitsisumi ataatsimi atorfimmi ataatsimi imaluunniit assingusumi sulisut imminnut sanilliunneqassapput. Aningaasarsiat ataatsimoortut tamarmik sanilliussinermi tunngavigineqassapput. Aningaasarsiat arlalinnik imaqqarpata, immikkoortui tamarmik immikkut naligiimmik aningaasarsiat pillugit piumasqaammik naammassinnissapput. Tunniunneqartartunik ataatsimoortunik nalilersuinissaq naammanngilaq, tassami suliassaqqarfimmi paasiuminartitsinissaq pingaaruteqarmat.

Sulisitsisup sulisunut qaffasinnerusumik aningaasarsialinnut tunngatillugu aningaasarsiaannik appartitsinerani, naligiimmik aningaasarsiaqarnissamut piumasqaat naammassineqarsinnaanngilaq.

Manna inatsimmi aningaasarsianut oqaaseq nalinginnaasumik paasinnittarnermut naapertuuppoq, taanna malillugu sulinermi aningaasarsiat qanorluunniit ilusillit tamarmik pineqartunut ilaatinneqarput. Tassa imaappoq, bonusit ajunngitsorsiasallu aamma pineqartunut ilaatinneqartut. Aningaasarsianut oqaaseq aalajangersaanerup ilusaa apeqqutaatinnagu atuuppoq, ilanngullugit assersuutigalugu nalunaaquttap akunneranut aningaasarsiaqarneq, akkordimut aningaasarsiaqarneq qaammammusiaqarnerlu, aammalu atorfinitsitseriaaseq. Sulinermut tunngasumik inuttut tapeqarneq, assersuutigalugu tapit immikkut suliassaqqarnermut attuumassuteqartut imaluunniit tapit inuup immikkut piukkunnassuseqarneranut attuumassuteqartut, pineqartunut ilaatinneqarput. Aammattaaq akissarsiaritinneqartut pisussaaffittut imaluunniit nammineq kajumissutsimik tunniunneqarnersut pingaaruteqanngilaq.

Imm. 2-mut

Inatsit malillugu naammattumik illersuinissaq qulakkeerniarlugu, piumasqaatit naligiissitaaneq imaluunniit assigiinngisitsinnginnissaq pillugit inatsit manna malillugu saqqummiunneqartut pissutigalugit soraarsitsisoqannginnissaanut illersuinissaq pisariaqarpoq.

Uppernarsaanissamut maleruagassat kapitali 9-miittut atuupput.

§ 16-imut

Imm. 1-imut

Atorfinitsitsinissamut suliap ingerlanerani paasissutissanik piniarnissap inerteqqutigineqarnerata unioqqutinneqarnera, inatsimmik immikkoortumik

unioqutitsineruvoq. Taamaalilluni paasissutissanik taakkuninnga piumaffigineqartoq, atorfirmut toqqarneqanngitsuussasoq, tunngavissaatinneqanngilaq.

Aalajangersakkami suaiaassuseq pillugu paasissutissanik piniarnissaq inertequtigineqanngilaq. Naartuneq, meeravissartaarneq, ilaqtariinni pilersaaruserneq, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassutsimik takutitsineq aamma suaassutsit ilisarnaataat pillugit paasissutissanik piniarnissamik inerteqquteqarnermi, inatsisinik unioqutitsilluni suaiaassuseq pillugu paasissutissanik piniartoqarluni pisoqartillugu, taakkununnga tunngassuteqassaaq.

Paasissutissanik piniarnissap inertequtigineqarnerani aamma ilaatinneqarpoq innarluuteqarneq, tassami paasissutissanik, inuup innarluutillip tunngavissaqanngitsunik atorfirmut mattunneqarnissaanut pisoqataasinnaasunik, sulisitsisup tigusaqarnissaata pinngitsoortinnissaa, siunertaammat. Peqqissutsimut tunngasut, sulinerup ingerlannissaanut annertuumik pingaarutillit, pillugit sulisartup paasissutissiinissamut pisussaaffeqarnissaa, tamatumani akornuserneqanngilaq, aamma sulisitsisut aamma atorfillit akornanni Inatsisitigut pissutsit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 29. november 2013-imeersumi § 7 takuuk, taanna malillugu sulisartuq atorfirmik tigusernermini peqquserlunnertut ittumik pineqartumik nappaateqarnini oqaatigisimanngippagu, napparsimaneq akuerisaasumik sulinngitsoornertut isigineqarsinnaanngilaq.

Imm. 2-mut

Atorfeqarnermi paasissutissanik pissarsinissamut inerteqqummi ukioqarneq ilanngilaq, tassa assersuutigalugu akissarsianik akiliinermut pisunullu assigisaanut atatillugu ullup inuuffiup nalunaarsorneqarnissaa piumasaqaataammat.

Aalajangersagaq suliffeqarfimmi oqaloqatigiinnissamik suleqatigiinnissamillu nalinginnaasumik pisariaqartitsisinnaanermut atatillugu paasineqassaaq.

Imm. 3-mut

Pisut ilaanni, timikkut, tarnikkut imaluunniit eqqarsartaatsikkut piginnaasaqarnerit aalajangersimasut sulinerup ingerlannissaanut pisariaqarsinnaanerat pissutigalugu, suliffissarsiortup innarluuteqarnera pillugu paasissutissanik piniarnissaq akuerisaasinnaavoq. Taamaalilluni suliffissarsiortup suliassani sularisinnaagai sulisitsisup paasinarsisitsisinnaaneranut aalajangersagaq akornusiissanngilaq.

Oqaatsinik piginnaasaqarneq pillugu paasissutissanik piniarnermut tunngatillugu aamma taanna atuutissaaq, tassami assersuutigalugu oqaatsinik aalajangersimasunik piginnaasaqarnerit, atorfirmi suliassat isumaginissaannut pisariaqarsinnaammata.

Aamma sulliffeqarfik aalajangersimasumik upperisap siuarsarnissaanik siunertaqarpat, sulisullu upperisaa suliffeqarfimmut pingaaruteqartut isigineqarpat akuerisaassaaq.

Aalajangersagaq inatsimmi assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarnerani ilaatinneqanngitsut pillugit §§ 8-mut aamma 12-imut ataqatigiissillugu isigineqassaaq. Taamaalilluni atorfinitsitsinermi assersuutigalugu innarluuteqarneq imaluunniit oqaatsit tunngavigalugit assigiinngisitsinissaq akuerisaappat, aamma atorfinitsitsinnginnermi tamanna pillugu paasissutissanik piniarnissaq aamma akuerisaasariaqarpoq.

Naartuneq, meeravissiarthaarneq, meerartaarnissamik pilersaaruteqarneq, kinguaassiutitigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassutsimik takutitsineq aamma suaassutsit ilisarnaataat pillugit paasissutissanik sulisitsisup piniarnissaa akuerineqartassanngilaq.

§ 17-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq naartuneq, erninermi sulinngiffeqarneq imaluunniit meeravissiarthaarneq pissutigalugit soraarsitsinissap inerteqqutigineqarneranut tunngassuteqarpoq.

Inerteqquteqarnermi naartunermut, erninermi sulinngiffeqarnermut meeravissiarthaarnernullu attuumassuteqartut tamarmik pineqarput, tamatuma malitsigisaanik assersuutigalugu naartunermut attuumassutilimmik napparsimavimmi misissortinneq pissutigalugu sulinnginneq tunngavilersuutigalugu soraarsitsineq, aamma inatsimmik unioqutitsineruvoq.

Sulisooq naartuneranut, erninermi sulinngiffeqarneranut imaluunniit meeravissiarthaarneranut piffissatigut atatillugu, kisianni allanik pissuteqartumik, soraarsinneqarpat, soraarsitsinermut naartuneq, erninermi sulinngiffeqarneq imaluunniit meeravissiarthaarneq tunngavilersuutigineqartoq, sulisitsisup uppersassavaa.

Imm. 2-mut

Erninermi sulinngiffeqarnermut tunngasut pissutigalugit, sulinermi sulisimanerup sivismussusaata atuutsinnissaanut tunngatillugu assigiinngisitsisoqannginnissaa qulakkeerniarlugu, aalajangersagaq ilanngunneqarpoq. Tassani aningaasarsiatigut sulinerup sivismussusaa, nalliuttorsiornissamut sulinerup sivismussusaa kiisalu sulinerup sivismussusaa soraarsitsinissamut ilimasaarinerup sivismussusissaanik naatsorsuinermut tunngassuteqarneq pineqarsimasinnaapput.

Aalajangersagaq soraarnerussutisiassanut tunngatillugu sulinerup sivismussusaanut tunngassuteqanngilaq, tassami soraarnerussutisiassanut neriorsuutip annertussusaanut akiliutigineqartut aningaasartai apeqqutaasarmata. Sulisitsisoq naartunermi aamma erninermi sulinngiffeqarnerup nalaani aningaasarsianut soraarnerussutisiassanullu akiliutissamik akiliinissamut amerlanertigut pisussaaffeqartarmat, akiliutissat akilerneqartut naapertorlugit sulisimanerup sivismussusaanik katersisoqartarpoq. Piffissani sulisitsisup sulinermik inuussutissarsiuteqartumut aningaasarsianik akiliinissamut pisussaaffeqarfiginngisaanni, sulinermik inuussutissarsiuteqartumut soraarnerussutisiassanut akiliutissanik akiliinissamut pisussaaffeqarnermik tamanna malitseqanngilaq, taakkualu allatut

isumaqatigiissuteqartoqanngippat, piffissat sulinngiffeqarfiusut soraarnerussutisiassani sulinerup sivilissusaanik naatsorsuinermi ilanngunneqartanngillat.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami angajoqqaat naartunermut, erninermi sulinngiffeqarnermut meeravissiartaarnermullu atatillugu sulinngiffeqarnissaq toqqarpasuk, taakkua tamanna pissutigalugu ajornerusumik inissisimalersinneqannginnissaat, qulakkeerneqarpoq.

Siunnersuummi sulinermik inuussutissarsiuteqartut sulinngiffeqarsinnaatitaanerminnik atuisut, suliffimminnut uterminni sulinermi atugassarititaasut ajornerulersimanninnissaannik pisinnaatitaaffeqarnerat qulakkeerneqarpoq.

Naartuneq, erninermi sulinngiffeqarneq imaluunniit meeravissiartaarnek pissutigalugu soraarsitsinissap inerteqqutigineqarnerani, soraarsitsinerpiaannaat isigalugit soraarsitsinerit kisimik ilaatinneqanngillat, kisianni aamma sulinermi atugassarititaasut annertuumik allannguuteqarnerat, soraarsitsinermut sanillinneqarsinnaasoq, aamma ilaatinneqarpoq. Tassunga atatillugu naliliisoqassaaq, soraarsitsinertut tamanna isigineqartussaatinagu, sulinermik inuussutissarsiuteqartup atorfeqarnerminni atugassarititaasut qanoq allanngortinneqarnerat naammagiinnarsinnaanerai. Allannguutit annikitsut aalajangersimasut, taakkua sulinermik inuussutissarsiuteqartumut pitsaannginnerunerat apeqqutaatinagu, atorfeqarnermut tunngasut killissaasa iluanniipput, taamaalillunilu sulinermik inuussutissarsiuteqartup naapertuuttumik naammagiinnarsinnaasaasa iluanniillutik. Allannguut aqutsisutut pisinnaatitaanerup killissaasa iluanniinnersoq, allannguutip nalilersorneqarnerani, tamatumunnga ilanngullugu allannguut sulinermut isumaqatigiissummi tassungalu atugassarititaasuni pineqartunut ilaasutut isigineqarsinnaanersoq pingaartinneqassaaq. Taamatuttaaq ataatsimut isiginnilluni, aamma sulisunut allanut tunngassuteqartumik allanngortitsisoqarsimanersoq pingaaruteqassaaq.

Aalajangersakkami tamarmi angajoqqaat illersorneqarmata aamma meeqqap illersorneqarnissaa aamma isiginiarneqarpoq.

§ 18-imut

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut naammagittaalliornialinnginnermi, aningaasarsianik aalajangersaanermi assigiinngisitsisoqarnerasoq nammineerlutik nakkutiginnissanut, aalajangersakkami sulisartut periarfissinneqarput.

Pisortat sulliviini aningaasarsianut atugassarititaasut sulisartut isumaqatigiissutaannit annertuumik maleruagassiivigineqartarmata, tassani pingaartumik tapit nakkutiginnissaat naleqqutissaaq.

Aningaasarsianut atugassarititaasunik aalajangersaanermi assigiinngisitsisoqarnerasoq pasitsaassilinnginnermi, aningaasarsiani assigiinngisitsinerusinnaasoq inatsimmi assigiinngisitsinissamut tunngavissarititaasunut attuumassuteqarnerasoq, sulisartup

uppernarsarsinnaasariaqarjaa. Pasitsaassineq tassunga ilanngullugu pissutsinik allanik aallaaveqartariaqarpoq. Pasitsaassinnermut assersuutigalugu suleqatip suliassanik assingusunik suliaqartarnera imaluunniit assinganik nalilimmik sulisarnera imaluunniit atorfiup suussusaa assigigaa, sulisartup tunngavilersuutigisinnaavai. Taamaaqataanik sulisartup allat isumaqatiginninniareernerup kingorna aningaasarsiaminnik qaffaavigineqarsimasut paasippagu, tamanna aamma pasitsaassinnermut tunngavilersuutigineqarsinnaavoq. Peqatigisaanik pasitsaassinerup naammattumik tunngavilersorneqarsimannginnera pissutigalugu, sulisitsisoq paasissutissanik tuniumaneqarani, paasissutissanik taakkuninnga pissarsinissamut killissap qaffasippallaarnissaa pisariaqanngilaq, tassami tamanna aaqqiagiinngissitsilersinnaammat. Taamaattumik sulisitsisup pasitsaassineq tunngavissaqanngitsoq isumaqarnera pissutaalluni, sulisitsisoq aningaasarsianut paasissutissanik tunniussisariaqarpoq.

Sulisartut sulisup aalajangersimasup aningaasarsiaannut tunngasut pillugit paasissutissanik pisinnaanissaa, aalajangersakkami siunertarineqanngilaq.

Paasissutissat sulisunut ataasiakkaanut tunngasut mianerineqarnissaat qulakkeerniarlugu, sulisartuq aningaasarsianut paasissutissanik tigusaqartup tunniussinnermut atatillugu nipangiussisimanissamut uppernarsaat atsiussavaa. Tamanna pingaartumik suliffeqarfinnut minnerusunut naleqquppoq, tassani suliaqarnermi sulisup paasissutissani pineqartup kinaassusaa paasineqarsinnaatinnagu nalinginnaasumik aningaasarsiat annertussusaannik tunniussisoqarsinnaasannimmatt.

Suliffeqarfik pineqartoq, kinaassutsimik ilisarnarunnaarsitsisoqaraluartoq, sulisup paasissutissani pineqartup kinaanera paasineqariaannaasoq naliliippat, sulisitsisup paasissutissat akissarsiat ataatsimut isigalugit pillugu saaffiginninnermut tunngatillugu suliarineqarnerat pillugu sulisoq pineqartoq ilisimatissavaa.

§ 19-imut

Inuit naartunermut, erninermut imaluunniit meeravissiartaarnermut atatillugu, pissutsinit inatsimmi taaneqartunit, pitsaanerusunik atugaqartinneqarnissaannut, inatsimmi aalajangersagaq akornusiinngilaq.

§ 20-mut

Imm. 1-imut

Inuk kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaassuseqarnek imaluunniit sumiuussuseq, upperisaq, kinguaassuutigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarnek, suaassutsimik takutitsineq imaluunniit suaassutsit ilisarnaataat pissutigalugit kimulluunniit (immaqa akiliilluni imaluunniit atugassarititaasut kinaassusersiunngitsut allat atuutsillugit) neqeroorutigineqaraluartunit imaluunniit allatigut ammasunut mattunneqarluni, imaluunniit inuk akiliinissamut il.il. tunngatillugu atugassarititaasunit nalinginnaasumik atuuttunit sukannernerusunik atugassaqartinneqarluni pisoqarnerinut, aalajangersagaq tunngassuteqarpoq.

Aalajangersagaq atituumik isigalugu sullissinermut suliffeqarfinni atuuppoq. Aalajangersakkami sullissinerit suulluunniit imaluunniit sullississutit inuussutissarsiornissaq imaluunniit tamanut iluaqutigineqarnissaat eqqarsaatigalugu tamanut atugassiissutigineqartut ilaatinneqarput.

Aalajangersakkami assersuutigalugu, sunilluunniit tuniniaanernik, iluarsaassinernik sullissinernillu aaqqissuussanit sullississutit, nakorsiarnissaq kigutileritinnissarlu, angallassissutinik tamanut neqeroorutigineqartunik sunilluunniit angallassinissaq kiisalu neriniartarfinni, akunnittarfinni, pensionatinilu il.il sullinneqarnissaq ilaatinneqarput.

Inuussutissarsiutigalugu illuutitik aalaakkaasunik imaluunniit inissianik tuniniaaneq attartortitsinerlu kiisalu inissiaatileqatigiiffiit iluanni attartortitsineq aamma aalajangersakkami pineqartunut ilaapput.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq malillugu imm. 1-imi taaneqartuni pissuteqartumik inuup sumiiffimmut, takutitsivimmud, saqqummersitsivimmud, katerisimaartunut assigisaannulluunniit nalinginnaasumik ammasunut allanullu atugassaqartinneqarluni isernissaata akueriumannginnera, aammattaaq aalajangersagaq malillugu uniuineruvoq. Tassani assersuutigalugu pineqarput nuannaariartarfiit (filmertarfiit, qitigiartarfiit, neriniartarfiit, imerniartarfiit, tusarnaartitsinerit il.il.), timersornermi aaqqissuussinerit il.il. tamat iserfigisinnaasai.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami unnuinerit mianersuaalliornerit isigineqarsinnaasut ilaanngillat.

Aalajangersagaq manna malillugu unioqutitsinerit Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunit suliarineqarsinnaasannngillat, kisianni tamatumunnga taarsiullugu eqqartuussivinni pinerluuteqarsimasunik suliassatut suliarineqarsinnaassallutik.

Aalajangersakkami kingoqqiffik il.il. pissutigalugit assigiinngisitsinissap inertequtigineqarnera pillugu inatsit nr 289, 9. juni 1971-imeersoq, Kalaallit Nunaannut aalajangersagaasoq, ingerlateqqinneqarpoq, ilassutigineqarluni "kinguaassiutitigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassutsimik takutitsineq imaluunniit suaassutsit ilisarnaataat".

Tamatuma saniatigut kingoqqiffik il.il. pissutigalugit assigiinngisitsinissap inertequtigineqarnera pillugu inatsimmut tunngatillugu aalajangersakkap atuuffissaanni allannortitsinissaq siunertarineqanngilaq.

§ 21-mut

Imm. 1-imut

Illersuinissamut tunngavissarititaasut, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut aalajangiisinnaatitaaffiini pineqartunut ilaatinneqartut aalajangersakkami allatorneqarput. Aalajangersagaq malillugu suaassuseq, naartuneq, meeravissiartaarneq, erninermi sulinnigiffeqarneq, kinguaassiutitigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassutsimik takutitsineq, suaassutsit ilisarnaataat, kingoqqiffik, amnip qalipaataa, inuiaqatigiinni, inooqatigiinnermi imaluunniit inuianni pinngorfik, innarluuteqarneq, ukiut, politikikkikut isiginnittaaseq, upperisaq imaluunniit upperisaqarneq pissutigalugu assigiinngisitsinerup naammagittaalliutigineqarneri aalajangiisartut suliarisinnaavaat.

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut pisortat ingerlatsineranni ilaapput, taamaalillunilu pisortat ingerlatsivigalugu, inatsisissatut siunnersuummi maleruagassat saniatigut pisortat ingerlatsinerannut inatsisini maleruagassani nalinginnaasuni pineqartunut ilaatinneqarlutik, ilanngullugit pisortat suliassanik suliarinnittarnerannut inatsit.

Tamatuma atuunnerani ilaatigut Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut aalajangiinnerminnut tunngavilersuinissamut pisussaaffeqarput, taamatullu Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suliassamik suliarinninnerminni suliami attuumassuteqartumut tusarniaasartussaapput. Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut aamma pisortat ingerlatsineranni tunngaviusumik taagorneqartut malittussaavaat, tamatumalu atuunnerani Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suliami aalajangiisoqannginnerani pisariaqartunik suliami paasissutissiinissamut pisussaaffeqarput. Tamatumani ilaatinneqarput pissutsit suliani inatsisinut taamatullu pissusiviusunut tunngassuteqartut.

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suliassanik suliarinninneranni aningaasartuutit Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut nammineerlutik akilissavaat. Aalajangiisartuni suliarinnineq taamaalilluni suliami pineqartunut akeqanngilaq. Suliami pineqartut suliamut atatillugu namminneerlutik aningaasartuuteqarsimappata, assersuutigalugu eqqartuussissuserisumut akiliteqarsimappata, tamanna aalajangiisartut susassarissanngilaat. Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut taamaalillutik aamma suliami pineqartuni ajorsartoq illuatungiusup aningaasartuutaannik taarsiinissamik pisussaaffilersinnaanngilaat. Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suliassani Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut qaqinneqartuni allaffissornikkut inaarutaasumik aalajangiissapput.

Naammagittaalliutip Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunut qaqugukkut suliassanngortinneqarnissaanut piffissaliisoqanngilaq. Kisianni taarsiivigineqarnissamik piunasaqaataasinnaasoq pisoqalinerata imaluunniit suliarineqarsinnaajunnaarsillugu iliuuseqannginnerup kinguneranik atorunnaarsinnaavoq. Inatsit manna malillugu taarsiissutissatut aalajangikkani pisoqalinissaanut piffissarititat pillugit inatsisit qaqugukkulluunniit atuuttut malinneqassapput.

Imm. 2-mut

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut naammagittaalliorsinnaanissamut naammagittaalliorloq nammineerluni assigiinngisitsinermit, taassuma naammagittaalliutigisaanit, toqqaannartumik kalluarneqarsimassaaq.

§ 22-mut

Aalajangersagaq Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut inuttalersorneqarnerannut aammalu Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut ilaasortanik toqqaasarnermut maleruagassanik imaqarpoq.

Imm. 1-imut

Aalajangiisartut ataatsimik siulittaasoqassasut 4-nillu ilaasortaqaassasut siunnersuutaavoq.

Imm. 2-mut

Siulittaasoq Naalakkersuisunit toqqaarneqassaaq aammalu Nunatta eqqartuussisuanit inassutigineqassalluni. Siulittaasoq cand.jur.-tut ilinniarsimasuussaaq. Tamatumani Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartuni, inatsit malillugu aalajangiisinnaatitaasussani, pisariaqartunik piginnaasaqarnissaq qulakkeerniarneqarpoq.

Imm. 3-mut

Kattuffinnit, peqatigiiffinnit, sullissivinnit il.il. inassuteqarnerit malillugit Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut ilaasortanik Naalakkersuisut toqqaassapput.

Piumasaqaataavoq inassutigineqartut assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasut inatsimmi taaneqartut ataaseq arlallilluunniit uppersaatitalimmik paasisimasaqarfigissagaat. Taamaaliornermi suliaqarfinni assigiinngitsuni Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suliaqarfigisassaattut naatsorsuutigineqartuni, atituunik ilisimasaqarnissaq qulakkeerneqassaaq.

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut ilaasortatut aallaaviatigut inassutigineqarsinnaapput inuit kommunalbestyrelsinut, nunaqarfinni aqutsisunut ilagiillu sinniisaannut qinersisarnerit pillugit Inatsisartut inatsisaanni qinigaasinnaaneq pillugu maleruagassat malillugit kommunalbestyrelsimut qinigaasinnaasut kisimik inassutigineqarsinnaapput.

Kattuffiit innuttaasullu inassuteqartut Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit § 22 naapertorlugu suaassutsit naligiimmik agguarlugit katitigaasinnaanissaat qulakkeerniarlugu, suaassutsit amerlaqatigiissillugit ilaasortanik inassuteqarnissamut pisussaaffeqarput.

Imm. 4-mut

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut politikkimut attuumassuteqannginnissaat qulakkeerniarlugu, sullissivinnit siunnersuisoqatigiinniillu inassuteqartussanit inassuteqaatit malillugit ilaasortat allat Naalakkersuisut toqqaassavaat.

Toqqaanermi pingaartumik makkua pingaartinneqassapput:

- pisariaqartunik piginnaasaqarneq

- ilaasortaanermi piumasagaatigineqartunut naapertuuttumik pissusilersorneq, ilaasortaanerup ingerlannerani aammalu avataani
- naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suliaassannik naammassinninnissamut suleqataanissaq
- inatsit manna naapertorlugu naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut sulineranni tunngavissarititaasunik akuersarneq.

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut ilaasortat allanik inuussutissarsiuqarunik, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartuni sulinermut aporaassinnaasunik, taakkua tunuartaqarput.

Imm. 5-imut

§ 23-mi piumasagaatit naammassineqarsimappata, piffissap ukiunik pingasunik sivilissusillip iluani ilaasortaq Naalakkersuisut tunuartsinnaavaat.

§ 23-mut

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut ilaasortaq qanoq pisoqarnerani tunuartinneqarsinnaanersoq, aalajangersakkami maleruagassiivigineqarpoq.

Ilaasortaq inatsit naapertorlugu suliaassannik suliaqarnermini annertuumik sumiginnaasimappat imaluunniit ilaasortap inatsimmi suliaassannik toqqissisimanartumik suliarinninnissaanut tatiginninneq annertuumik sanngiillisillugu, ilaasortaq iliuuseqarsimappat, imaluunniit ilaasortaq Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinnut ilaasortanit sisamanit tunuartinneqartussatut inassutigineqarpat, aammalu Naalakkersuisut misissuereernerminni isumaqarpata tunuartsineq pissasoq, piffissap ukiunik pingasunik sivilissusillip naannginnerani Naalakkersuisut ilaasortaq tunuartsinnaavaat. Inassuteqaat allaganngorlugu tunngavilersorneqassaaq.

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut pisuni qanoq ittuni tunuartinneqarsinnaanersut ersarissumik allassimanerani, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut politikkikkut arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnerat, aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq. Aalajangersagaq aamma Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut siulittaasuannik tunuartsisarnermut tunngassuteqarpoq.

Tamatuma saniatigut maleruagassami, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut ukiumut nalunaarusiortannginnerat, kiisalu aalajangiisartut suliami pitsaasumik qulakkeerinnginnerat nr. 1-ip ataaniinnerat erseqqissarneqarpoq. Tamanna aalajangiisartut suliaat naammaginartumik pitsaassuseqarnissaa kiisalu suliaat ammasumik ingerlanissaa qularnaarniarlugit. Manna maleruagassaq naapertorlugu aalajangiussannik isumaqatigiinnginneq pissutigalugu ilaasortamik tunuartsineq pisinnaanngilaq. Ilaasortamik tunuartsineq tunngavilersorluagaassaaq aamma attuumassuteqanngitsumik suliaq pitsaassusaannik naliliinermik tunngaveqassaaq.

Naalakkersuisut Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut ilaasortamik tunuartitsinissaq pillugu Naalakkersuisut aalajangiinerat allaffissornikkut oqartussamut allamut naammagittaalliutigineqarsinnaanngilaq.

Ilaasortaq aalajangersagaq manna naapertorlugu tunuartinneqarpat, piffissap sinneranut ilaasortamik nutaamik toqqaaneq § 22, imm. 4 naapertorlugu pissaq.

Piumasaqaatit immikkoortuni 1-3-mi taaneqartut tamakkiisuupput.

Nr. 1-imut

Ilaasortap suliassaannik suliarinninnermi annertuumik sumiginnaaneq ima paasineqassaaq, assigiiaanik kukkunerni arlalinni ilaasortaq suliassami naammattumik piukkunnassuseqanngitsoq, uppersaatissaqartoq. Aamma kukkunerup annertuup ataatsip ersersissinnaavaa ilaasortaq tunngaviumik suliatigut piginnaasaqanngitsoq.

Ilaasortap suliassaannik suliarinninnermi annertuumik sumiginnaaneq aamma tassaasinnaavoq, ilaasortaq arlaleriarluni atuuttumillu tunngavissaqanngitsumik Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut ataatsimiinnerinut takkuttannginneq.

Ilaasortap tungaanit aalajangersimasumik annertussusilimmik pisoqarsimatillugu aatsaat, tamanna ilaasortap tunuartinneqarneranik malitseqarsinnaassaaq. Peqatigisaanik assigiiaartunik arlalinnik kukkusimassapput imaluunniit kukkuneq ataaseq annertoq, ilaasortaq siunissami isumannaatumik ilaasortap sulineranik ingerlatsisinnaanngitsoq ilimagissallugu pissutissaqalersitsisimassaaq.

Nr. 2-mut

Ilaasortap suliassani toqqissisimanartumik suliarisinnaaneranut tatiginninneq annertuumik annikillisillugu iliuseqarneq ima paasineqassaaq, assersuutigalugu ilaasortaq nakkarsaalluni pissusilersorneq pissutigalugu taarsiisutissamik akiliisussanngortitaasimasoq imaluunniit ilaasortaq tusagassiutini tamanit takuneqarsinnaasuni assigiinngisitsinninnissamut tunngasunik oqaaseqarsimasoq, ilanngullugu facebookimi quppernermi.

Taamatuttaaq ilaasortaq imigassartorsimalluni assigisaanilluunniit, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut ataatsimiinneranni takkuppap, tamanna ilaasortap suliassaannik toqqissisimanartumik ilaasortaq suliaqarsinnaaneranut tatiginninneq annikilliserujussuarlugu iliuseqarsimanerusussaavoq.

Nr. 3-mut

Ilaasortamik tunuartsinissamut inassuteqaat allaganngorlugu tunniunneqassaaq aammalu tunngavilersorneqarsimassallunilu.

Inassuteqaat Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut ilaasortanit minnerpaamik sisamanit atsiorneqassaaq. Ilaasortat tamarmik, ilanngullugu aamma siulittaasoq, inassuteqaammut

atsiornissamut periarfissaqarput. Taamaattoq ilaasortaq inassutigineqartoq inassuteqaatip tunniunneqarneranut tunngatillugu suliamut attuumassuteqarpallaartussaavoq.

Naalakkersuisut suliami pisunik sukumiisumik misissuineranni suliap naammattumik paasissutissartaqartinnissaanut tunngaviusoq malinneqartussaavoq, tamatuma malitsigisaanik paasissutissat allaganngorlugu tunngavilersuummi inassuteqaammut ilanngunneqartumi allassimasoq misissorneqartussaapput. Najoqqutassatigut eqqortumik aalajangiisinnaalernissamut annertunerusunik misissuisoqassasoq, misissuinerup malitsigippagu, Naalakkersuisut tamatuminnga pisussaaffeqarput.

Imm. 2-mut

Aalajangiisartut ukiumoortumik nalunaarusiunngippata suliaminnilluunniit suliarinninngippata Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartuni ilaasortat tunuartinnessaanut Naalakkersuisut aalajangersakkami periarfissinneqarput.

Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut inatsit malillugu pisussaaffimminnik eqqortitsinissat aalajangersakkami qulakkeerneqassaaq.

Nr. 1-imut

Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartuni ilaasortat, aalajangiisartut arlaleriarlutik ukiumoortumik nalunaarusiunngippata tunuartinneqarsinnaapput. Ukiumoortumik nalunaarusiaq aalajangiisartut sulinerisa erseqqaritsinnissaanut pingaaruteqarpoq, taamaalillunilu taassuma suliarinissaanut tunniunnissaanullu aamma pingaaruteqarluni.

Oqaatsimi uteqattaarinermi ataaseq sinnerlugu pineqarpoq.

Nr. 2-mut

Aalajangiisartut suliasat inatsimmi allassimasut suliarissavaat. Tamanna pinngippat ilaasortat tunuartinneqarsinnaapput.

§ 24-mut

Siunnersuutaavoq Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut inatsisip matuma unioqqutinneqarneranut taarsiivigineqarnissaq aalajangersinnaagaat.

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut nalinginnaasumik allaffissornikkut inatsisini najoqqutassat imaluunniit pisortat ingerlatsineranni allagaatit aalajangersimasut atorunnaarsinnissaanut imaluunniit naqqiissuteqarfiginissaanut periarfissaqanngillat.

§ 25-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami imm. 1 malillugu Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut naammagittaalliutit, pisortat ingerlatsivianni oqartussamut allamut suliaakkiissutigineqarsinnaasut, suliami aalajangiisoqareertinnagu, suliarisinnaanngilai.

Tamatuma atuunnerani assersuutigalugu soraarsitsineq il.il. pillugu aalajangiineq, aqutsisoqarfimmi immikkoortumi aalajangiiffigineqarsimasoq, tamatumunnga naammagittaalliornissamut periarfissaqarsimappat, Naalakkersuisoqarfik pineqartoq suliami aalajangeereertinnagu, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut suliaakkiissutigineqarsinnaanngilaq. Sullissiviit namminersortut il.il. pisortani oqartussanut naammagittaalliutigineqarsinnaallutik pisoqartillugu, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut naammagittaalliorsinnaalinnginnermi, naammagittaalliornissamut periarfissaq taanna atorneqareersimassaaq.

Imm. 2-mut

Suliassaq Inatsisartut Ombudsmandianni imaluunniit eqqartuussivinni suliarineqartoq, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suliarisinnaanngilaat.

Imm. 3-mut

Suliami pineqartut suliassap Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartuni suli suliarineqarnerani eqqartuussivinni suliaakkiisinnaanngillat. Aalajangersakkami siunertaavoq, suliassami naammagittaalliortup eqqartuussivinni suliassanngortitsineratigut, suliassap misilinneqarnissaanut aalajangiisartunik aaqqissuussinerup malitsigisaanut, naammagittaalliortup sukanninnginnerusumik periarfissaarutsinneqannginnissamut, naammagittaalliortup illersorneqarnissaa. Aalajangersagaq Naammagittaalliortup naammagittaalliutiminik tunuartitsinissaanut, tamatumalu kingorna suliassap eqqartuussivinnut suliassanngortitsinissaanut, soorunami akornusiinngilaq.

§ 26-mut

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut piginnaatitaanerminnut suliassaminnullu naapertuuttumik suleriaasertik namminneerlutik aalajangersassavaat.

§ 27-mut

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut ilaasortat Inatsisartuni Naalakkersuisunilu il. il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il. il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni maleruagassat malillugit aningaasarsiaqartitaaneq, ullormusiat aamma angalanermut aningaasartuutitut ajunngitsorsiassat pillugu maleruagassani pineqartunut ilaatinneqarput.

§ 28-mut

Imm. 1-imut

Siunnersuutaavoq naligiissitsinissamut aalajangiisartut allattoqarfimmit sullinneqarnerat sumi inissinneqassanersoq Naalakkersuisut aalajangersarsinnaagaat, ilanngullugu oqaaseqartartuni siunnersuisoqatigiinnilu attuumassutilinni imaluunniit pisortat aqutsisoqarfianni.

Allattoqarfimmi sullissinerup inatsit manna malillugu naammagittaalliutinik suliarinninnissamut eqqortunik piginnaasaqartumit isumagineqarnissaa, taamaaliornermi qulakkeerneqassaaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq malillugu Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut assigiinngisitsinermut naammagittaalliutinik suliarinninnissaa allattoqarfiup piareersartussaavaa, kiisalu aalajangiisartut suliaqarnini allaganngorlugit tunngavilimmik ingerlattussaavaa. Aalajangiisartut taamaalillutik allaganngorlugu naammagittaalliutit, assigiinngisitsinneqarsimalluni isumaqartumit suliaqarnissutiginartut, kisiisa suliarisussaavai. Taamatuttaaq piginnaatitsissummik atuuttumik saqqummiisoqartillugu, naammagittaalliutit assigiinngisitsivigineqartoq sinnerlugu suliaqarnissutiginartut, aalajangiisartut akuersaassavaat.

Allaganngorlugu tunngavilimmik suliarinninnerup pisussaanerani ilaatigut Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suliami pineqartup takunnittullu nassuiaanerattut ittumik uppernarsaanissaq ingerlassinnaassanngilaat.

Suliami paasissutissiinissamik allattoqarfiup suliaqarneranut ilaatillugu allattoqarfiup suliami pineqartut suliami paasissutissiinissamut peqataaqqusinnaavai. Suliami pineqartup allattoqarfimmit kaammattorneqarnini malinngippagu, paasissutissanik kissaatigineqartunik tunniussinissamut nutaamik piffissaliilluni nukingisaarutit allakkiaq nassiunneqassaaq. Suliami pineqartup saaffiginninneq taanna qisuariarfiginngippagu, suliaqarnissutiginartut tunngavilimmik aalajangiisartut aalajangiisinnassasut, nukingisaarutit allakkiami allassimassaaq. Suliami pineqartup suliami paasissutissiinissamut peqataarusunngitsup suliaqarnissutiginartut pillugu aalajangiisartunut saqqummiunneqarnissaa akornusersinnaanngikkaa, aalajangersakkami qulakkeerneqassaaq. Peqataanninnerup suliaqarnissutiginartut suliarineqarnerani ajoqusiisumik sunniuteqartinneqarsinnaaneranut, aalajangersagaq takussutissaavoq.

Illuatungeriit aappaata Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut aalajangiigaat isumaqatiginngippagu, taassuma aalajangiineq eqqartuussivinnut suliaqarnissutiginartutinnassasutinnassavaa.

§ 29-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap imm. 1-iani siunnersuutaavoq, suliaqarnissutiginartut suussusaata tamanna pisariaqartippagu, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suliami ilisimasalinnit uppernarsaatit piniarnissamut periarfissaqartut. Assersuutigalugu sulisitsisup sullivimmik inummumut innarluutilimmumut naleqqussaanissamut pisussaaffeqarnera pillugu suliaqarnissutiginartut tamanna pisussaasinnaavoq, tassani naleqqussaanissamut ataasiakkaatigut periarfissanut atatillugu teknikkikkut apeqquteqartoqarsinnaalluni.

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut isumaqarunik assigiinngisitsinermut tunngasoq pineqartoq taanna pillugu annertunerusunik ilisimasalernissaq pisariaqartinneqartoq, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut taamatuttaaq suliame ilisimasalinnit uppersaatinik piniarsinnaassapput, assersuutigalugu professorinit, ilisimatuunit, eqqartuussissuserisunit, oqaaseqartartut sullissivinnit siunnersuisoqatigiinnillu imaluunniit suliani immikkut ilisimasalinnit allanit.

Imm. 2-mut

Aalajangiisartut isumaqatigiissutini aalajangersakkanik unioqutitsineq pillugu suliassanik suliarinninneranni, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut – aalajangiisoqannginnerani – isumaqatigiissummi peqataasunit pineqartunit oqaaseqaammik piniassapput.

Taamaaliornermi Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut tunngavigisanut, isumaqatigiissummi aalajangersakkamut tunuliaqutaasunut, ilisimannilernissaat qulakkeerseqassaaq.

§ 30-mut

Siunnersuutaavoq, naammagittaalliortoq ilalernerqarsinnaanngitsoq ersarissutut isigineqartariaqarpat, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suliassap suliarinissaa itigartissinnaassagaat. Suliassap taamaattup itigartinneqarnera pillugu aalajangiineq aalajangiisartunut suliassanngorteqqinneqarsinnaanngilaq, kisianni eqqartuussivinnut nalinginnaasunut suliakkiissutigineqarsinnaalluni.

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut aamma allatigut suliassanik eqqartuussivinni suliarineqarnissamut naleqqunnerusutut nalilernerqartunik, imaluunniit allatigut Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartuni suliarinissaanut nangaanartoqarpat, tigusiumanngissinnaapput. Pisortat suliassanik suliarinnittarnerannut inatsit malillugu naammagittaalliornermut suliassap itigartinneqarnera tunngavilersuutitaqartussaavoq.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq naammagittaalliutit aalajangiisartuni suliarineqarnissaat naleqqutinngitsoq naliliisoqarpat Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut allatseqarfiata itigartissinnagai. § 28, imm. 2 naapertorlugu allaganngorlugu suliarinninneq ilaatigut kinguneqarpoq, Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut akuusut ilisimannittullu nassuiaanerisigut uppersaatinik pissarsisinnaassanngitsut. Suliarinninnermi uppersaateqavinnissaq pisariaqarpat naammagittaalliutit Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut allatseqarfiata itigartissinnaassavai. Aamma tassaasinnaapput naammagittaalliutit suliami inatsisilerinnermi erseqqarissumik soqutiginaateqanngitsut.

Naammagittaalliorsinnaatitaasup itigartitsineq pillugu aalajangiinerit Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunut suliassanngortissinnaavai. Taamaattoqarpat § 28, imm. 2-4-mi, § 29-mi aamma § 32-mi aalajangersakkat taamatuttaaq atuutissapput.

§ 31-mut

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suleriaasianni maleruagassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq, taakkua malillugit siulittaasoq naammagittaalliornermut suliassani aalajangiinissamut piginnaatinneqarluni.

§ 32-mut

Imm. 1-imut

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suaassuseq, naartuneq, meeravissiararneq, erninermi sulinnigffeqarneq, kinguaassiutitigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassutsimik takutitsineq, suaassutsit ilisarnaataat, kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaqatigiinni, inooqatigiinnermi imaluunniit inuianni pinngorfik, innarluuteqarneq, ukiut, politikkikkut isiginnittaaseq, upperisaq imaluunniit upperisaqarneq pissutigalugit assigiinngisitsineq pillugu suliassani allaffissornikkut inaarutaasumik aalajangiissapput.

Taamaattumik Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut suliaq aalajangiiffigereerpassuk, taanna tamatuma kingorna allaffissornikkut suliaqartuni allani misilinneqarsinnaanngilaq. Kisianni suliassaq Inatsisartut Ombudsmandiani aamma eqqartuussivinni misilinneqarsinnaassaaq. Naammagittaalliorup suliaq Inatsisartut Ombudsmandianni eqqartuussivinniluunniit suliarineqannginnerani Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunit suliarinissaa kissaatigineqartillugu nammineq aalajangissavaa, kisianni suliart Inatsisartut Ombudsmandianni eqqartuussivinniluunniit suliarineqartut Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunit suliarineqarsinnaanngillat.

Aalajangiinerit aammattaq pisortat suliassanik suliarinnittarnerannut inatsit naapertorlugu tunngavilersuutitaqassapput. Aalajangiineq isumaqatigiilluni aalajangiinerusimanngippat, aalajangiinerit taasinerit pillugit paasissutissanik imaqaassanersut, suleriaasissami aalajangersarneqassaaq, taamaaliornermi suliarmi pineqartut, suliassaq eqqartuussivinnut suliakkiissutigineqassanersoq isumaliuutersuuteqarnerminni, taasinerit inernerisa isumaliuutersuutiminni ilaatinnissaannut periarfissaqassallutik.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut suliarmi aalajangeereerpata aalajangiineq pillugu aamma suliaq eqqartuussivinni suliassanngortinneqarnissaanut periarfissaqarneq pillugu allatseqarfiup illuatungeriit ilisimatittassagai.

Tamassumani aamma tamakkiisumik tapersiilluni aalajangiineq pillugu aamma eqqartuussivinni suliassanngortitsinnaaneq pillugu periarfissaq pillugu illuatungeriit allanngorlugu tamatigut ilisimatinneqartarnissaat qulakkeerniarneqarpoq, tassa taakku Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8, 13. juni 1994-imeersumi piumasaqaataammata.

Imm. 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq tunngaviusumik aalajangiinerit inuit kikkuunerannik malunnarunnaarsitsilluni tamanut saqqummiunneqartassasut, tassa tamanna inatsimmi pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu ilisimaneqalersinnissaannut sakkuummat pingaaruteqartoq. Tassani Kalaallit Nunaanni pissutsit immikkut ittut mianerineqassapput, tassa inuit kinaassutsiannik tamatigit isertuussisoqarsinnaanngimmat. Taamaalilluni tamanut saqqummiussinermi inuit ataasiakkaat ilisarineqariataarsinnaanerit mianerinninnermut sanilliunneqassaaq.

Suliaq tamanit ilisimaneqareerpat, inuit ataasiakkaat ilisarineqariatarsinnaanerannik mianerinninneq annikinnerussaaq.

Suliaq tamanit ilisimaneqareernersoq nalilersorneqavissaaq, kisianni suliaq inuit kikkuunerannik ilisarinnissinnaajunnaarsillugu tusagassiuutini saqqummiunneqarsimansoq immikkut pingaartinneqassaaq.

§ 33-mut

Siunnersuutaavoq Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut ukiumut ataasiarlutik sulinertik pillugu nalunaarusiortassasut, tamannalu Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut aalajangiinerinik kiisalu suaassuseq, naartuneq, meeravissiartaaruneq, erninnermut atatillugu sulinngiffeqarneq, kinguaassititigit sammivik, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassutsimik takutitsineq, suaassutsit ilisarnaataat, kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaqatigiinni, inooqatigiinnermi imaluunniit inuianni pinngorfik, innarluuteqarneq, ukiut, politikikkut isiginnittaaseq, upperisaq imaluunniit upperisaqarneq pissutigalugit assigiinngisitsineq pillugu suliassat annertussusaannik, ersarissititseqataassaaq.

Nalunaarummi ukiumi suliarineqartut, tunngaviusumik aalajangiinerit aammalu aningaasaqarnermut tunngasut, soorlu assersuutigalugu aalajangiisartut atuunnerannut aningaasartuutit, aningaasaliissuteqarnermut tunngasut il.il., nassuiarneqassapput.

Ukiumoortumik nalunaarut Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut sulinerannut nalinginnaasumut tunngassuteqassaaq, taamaattumik aalajangiinerit kisimik nalunaarummi ilaassanatik, kisianni aammattaaq naammagittaalliutit tiguneqarusunngitsut assigisaallu ilaassallutik.

Nalunaarut ukiup nalunaarusiornermi pineqartup tulliani kingusinnerpaamik 1. maj saqqummersinneqassaaq.

§ 34-mut

Aalajangersagaq pisortat ataatsimiititaliaannut, siunnersuisoqatigiivinnut assigisaannullu Naalackersuisunit pilersinneqartunut tunngassuteqarpoq, suliaqartitat inatsisit naapertorlugit pilersinneqartut ilanngullugit. Aamma ataatsimiititaliat, siunnersuisoqatigiit assigisaallu

allaffissornerinnarmut aamma/imaluunniit teknikkinut tunngasut, aalajangersakkap atuuffissaasa iluanniipput. Ataatsimiititaliat inatsisit naapertorlugit allaffissornermik maleruagassanillu piareersaanermik suliaqartut, siunnersuummi pineqartunut aamma ilaatinneqassapput.

Aalajangersagaq naligiissitaanermut inatsimmi atuuttumi § 6-imut, taanna malillugu ataatsimiititalianut, siunnersuisoqatigiinnut, isumalioqatigiissitanut assigisaannullu allaffissornerinnarmut tunngassutilinnut inatsit atuunnani, sanilliullugu allannguutaavoq.

Inatsimmi aalajangersakkat ilaasortanngortitsinermi atorineqassanersut, taaguutit ataatsimiititaliaq imaluunniit isumalioqatigiissitat il.il. aalajangiisuussanngillat. Aamma taaguutit allat, assersuutigalugu aalajangiisartut il.il. atorineqartillugit, suliasat siunnersuummi nassuiarneqartutut ittuuppata inatsit atuutissaaq.

Aalajangersakkami aallaavik erseqqissarneqarpoq, tassalu ataatsimiititaliat il.il. suaiaassutsinit tamanit amerlaqatigiinnik inuttalersorneqartassasut. Ilaasortaat naligiinngitsumik amerlassuseqartillugit, suaiaassutsit aappaani amerlanerussutaasoq ilaasortaq ataasiinnaatillugu, suaiaassutsit arlaasa amerlanerussuteqarnerisa akuersaarneqarnerat inatsisip oqaasertalerneratigut takuneqarsinnaavoq.

Ataatsimiititalianut, siunnersuisoqatigiinnut, aalajangiisartunut assigisaannullu ilaasortanngortitsinermi, inuup pineqartup pisariaqartunik attuumassuteqartunillu piukkunnassuseqarnera pingaartinneqassaaq.

Suaiaassutsit amerlineqarnerat inatsisilernermi akuerineqarpat, aalajangerikkami naleqqunnerpaamik oqaasertaliinissaq qulakkeerniarlugu inatsit nutarterneqartussaassaaq.

Suliffeqarfinni namminerni ataatsimiititaliat aalajangersakkami ilaatinneqanngillat.

§ 35-mut

Imm. 1-imut

Siulersuisuni, sinniisoqarfinni assigisaanillu ataatsimoorussamik aqutsisoqatigiinni Naalackersuisut ilaasortanik toqqaaffigisartagaanni, angutit arnallu naligiissitaalernissaat aalajangersakkakut siunertarineqarpoq. Taamaasiornikkut Naalackersuisut siulersuisunut il.il. toqqaaneranni, suaiaassutsit arlaat annerpaamik ilaasortamik ataasiinnarmik arlaminnit amerlanerutillugit katitigaassasut erseqqissarneqarpoq.

Tassalu suaiaassutsit katitigaanerat imaassaaq: 1:1, 2:1, 2:2, 3:2, 3:3 il.il.

Suaiaassutsit aappaanniittut annerpaamik ataasiinnarmik amerlanerutillugit toqqaanissamut Naalackersuisut pisussaaffilerneqarput. Taamaattoq tamanna ilaasortanut Naalackersuisut inassuteqaatigisinnaasaannut taamaallaat atuuppoq, ataatsimoorussamik aqutsisoqatigiinnut tamanut tunngatillugu atuunnani.

Sullissivinnut taakkununnga aningaasartuutit annertunerpaatigut Nunap karsianit akilerneqartarpata, imaluunniit aningaasaatit 50 %-ii sinnerlugit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqarpata aammattaaq aalajangersagaq sullissivinnut imminnut pigisunut, soqutigisaqaqatigiilluni piginneqatigiiffinnut, aktiaatileqatigiiffinnut piginneqatigiiffinnullu pisortat ingerlatsinerannut ilaasutut oqaatigineqarsinnaanngitsunut atuuppoq.

Siulersuisunut, sinniisoqarfinnut assigisaanillu ataatsimoorussamik aqutsisoqatigiinnut ilaasortanngortitsinermi, inuup pineqartup pisariaqartinneqartunik naleqquttunillu suliatigut piukkunnassuseqarnera annertuumik pingaartinneqassaaq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq ingerlatseqatigiiffinnut Naalakkersuisut ilaasortanik tamanik toqqaaffigisanngisannut tunngassuteqarpoq. Taamaattoqarnerani Naalakkersuisut ilaasortaatitassaminnik toqqaanerannut atatillugu, aqutsisuni tamani suaassutsit assigiimmik agguarnissaannut tapertaasumik ilaasortanik toqqaaniarnissaat naapertuussinnaavoq.

Taamaalilluni siulersuisuni pineqartuni suaassutsit ikinnerusunik sinniisuutitaqartut tamatumani amerlisinneqarsinnaappata, imm. 1-imi aalajangersagaq Naalakkersuisunit avaqqunneqarsinnaassaaq, takuuk aamma § 9.

Aalajangersakkami angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. November 2013-imeersumi § 7 ingerlateqqinneqarpoq.

Suaassutsit amerlineqarnerat inatsisilernermi akuerineqarpat, aalajangerikkami naleqqunnerpaamik oqaasertaliinissaq qulakkeerniarlugu inatsit nutarterneqartussaassaaq.

§ 36-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq suliaqartitaasunut §§ 34-35-mi taaneqartunut oqartussanit kattuffinniillu inassuteqaatinut tunngassuteqarpoq. Suliaqartitaasut taakku assigiissutigaat, tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit Naalakkersuisunit toqarneqartarnerat. Oqartussat kattuffiillu inassuteqartut suaassutsinit tamanit amerlaqatigiinnik ilaasortassanik siunnersuuteqartassapput, tassa imaappoq inissisimaffimmut ataatsimut inassuteqarnermi angut ataaseq arnarlu ataaseq siunnersuutigineqassapput, inissisimaffinnut marlunnut pingasunullu inassuteqarnermi angutit marluk arnallu marluk siunnersuutigineqassapput, inissisimaffinnut sisamanut tallimanullu inassuteqarnermi angutit pingasut arnallu pingasut siunnersuutigineqassapput, il.il.

Imm. 2-mut

Immikkut ittunik pissutissaqarpat, imm. 1-imi inassuteqarnissamut maleruagassaaq avaqqunneqarnissaavoq. Assersuutigalugu, ataasiakkaatigut nalilersuineq malillugu suaassutsit naligiissillugit katitigaanissaat, suliamut immikkut ittumik ilisimasaqarnissamik

piumasaqaatip ajornartikkaa, imaluunniit oqartussat, sullissivik imaluunniit ingerlatseqatigiiffik il.il. arnanit angutinillu sinniisoqarnissamik periarfissaqanngitsaq. Allattukkat tamakkiisuunngillat.

Inassuteqarnissamut pisinnaatitaasut immikkut ittumik pissutissat taamaattut Naalackersuisunut nassuiassavai.

Imm. 3-mut

Inassuteqarnermut maleruagassat avaqqunneqarnissaannut immikkut ittumik pissutissaqanngippat, imaluunniit pissutaasutut allassimasut akuerineqarsinnaanngippata, aamma oqartussat, kattuffiit il.il. inassuteqaateqartut arnanik angutinillu inassuteqanngippata, inassuteqaat pineqartoq Naalackersuisut malinniarnagu aalajangersinnaapput. Oqartussat kattuffiilluunniit §§ 34-36-mi maleruagassanut naapertuuttumik toqqagassanik inassuteqanngitsut, nutaamik inassuteqassapput. Suliaqarfiit §§ 28-30-mi pineqartunut ilaatinneqartut ilai, suliaqarfimmi pineqartumi immikkut aallartitaqarnissaq qulakkeerniarlugu, inatsisitigut pilersinneqarput inatsisinilu aalajangersagaasumik inuttalersugaallutik. Oqartussaq imaluunniit suliaqarfik toqqagassanik kukkusumik inassuteqartoq, nutaamik inassuteqassasoq atuutsilerneratigut, suliaqarfimmi pineqartumi inatsisini aalajangersagaasumik inuttalersuinissamut tunngavigineqartut eqqarsaatigineqassapput.

§§ 34-34-mi siunertarineqartut piviusunngortinniarlugit imm. 3-mi aalajangersagaq atuutsinneqalerpoq.

Aalajangersakkami angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. November 2013-imeersumi § 8 ingerlateqqinneqarpoq.

§ 37-mut

Siunnersuutaavoq Naatsorsueqqissaartarfik suaassutsinut agguagaasumik aningaasarsianut naatsorsueqqissaarneq pillugu nassuiaammik suliaqassasoq.

Suaassutsinut agguagaasumik aningaasarsianut naatsorsueqqissaarneq pillugu paasissutissanik nalunaarsukkanik katersinissap qulakkeernissaa, aalajangersakkami siunertaavoq, taamaalilluni aningaasarsiat assigiinngissuteqarnerat pillugu ilisimasat katersorneqarsinnaassallutik aammalu suliffeqarnerup suaassutsinut agguagaasup malitsigisinnaasai immikkut ilungersornartut naleqquttumik isumagineqarsinnaassallutik. Tamatuma ingerlaavartumik ukkatarineqarnissaata inatsimmi qulakkeerneqarnerani, ilungersornartut taakkua pakkersimaarnissaannut sakkussat eqqortut atorineqarsinnaanissaat qulakkeerneqassaaq.

§ 38-mut

Inatsisimmi suaassutsinik naligiissitsinermut tunngasut inuiaqatigiinni pissusiviusuni qanoq atuutsinneqarnerat, inatsisissatut siunnersuut malillugu Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit nakkutigisussaavaat, pissusiviusuni atuutsitsilerneq qanoq ingerlanneqarnersoq ilanngullugu. Tamatuma kingorna innuttaasut imaluunniit oqartussat inatsisip suleriaatsikkut malinneqannginneranik misigisaqarsimasut saaffiginnissutigisimasinnaasai pillugit tamanut saqqummiussisinnaalissapput.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit inatsisissatut siunnersuut malillugu sammisassanik naligiissitaaneq pillugu paasissutissanik siammarterisussanik, aamma naligiissitaanermi ajornartorsiutinut attuumassutilinnut tunngasunik oqallitsitsinissamut pisussaaffeqarput.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit pisortat ingerlatsiviinut aammalu sullissiviinut tamanut kiisalu suliffeqarfinnut namminersortunut siunnersuisartutut atuutissapput. Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit aamma sullivinnit aammalu inuiaqatigiinni ataasiakkaanit saaffiginnittoqarnerani siunnersuissapput.

Siunnersuummi naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit aammattaaq inuiaqatigiinni naligiissitaaneq pillugu ilisimasanik katersissapput, ineriartortitsissapput paasissutissiissallutillu kiisalu naligiissitaaneq pillugu paasissutissanik tamat malinnaatissallugit. Taamaaliornermi tamatigut naligiissitaaneq pillugu ilisimasat, politikikkut suliniutissanut kiisalu ilisimatusarnikkut suliniuteqarnernut tunngavissatut atorqeersinnaasut, nutarterneqartuaannarnissaat qulakkeerseqassaaq.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit aamma avataani peqataasunit il.il. misissuinernut inniminniinernik akilertinnissamut periarfissaqassapput.

Tamatuma saniatigut suliassat nammineq toqqarneqarsinnaasut arlaqartut inatsimmi aalajangersarneqarput. Tamatumunnga siunertaavoq suliassat inatsisitigut pisussaaffiusut naammassereernerisa kingorna, Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit suliassanik sorlernik salliutitsissaneranut malittarisaqarnissaata qulakkeernissaa. Suliassanik toqqarneqarsinnaasunik allattukkat tamakkiisuunngillat, kisianni Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit sulinerannut sammivissamut malittarisanik takutitsisuuginnarlutik.

Suliassat toqqarneqarsinnaasut tassaapput pisortat sullissiviini suliffeqarfinnilu naligiissitaanermut sinniisunut Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit ikiuuttussaanerat. Maluginiarneqassaaq Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit siunnersuinissamut pisussaaffeqarmata, kisianni toqqaannartumik ikiorsiinissaaq nammineq toqqagassaalluni. Aammattaaq iliuutsinut naligiissitaanermut tunngasunut isumassarsianik siunnersuutinillu oqartussaasunut assigisaannullu suliaqarnissaaq Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit toqqarsinnaavaat, taamatullu arnat angutillu tamarmik immikkut sularisartagaannut nuanninngitsumik isummertarnerup samminissaa Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit toqqarsinnaallugu. Taamatuttaaq pisortat sullissiviinik imaluunniit kattuffinnik suaassutsimut attuumassuteqartumik persuttaasarnermik akiuiniarnermik suliaqartunik suleqateqarnerup aallartinnissaa, Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit toqqarsinnaavaat,

soorlu aamma sullivinni naligiissitaanerup siuarsarnissaanut Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit aamma periarfissaqarlutik, naligiimmik aningaasarsiaqarneq ilanngullugu.

Imm. 5-imut

Siunnersuutaavoq naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit ukiumut ataasiarlutik suliaqarnertik pillugu nalunaarummik saqqummiisassasut, tamanna siunnersuisoqatigiit sulinerannik ersarinnerulersitseqataassalluni. Ukiumoortumik nalunaarut naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit nalinginnaasumik suliaqarnerannut tunngassuteqassaaq, kisianni aamma naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit siunnersuineramik suliaqarnerannut assigisaannullu tunngassuteqassalluni.

Aalajangersagaq imm. 3, imm. 4, litra b kiisalu imm. 5 eqqaassanngikkaanni, angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. November 2013-imeersumi § 27-mik ingerlatsitseqqiineruvoq.

§ 39-mut

Imm. 1-imut

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit allattoqarfiup ukiumoortumik aallussivigisassai suliniuteqarfigisassaalu aalajangersassavaat. Tamatumani atituumik suliatigut inuiaqatigiinnilu ilisimasanut tunngavissat allattoqarfiup sammivianut aallussineranullu aallaavigineqarnissaat qulakkeerneqassaaq.

Ukiumoortumik aallussivissat suliniuteqarfissallu § 38 naapertorlugu Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit suliassai inatsimmi aalajangersagaasut aallaavigalugit aalajangersarneqassapput.

Imm. 2-mut

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit naligiissitaanermut suliassaqarfimmi periusissianik allattoqarfik ineriartortitsineramik ikiussavaat. Soorlu tassaasinnaapput naligiissitaaneq pillugu periusissiat, attaveqatigiinneq aammalu ilisimasanik siammarterineq.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit naligiissitaanermut suliassaqarfimmi periusissianik ineriartortitsineranut sunniuteqarnissaat, aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq.

§ 40-mut

Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq Inatsisartut, Naalakkersuisut, kommunit allallu pisortani oqartussat apeqqutini tamani nalinginnaasunut tunngasuni, inuiaqatigiinni naligiissitaanermut pingaaruteqartuni naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinnik isumasiuisinnaasut, ilaatigut naligiissitaanermi soqutigisat inuiaqatigiinni pilersaarusiornermi isiginiarneqartarnissaat qulakkeerniarlugu.

Aalajangersagaq malillugu politikikkut suliaqarfiit taamatullu pisortat ingerlatsivii saaffiginninnaapput. Politikikkut suliaqarfiit aamma pisortat ingerlatsivii, qaqugukkut saaffiginninnaasaq naleqqunnersoq, nammineerlutik aalajangissavaat.

§ 41-mut

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit apeqqutit suliassa qarfiannut tunngassuteqartut pillugit killilersugaangitsumik oqaaseqarsinnaapput.

Oqaaseqaat kimut tunngatinneqassanersoq Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit namminneerlutik aalajangissavaat. Oqaaseqarfigineqartoq assersuutigalugu tassaasinnaavoq pisortani ingerlatsiviit assigiinngitsuni inissisimasut, kattuffiit namminersortut, niuernermik ingerlataqartut il.il. Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit taamaalillutik assersuutigalugu tamatigut ingerlatsivinnut oqaaseqaatimik tunngatinnissaannut pisussaaffeqaangillat, kisianni suliani tamanna naapertuunnerusorineqarpat namminersortunut, tusagassiorfinnut il.il. saaffiginninnaallutik.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit namminneerlutik kissaatigisaattut oqaaseqaateqarsinnaapput.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit taamaalillutik isummatik sunniuteqarluarnerpaatut saqqummiussinnaavaat, assersuutigalugu tusagassiuutitigut nalunaaruteqarnermikkut, oqalugiarnikkut, apersuinikkut aammalu oqallinnerni aamma raatiumi TV-milu aallakaatitassiani peqataanermikkut.

Oqaaseqaatit inatsisitigut pisussaaffiliinngillat, tassa imaappoq taakkua aalajangiinernut tunngangillat, kisianni tiguisussamut ilitersuinerullutik.

Pissutsit eqqartuussivinni aalajangiiffigineqarpata imaluunniit suliassa eqqartuussivinni imaluunniit Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartuni suliarineqarluni ingerlanneqartillugu, pissutsit inatsisinik naammassinninnerat pillugu Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit oqaaseqarsinnaangillat. Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit aamma suliami pasisaasoqarpat imaluunniit unnerluussaasoqarpat, suliassani politiinit misissorneqartuni oqaaseqarsinnaangillat.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiilli pissusiviusuni inatsisitigullu inissisimanerit, Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut imaluunniit eqqartuussiviit aalajangiineranni imaluunniit politiit misissuineranni qulaajarneqartut, isornartorsiorsinnaavai.

§ 42-mut

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit toqqaanerup ingerlanneqareernerani inuttalersorneqassapput, siunnersuisoqatigiit ataatsimoortut suliassa qarfinni pingaarutilinni

naligiissitaanermut tunngassutilinni atituumik paasisimasaqarnissaat qulakkeerneqartussanngorlugu.

Suliassaqarfinni taakkunani pineqartunut ilaatinneqarput suliffeqarnermi, meeqqat inuusuttullu pisinnaatitaaffiini soqutigisaannilu kiisalu suaassutsit inooqatigiinnermi inuiaqatigiinnilu inissisimanerinit tunngassutillit.

Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinni ilaasortanngortitsinermi pingaartinneqartariaqarpoq ilaasortanngortussat:

- pisariaqartunik piginnaasaqartut
- inissisimaffimmi pisariaqartumik ataqqinassuseqartumik pissusilersussasut, suliaqarnerup ingerlannerani avataanilu
- naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit suliassaannik naammassinninnissamut iliuseqarluni peqataassasoq
- piumasaqaatini naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit inatsit manna naapertorlugu sulinerminni aallaavigisaanni ilaassasoq
- naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinni sulinerminnut aporaassinnaasunik allanik suliaqarunik, naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinnit tunuassasut.

Aalajangersagaq Angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 3-mi, 29. november 2013-imeersumi § 26-mik § 28-millu ingerlatitseqqiineruvoq.

Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit politikikkut arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngillat, tamatumalu kingunerisaanik siunnersuisoqatigiit naalackersuisoqarfinni sulisut nalinginnaasumik qaffasissutsit inissitsiternerisa avataaniillutik. Tassa imaappoq, manna inatsisissatut siunnersuummi aalajangersarneqartut saniatigut naalackersuisoqarfiup qullersatut pisinnaaffii atorqeersinnaanngitsut. Taamaalillutik Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit suliatic inatsisitigut sinaakkusiussat iluini namminneq aalajangersassallugit pisinnaatitaaffigaat. Taamaaliornikkut Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit sulineranni politikikkut anguniakkanit allanit sunnerneqannginnissaat qulakkeerneqassaaq.

§ 43-mut

Aalajangersagaq naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinnut ilaasortassanik inassuteqarnernut tunngassuteqarpoq. Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit politikikkut arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnissaat qulakkeerniarlugu, kattuffiit, sullissiviit il.il. inassuteqarneri malillugit ilaasortat tamaasa, siulittaasoq ilanngullugu Naalackersuisut toqqassavaat.

Imm. 2-5-imi kattuffiit assigiinngiaartut sisamat allattugaapput, tassaallutik suliffeqarneq, meeqqat inuusuttullu, ilinniartitaaneq ilisimatusarnerlu kiisalu suaassutsit inissisimaffii. Kattuffiit, sullissiviit il.il. tamarmik, suliassaqarfinnik taakkuninnga suliaqartut imaluunniit

taakkuninnga sullissisut, naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinnut ilaasortassanik inassuteqarnissamut pisinnaatitaapput.

Toqqagassatut inassutigineqartut suliffeqarnermi pissutsinik, sulinermik inuussutissarsiuteqartut aamma sulisitsisut pisinnaatitaaffii, pisussaaffii soqutigisaalu, meeqqat inuusuttullu pisinnaatitaaffii soqutigisaalu ilanngullugit, atugarissaarnermut, ineriartornermut ilinniartitaanermullu tunngasut imaluunniit suaassutsit inooqatigiinnermi inuiaqatigiinnilu inissisimani ilanngullugit, suaassutsit ataasiakkaat pisinnaatitaaffii, pisussaaffii soqutigisaalu ilanngullugit paasisimasaqassapput.

Kattuffinnit assigiinngiaartunit ataasiakkaanit tamanit ilaasortamik ataatsimik marlunnilluunniit toqqaanissamut Naalackersuisut pisussaaffeqarput. Taamaasiornikkut siunnersuisoqatigiit tamatigoortut, inuiaqatigiit pisariaqartitaannut ineriartortuarnut tulluarsarneqarsinnaasut pilersinnissat qulakkeerneqassaaq.

Naalackersuisut aaqqissuussaanernit innersuutaanngitsunik ilaasortanik allanik toqqaanissamut Imm. 7-imi periarfissinneqarput. Ilaasortat taakku naligiissitaanermut tunngasunut sinniisuussapput.

Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartunut ilaasortatut aallaaviatigut taamaallaat inassutigineqarsinnaapput inuit kommunalbestyrelsinut, nunaqarfinni aqutsisunut ilagiillu sinniisaannut qinersisarnerit pillugit Inatsisartut inatsisaanni qinigaasinnaaneq pillugu maleruagassat malillugit kommunalbestyrelsimut qinigaasinnaasut.

Kattuffiit, sullissiviit, peqatigiiffiit il.il. inassuteqartut, suaassutsit naligiimmik agguarlugit naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit inuttalorsorneqarnerat qulakkeerniarlugu, suaassutsinit tamanit ilaasortassanik amerlaqatigiinnik inassuteqarnissamut pisussaaffeqarput.

Naalackersuisut, kattuffiit, peqatigiiffiit, sullissiviit il.il. sorliit naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinnut toqqagassanik inassuteqarnissamut pisinnaatitaanersut pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaaffiusumik, nalunaarusiornissamut piginnaatinneqarput, tamatumunnga kattuffiit qanoq ataavartitsinissaannut pitsaassutsikkut piunasaqaatit, pilersitsinermi tunngaviusut, inassuteqarsinnaatitaanissamut tunngavigisat il.il. ilanngullugit. Taamatut piginnaatitsissuteqarnermut pissutaavoq, inassuteqarnerup ingerlanerata eqaatsumik ingerlaannarnissaata qulakkeernissaa, taamaasillunilu inuiaqatigiit ineriartornerannut malinnaasinnaanissaq.

Aalajangersakkami angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. november 2013-imeersumi § 29 ingerlateqqinneqarpoq.

§ 44-mut

Aalajangersakkap malitsigisaanik, piunasaqaatit taaneqartut naammassineqarpata, Naalakkersuisut naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinni ilaasortamik piffissaliussap ukiunik sisamanik sivissusillip qaangiutinnginnerani tunuartitsisinnaapput. Aalajangersagaq aamma siulittaasumik tunuartitsinermut tunngassuteqarpoq.

Aalajangersagaq naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit politikkimut attuumassuteqannginnissaannik qulakkeerineqataassaaq, tassami ersarissumik allassimavoq pisuni qanoq ittuni ilaasortaq tunuartinneqarsinnaanersoq. Peqatigisaanik aalajangersakkap malitsigisaanik, sukanninngitsumik aalajangersimanngitsumillu ilaasortamik taarsiinissamut periarfissaqanngilaq, taamaaliornikkut naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit ingerlalluarsinnaassusaat politikikkikullu attuumassuteqannginnera illersorneqarluni.

Piunasaqaatinut allattuiffimmi allattorneqartut tamakkiisuupput.

Nr. 1-imut

Ilaasortap suliassaminik suliarinninnermini annertuumik sumiginnaasimanera ima paasineqassaaq, assigiiiaanik arlalinnik kukkunikkut imaluunniit ataatsimik annertuumik kukkunikkut, ilaasortaq naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinni ilaasortaanissamut naleqqutinngitsoq, uppersarneqartoq.

Ilaasortap tungaanit sakkortuumik pisoqarsimalluni pisimasut kisimik, ilaasortap tunuartinneqarneranik malitseqarsinnaasussaapput. Peqatigisaanik kukkunerit assigiiat arlallit imaluunniit kukkuneq annertoq ataaseq, ilaasortap siunissami isumannaatsumik suliaqarnerminik ingerlatsisinnaannginneranik ilimatsaassinermut tunngavigineqassapput. Ilaasortap suliassaannik suliarinninnermi annertuumik sumiginnaaneq aamma ima paasineqassaaq, ilaasortaq atuuttumik tunngavissaqarani naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerannut takkutinnitsoortoq.

Tamatuma saniatigut maleruagassami, Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit ukiumut nalunaarusiunngippata kiisalu siunnersuisoqatigiit suliainni naammaginartumik siuariartunngippata nr. 1-ip ataaniittut erseqqissarneqarpoq. Tamatuma naligiissitaanermi suliap ingerlaannarnissaa kiisalu siunnersuisoqatigiit ammasumik ingerlanissaat qularnaarniarlugu.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit sulinerat naammaginangitsoq Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit ukiumoortumik nalunaarusiaanni takuneqarsinnaatillugu aalajangersakkap 1-ip ataaniinnera erseqqissarneqarpoq, Tamassumani naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit sulinerisa ingerlaavartuunissaa siunnersuisoqatigiillu sulinerisa erseqqissuunissaa qulakkeerniarneqarput.

Nr. 2-mut

Ilaasortap suliassaasa toqqissisimanartumik ilaasortap suliarisinnaagai tatiginnineq annertuumik annikillisillugu iliuseqarsimaneq ima paasineqassaaq, ilaasortaq nakkarsaasumik pissusilersorsimaneq pissutigalugu taartisiassamik akiliinissamut pisussaaffilerneqarsimasoq. Taamatutaaq ilaasortap naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerannut imigassartorsimalluni imaluunniit aangajaarniutinik atuisimalluni takkunera, ilaasortap suliassanik toqqissisimanartumik suliarinnissinnaaneramik tatiginnineq annertuumik annikillisillugu iliuseqarnerusussaavoq. Aamma ilaasortaq siunnersuisoqatigiinni ilaasortaanerup ingerlannissaanut naleqqutinngitsumik pissusilersorsimaneq tassani pineqarsinnaavoq.

Nr. 3-mut

Ilaasortap tunuartinneqarnissaanut inassuteqaat allaganngorlugu tunniunneqassaaq aammalu tunngavilersorneqassalluni. Inassuteqaat minnerpaamik naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinni ilaasortanik sisamanik atsiorneqarsimassaaq. Ilaasortat tamarmik, aamma siulittaasoq, inassuteqaammut atsiornissamut periarfissaqarput. Taamaattoq ilaasortaq inassutigineqartoq, inassuteqaammik tunniussineq pillugu suliamut attuumassuteqarpallaartussaavoq.

Naalackersuisut suliami pisunik sukumiisumik misissuineranni suliap naammattumik paasissutissartaqartinnissaanut tunngaviusoq malinneqartussaavoq, tamatumalu malitsigisaanik paasissutissat allaganngorlugu tunngavilersuutigineqartumi inassuteqaammut ilanngunneqartumi allassimasut misissorneqartussaapput. Misissuinerup malitsigisaanik, najoqqutassatigut eqqortumik aalajangiisoqarsinnaalinnginnerani, annertunerusunik misissuisoqartussaasimappat, Naalackersuisut tamatuminnga pisussaaffeqarput.

Aalajangersakkami angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. November 2013-imeersumi § 30.

§ 45-mut

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit suleriaasissamik suliaqassapput. Aalajangersakkami naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit inatsisip killissaasa iluanni sulinerminnik nammineerlutik aqqissuussinissamut periarfissinneqarput. Suleriaasissaq assersuutigalugu ataatsimiinnerit amerlassusissaat, aammalu ataatsimiinnerit qanoq ilimasaarutigineqartassanersut pillugit aalajangersakkanik imaqarsinnaapput. Taanna taamatutaaq siunnersuisoqatigiit siulittaasup tullianik toqqaanissamut periarfissaqarnerannut tunngasunik aalajangersakkanik imaqarsinnaavoq.

Aalajangersakkami angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. november 2013-imeersumi § 31 ingerlateqqinneqarpoq.

§ 46-mut

Aalajangersagaq manna malillugu Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit allattoqarfimmik pilersitsissapput, aammalu allattoqarfimmi sulisuni atorfinitsitsinissamut soraarsitsinissamullu piginnaatitaallutik. Taakkunani tamani naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit nammineerlutik aammalu arlaannaannulluunniit attuumassuteqaratik inissisimanerat erseqqissarneqarpoq. Allattoqarfiup naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit ulluinnarni sulinerat isumagisarissavaa.

Tamatuma saniatigut Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit allattoqarfiani sulisunut atorfinitsitsinermut soraarsitsisarnermullu atugassarititaasut aalajangersakkami maleruagassiivigineqarput. Sulisunut atugassarititaasut Namminersorlutik Oqartussani pisortani sulisunut maleruagassanut isumaqatigiissutinullu sukkulluunniit atuuttunut naapertuutissapput.

Aalajangersakkami angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. november 2013-imeersumi § 32 ingerlateqqinneqarpoq, taamaattoq allattoqarfik nammineertuussasoq piunasaqaataajunnaarluni. Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit siunnersuisoqatigiinnik, aalajangiisartunik, oqaaseqartartunik il.il. allattoqarfimmit sullinneqarnissaat pillugu siunnersuisoqatigiit suleqateqarsinnaanermut periarfissillugit, allannguummi ammaassisoqarpoq.

§ 47-mut

Oqaatigineqassaaq Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinni ilaasortatut sulineq Namminersorlutik Oqartussat Qinikkatut Pisortanillu Toqqakkatut suliaqarneq il. Il. Pillugu nalunaarutaat nr. 30, 1. septembarimeersup atuuffissaanni pineqartunut ilaatinneqanngitsut.

Aalajangersakkami angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. november 2013-imeersumi § 34 ingerlateqqinneqarpoq.

§ 48-mut

Aalajangersakkami siunertaavoq, siunnersuisoqatigiit sulinerannut aningaasaliissutit qanoq annertutigisut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqassanersut, nalilersuinissamut Naalakkersuisut tunngavissinneqarnissaat.

Aalajangersakkami angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. november 2013-imeersumi § 35 ingerlateqqinneqarpoq.

§ 49-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit immikkut naatsorsuutitut kukkunersiuinermullu pisussaaffilerneqarput. Ukiumoortumik naatsorsuutit suliarineqartut kukkunersuiusumit kukkunersiorneqassapput. Kukkunersuiusut arlaat atorneqassanersoq Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit nammineerlutik toqqassavaat. Kukkunersuiusumut aningaasartuutit Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiinnut ukiumoortumik aningaasaliissutit iluanniitinneqassapput.

Aalajangersakkami angutit arnallu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. November 2013-imeersumi § 36 ingerlateqqinneqarpoq.

Imm. 2-mut

Ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersioriikkat ukiut tamaasa kingusinnerpaamik 1. Septemberimi Naalakkersuisunut tunniunneqassapput.

Tamatumani qulakkeerneqarpoq, aningaasaliissutit qanoq atorneqarnersut Naalakkersuisut paasitinnissaat.

§ 50-imut

Inatsimmi aalajangersakkat malillugit taarsiivigineqarnissap akuerineqarnissaanut periarfissaq aalajangersakkami atuutinneqalerpoq. Akiliut Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartuni imaluunniit eqqartuussivinni aalajangersarneqarsinnaavoq.

Tamanna assersuutigalugu isumaqarpoq, inuk kinguaassiutitigut innimiilliorfigitinneqarsimasoq, imaluunniit pissusiviusuni pisoqarsimasoq toqqaannartumik imaluunniit toqqaannangitsumik assigiinngisitsisoqartoq ilimagissallugu pissutissaqalersitsisumik, uppersarsimallugu, assigiinngisitsinninnissamut tunngaviusoq malinneqarsimangitsosq ilumuunnginnerarlugu sulisitsisup uppersarsinnaanngippagu, taarsiivigineqartussaataaavoq, takuuk siunnersuummi § 50.

Taarsiinissamut maleruagassat nalinginnaasut malillugit taamatuttaaq pineqartup taarsiivigineqarnissaa, aalajangersakkami akornuserneqanngilaq. Inuk eqqunngitsumik pineqarnerminut atatillugu aningaasaqarnikkut annaasaqaruni, suli taarsiivigineqarnissaminik qinnuteqarsinnaavoq. Peqatigisaanik inuk inatsit manna naapertorlugu taarsiivigineqarnissaa akuerineqarsinnaavoq. Assersuutigineqarsinnaavoq sulineramik inuussutissarsiuteqartoq nakkarsaaneq pissutigalugu napparsimalersimasoq. Sulineramik inuussutissarsiuteqartoq taamatut pisoqarnerani inatsit manna naapertorlugu taarsiivigineqarsinnaatitaassaaq. Suliffimmit napparsimalluni nalunaarutiginninnermi taamaallaat napparsimanermi ullormusiaqarsinnaatitaagaanni, sulilluni aningaasarsiassanik annaasaqarneq pillugu piumasqaateqartoqalersinnaavoq, nalinginnaasumik taarsiisarnermut maleruagassat malillugit matussuserneqartussatut qinnutigineqarsinnaasunik.

Taarsiivigineqarnerup annertussusaa allanngorartinneqarsinnaassaaq aammalu eqqartuussivinni suleriaatsimut atatillugu aalajangersarneqassalluni, taamaalillunilu inuiaqatigiinni ineriartorneq malinneqassalluni.

§ 51-imut

Aalajangersagaq sulinermik inuussutissarsiuteqartunut, naartuneq, erninermi sulinngiffeqarneq meeravissiartaarnerlu pissutigalugit soraarsitsinnginnissap illersorneqarneranut tunngassuteqartumik, unioqqutitsilluni soraarsinneqarsimasunut, taarsiissutissap annertussusissaanut tunngassuteqarpoq.

Taarsiissutissap annertussusissaanik naatsorsuinermi allatigut soraarsinneqartup piffissaq suliffigisaa aammalu pisut allat taarsiissutissap annertussusaanut sunniuteqartussat, sillimaffigineqassapput. Pisut taamaattut assersuutigalugu tassaapput erninermi sulinngiffeqarnerup sivisussusaa aammalu soraarsitsinermit tunngatillugu pisut.

Taarsiissut Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunit aamma eqqartuussivinnit aalajangersarneqarsinnaavoq.

§ 52-imut

Aalajangersagaq sulinermik inuussutissarsiuteqartup aningaasarsiaanni § 15 unioqqutinneqarsimatillugu taarsiissutissap annertussusissaanut tunngassuteqarpoq. Sulisitsisup naligiimmik aningaasarsiaqartitsinissaq naligiimmillu aningaasarsianut atugassaqartitsinissaq pillugit maleruagassat malinnagit aningaasaqarnikkut iluanaaruteqannginnissaa qulakkeerniarlugu, taarsiissutissap angissusaa aningaasarsiat assigiinngissutaannut aalajangersarneqarpoq.

Naligiimmik aningaasarsianut atugassaqartitsisoqarsimanani pisoqarsimatillugu, aningaasarsianut atugassarititaasut taarsiissutissap naatsorsorneqarnerani aningaasaqarnikkut nalilerlugit naatsorsorneqassapput. Assersuutigalugu sulinermik inuussutissarsiuteqartoq sulisutut ajunngitsorsiasatut akeqanngitsumik internetseqarpat, atuisuunerup aningaasaqarnikkut nalinga katillugit aningaasarsiani naatsorsuinermi ilanngunneqassaaq.

Piumasaqaatit Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunit aamma eqqartuussivinnit aalajangersarneqarsinnaavoq.

§ 53-imut

Sulinermik inuussutissarsiuteqartunut, aalajangersakkat § 12-imi taaneqartut naapertorlugit eqqunngitsumik soraarsinneqarsimasunut, taarsiissutissanik naatsorsuinermi soraarsitsinermi piffissaq suliffigisap sivisussusaa sillimaffigineqassaaq.

Tamanna attuumassuteqarpoq, tassami piffissaq suliffigisaq pineqartup soraarnissaata ilimasaarutigineqarnerani sivilissusissamat sunniuteqarmat.

Tamatuma saniatigut suliame pisut allat taarsiissutissap angissusaanut sunniuteqarsinnaapput. Assersuutigalugu soraarsitsineq naligiimmik aningaasarsiaqarnissamik imaluunniit naligiimmik aningaasarsianut atugassaqartinneqarnissamik piumasaqaateqarneq pissutigalugu pisimappat, soraarsinneqartoq aningaasarsiat assigiinngissutaannik imaluunniit aningaasarsianut atugassarititaasut aningaasaqarnikkut nalingannut naapertuuttumik taarsiivigineqarnissamik pisinnaatitaassaaq.

Piumasaqaatit Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunit aamma eqqartuussivinnit aalajangersarneqarsinnaavoq.

§ 54-imut

Aallaaviatigut Kalaallit Nunaanni inatsisit malillugit toqqaannartumik uppersaasoqartussaavoq. Tamatuma malitsigisaanik piumasaqaateqarsinnaalluni oqariartuuteqartup, piumasaqaateqartussaani uppersartussaavaa.

Uppersaatiniq naliliinissaq aallaaviatigut killilersugaanngilaq, tamannalu isumaqarpoq eqqartuussisoq pineqartoq qaqugukkut uppersaasoqarsimanersoq naliliinissamat nammineerluni aalajangiisussaasoq. Tamatuma malitsigisaanik uppersaanerit assigiinngitsut qanoq pingartinneqassanersut, eqqartuussisoq nalinginnaasumik nammineerluni aalajangiisinnaavoq. Taamaaliornermi eqqartuussisup toqqaannartumik uppersaanissaq pillugu tunngavisoq naleqqussarsinnaavaa.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq toqqaannartumik uppersaanissaq pillugu aallaaviumut naleqqussaneruvoq. Tassani inuk inatsimmi aalajangersakkanit innarligaasimasutut imminut isigaluni pisoqartillugu uppersaanissaq avitaavoq. Inatsisip atuutsinneqarnissaa eqqarsaatigalugu naleqqussaaneq atuutsinneqalerpoq, tassami suaassuseq, naartuneq, erninermi sulinngiffeqarneq, kinguaassititigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassutsimik takutitsineq, suaassutsit ilisarnaataat, kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaqatigiinni, inooqatigiinnermi imaluunniit inuianni pinngorfik, innarluuteqarneq, ukiut, politikikkut isiginnittaaseq, upperisaq imaluunniit upperisaqarneq tunngavilersuutigalugit inatsisilik unioqqutitsilluni assigiinngisitsinerup uppersanisissaa, eqqunngitsuliorfigineqartumut ajornakusoorsinnaammat.

Taamaalilluni eqqunngitsuliorfigineqartup uppersaanissaa qasukkartinneqarpoq, tassami pineqartoq assigiinngisitsisoqarsimasoq uppersaasussaajunnaarmat, kisianni pissusiviusuni pisut, inatsisilik unioqqutitsilluni assigiinngisitsisoqarsimasoq ilimatsaassinermik malitseqartut, kisimik uppersanisussaallugit.

Killormoortumik uppersaanissaq pillugu maleruagassat qasukkarneqartoq Europap EU-mi eqqartuussiviini sulisaatsikkoortumik, tamatumalu kingorna EU-p malittarisassiaata 97/80/EF, 15. december 1997-imeersup atuutilernerani, atuutsinneqalerpoq. EU-mi maleruagassat ilusilersorneqarneranni naligiimmik pinissamut tunngaviumik atuutsitsilernermit sunniuteqarluartitsinissap eqqarsaatigineqarnera tunngavigineqarpoq. EU-mi suliassaqaarfimmi eqqartuussineq siulleq naligiimmik aningaasarsiaqarnissamut tunngassuteqarpoq (Suliaq 109/88), tassani aalajangersarneqarluni, suliffeqarfiup aningaasarsianik aalajangersaariaaseq paasiuminaalluinnartoq atorpagu, sulisup arnap inummut najoqqutassat annertuut tunngavigalugit uppersarsapagu arnanut sulisunut agguaqatigiissillugu aningaasarsiat angutit aningaasarsiaannit appasinnerusut, aningaasarsianut politikki ingerlanneqartoq assigiinngisitsinermut takussutissaanngitsoq, sulisitsisup uppersarsartussanngorlugu.

Assigiinngisitsinermut suliani pineqartup sanngiinnerusup illersornissaa pillugu taamatut eqqarsariaaseqarnerup, Europami inatsisini arlalinni uppersaanissaq pillugu maleruagassat sunnerpai, tamannalu angutit arnallu naligiissinneqarnissaasa, inuiaassutsini assigiinngisitsinerup aamma innarluuteqarneq pissutigalugu naligiissitaanerup iluanni Europami eqqartuussivinni suleriaaseqarnermi aalajangersimasumik ilaatinneqartoq takuneqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq imm. 1-imi maleruagassamut ilaatsinnginnermut tunngassuteqarpoq. Aallaaviatigut inuk naligiimmik aningaasarsiaqarnissamik imaluunniit naligiimmik aningaasarsianut atugassaqaartinneqarnissamik piumasaqaammik saqqummiussinini pissutigalugu eqqunngitsumik soraarsinneqarluni isumaqartoq, ilaatigut uppersaasussaassaaq, imm. 1-imut nassuiaatit takukkit.

Aalajangersakkap malitsigisaanik sulinermik inuussutissarsiuteqartoq naligiimmik aningaasarsiaqarnissamik imaluunniit naligiimmik aningaasarsianut atugassaqaartinneqarnissamik piumasaqaammik saqqummiussinermi kingorna ukioq ataaseq tikillugu qaangiunnerani soraarsinneqarluni pisoqartillugu, killormoortumik uppersaasoqartussaavoq.

Oqaatsip killormoortumik uppersaanissap malitsigisaanik, soraarsitsinerup piumasaqaatit saqqummiunneqartut pissutigalugit pisimanerata ilimagineqarnerani, taamaattumik sulisitsisup uppersarsartussaavaa soraarsitsineq assigiinngisitsinnginnissamut tunngaviumik unioqqutitsinerunngitsoq.

Sulinermik inuussutissarsiuteqartut eqqunngitsumik taamatut soraarsinneqarnissamut illersorniarlugit aammalu sulisitsisut assigiinngisitsinnginnissaq pillugu piumasaqaammik saqqummiussineq pissutigalugu tunngavissaqanngitsumik soraarsitsineq, allamik tunngavilimmik soraarsitsinermut tunngasunngortillugu, assigiinngisitsinnginnissamut tunngaviumik avaqqutaarinissaat pinngitsoortinniarlugu, ilaatsinnginneq atuutsinneqalerpoq. Sulisut tunngavissalimmik pissuteqartumik soraarsinneqangajalerlutik

pasitsaassineq pissutigalugu, aalajangersagaq manna malillugu soraarsitsinissamut illersuineq atorluarniarlugu, naligiimmik aningaasarsianut atugassaqartinneqarnissaq pillugu piumasagaammik saqqummiussisut, illersorneqarnissaat aalajangersakkami siunertaanngilaq. Tamanna atuutissaaq, sulisoq naligiimmik aningaasarsianut atugassarititaasut pillugit piumasagaammik saqqummiussinissaq sioqqullugu ataasiarluni arlaleriarluniluunniit uppersarneqarsinnaasumik mianersoqqussummik tigusaqarsimappat.

Imm. 3-mut

Sulisoq naartunini imaluunniit erninermi sulinngiffeqarneq pillugu sulisitsisoq nalunaarfingereerlugu soraarsinneqarpat, tamatumani taamatuttaaq killormoortumik uppersaanissaq malinneqartussaavoq.

Oqaatsip killormoortumik uppersaanissap malitsigisaanik, naartuneq imaluunniit erninermi sulinngiffeqarneq pissutigalugu soraarsitsisoqartoq ilimagisaqarnermi, taamaattumik sulisitsisup uppersartussaavaa soraarsitsineq assigiinngisitsinnginnissamut tunngaviummik unioqqutitsinerunngitsoq.

Sulisoq taamatut eqqunngitsumik soraarsinneqannginnissamut illersorniarlugit aammalu inatsisip atuutsinneqarnissaa qulakkeerniarlugu, ilaatitsinnginneq atuutsinneqalerpoq.

§ 55-imut

Aalajangersakkami, kingoqqiffik il.il. pissutigalugit assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarnera pillugu inatsimmi nr. 289, 9. juni 1971-imeersumi, Kalaallit Nunaannut peqqussutaasumi, pineqaatissiinissat ingerlateqqinneqarput.

Kingoqqiffik il.il. pissutigalugit assigiinngisitsinissap inerteqqutigineqarnera pillugu inatsimmut tunngatillugu pineqaatissiinissamut periarfissani allanngortitsinissaq siunertarineqanngilaq.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq malillugu § 20-mik unioqqutitsineq akiliisitsinermik imaluunniit qaffasinnerusumik pineqaatissiinermik pinerluttulerinermi inatsit naapertorlugu malitseqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aamma inatsisit malillugit inuttut isigineqartut, soorlu assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffiit, peqatigiiffiit pisortanilu oqartussat, inatsimmik unioqqutitsinerannut akiliisinneqarnissamik pineqaatissinneqarsinnaanerat, inatsimmi tunngavissalerneqarpoq.

§ 56-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq Inatsisartut inatsisaata atuutilernissaanut tunngassuteqarpoq. Inatsisartut inatsisaat Inatsisartut inatsisaata akuerineqannginnerani pisunut atuutinnngilaq.

Imm. 2-mut

Angutit arnallu naligiissitaanerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 29. november 2013-imeersoq maannakkut atuuttoq aalajangersakkakkut atorunnaarsinneqarpoq.

Imm. 3-mut

Ammip qalipaataa il.il. pissutigalugit immikkoortitsinerup inerteqqutigineqarnera pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnera pillugu peqqussut nr. 27, 4. Februar 1972-imeersoq, peqqussutip imarisaata inatsisissatut siunnersuummi § 20-mi ilanngunneqarnera pissutigalugu Kalaallit Nunaannut atuukkunnaartut atorunnaarsinneqarpoq

Assigiinngisitsinninnissaq pillugu suliaqarneq Namminersorlutik Oqartussani tiguneqarnikuunera pissusissamisoortutut isigineqarpoq, tassa assigiinngisitsinninnissaq pillugu isumaqatigiissutit suliamut attuumassuteqartut inatsimmi aamma pineqartut Kalaallit Nunaata akuerinikummagit. Kalaallit Nunaata inuit pisinnaatitaaffinik suliaqarneq ingerlatereermagu ilaatigut Kalaallit Nunaanni Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit inatsit (Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 22. november 2018-imeersoq, Meeqqat Oqaaseqartartuat (Meeqqat Oqaaseqartartuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 22. november 2011-meersoq (aamma Innarluutillit Oqaaseqartartuat Tilioq (Innarluutillit Oqaaseqartartuat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 29. maj 20217-imeersoq).

Tamassumunnga ilanngunneqassaaq, raci pissutigalugu assinnngisitsinissamik inerteqquteqarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnera pillugu peqqussut nr. 27, 4. Februar 1972-meersoq aamma pinerluttulerineq pillugu inatsit eqqaassanngikkaanni, immikkoortumi Danmarkimi inatsisiliortoqarnikuunngitsoq. Allatut oqaatigalugu suliassaqarfik Namminersornerunerup eqqunneqarnerata kingorna Danmarkimiit inatsisiliornissaq pisariaqartutut isumaqarfigineqanngilaq. Akerlianik suliaqarfiup Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarnikuuneratut maannamut isumaqarneq pissutissaqartutut isikkoqarpoq. Ilaatigut raci, ammip qalipaataa, upperisarsiorneq upperisarluunniit, politikkimik isiginneriaaseq, atoqateqariaaseqarneq, ukioqarneq, innarluuteqarneq imaluunniit inuiaqatigiissuseqarneq, inuuqatigiinnermut immikkullu inuiaassuseqartunit pinngorneq pissutigalugit suliffeqarnermi assigiinngisitsinissamik inerteqquteqarneq pillugu inatsimmi inatsisip Kunngip peqqussutaatigut atuutilersitsinissamik periarfissiisoqarnikuunngilaq.

Kisianni immikkoortup tiguneqarnerata ullua eqqortoq suli nalorninarpoq. Tamannali pingaaruteqanngitsutut nalilerneqarpoq, tassa Inatsisartut akuersineranni inatsimmi uani immikkoortup tiguneqarsimanera ersarissumik oqaatigineqarmat.

Imm. 4-mut

Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit maannamut atuuttut, Inatsisartut inatsisaat atorlugu siunnersuisoqatigiit nuaat ulloq 1. juli 2024 toqqarneqarnissaasa tungaanut atuutissasut aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq.

Ilanngussaq 1

Tusarniaaneq pillugu allakkiaq

Tusarniaanermi piffissarititap naanerani ukuningga tusarniaanermi akissutinik tigusaqartoqarpoq: Kalaallit Nunaanni Suliffinnik Nakkutilliisoqarfik, SISA, Kalaallit Nunaanni Inuit Piginnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit, Kalaallit Nunaanni Meeqqat Piginnaatitaaffiinik Suliaqarfik (MIO), Ineqarnermut Attavilersuutinullu Naalackersuisoqarfik, Kommuneqarfik Sermersooq, Kalaallit Nunaanni Naligiissitaaneq pillugu Siunnersuisoqatigiit, GrønlandsBanken, Sulisitsisut, Utoqqaat Oqaaseqartartuat, Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik, Sipineq+, Kommune Kujalleq, Justitsministeriet, Inuit Pisinnaatitaaffiinut Institutti, Akademikernes Sammenslutning i Grønland, Innarluutillit Oqaaseqartartoqarfiat Tilioq aamma Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalackersuisoqarfik.

Avataanut tusarniaanermi tusarniaanermi akissutit tiguneqartut ataani allaaserineqarput. Oqaatigineqassaaq tusarniaanermi akissutit pingaaruteqarnerannik nalilersuineq tunngavigalugu pingaarnersiorlugit issuarneqartut.

Tusarniaanermi akissutit tiguneqartut naleqqutsillugu ilanngunneqarput.

Tusarniaanermut akissutinut oqaaseqaatit *uingasunngorlugit* allanneqarput.

Kalaallit Nunanani Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik aamma Akademikernes Sammenslutning i Grønland inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatissaqanngillat.

SISA: SISA oqaaseqaateqarpoq toqusoqarneranut, sulisinnaajunnaarnermut perulunnartumillu napparsimanermut sillimmasiinnermut atatillugu peqqissuseq pillugu paasissutissat mianerineqarnissaannut akornutissaqartariaqanngitsoq, tassa ukioqassutsimut tunngavittuulli sillimmasiisarnermik naatsorsuinnermi ilaasunik peqqissuseq pillugu paasissutissaqarmat.

Siunnersuut nassuiaatini ilanngunneqarpoq.

Meqqat Pisinnaatitaaffiik Suliaqarfik MIO:

MIO siunnersuuteqarpoq § 4-mi taaguut innarluut” erseqqissarneqassasoq, taamaalilluni allaqqassalluni “timmikkut tarnikkullu innarluuteqarneq”.

Siunnersuut ilaannakortumik ilanngunneqarpoq, tassa taarsiullugu aalajangersagaq timikkut tarnikkullu innarluuteqarnermut atuuttoq oqaaseqaatini erseqqissarneqarmat.

MIO oqaaseqaateqarpoq meeqqat illersorneqarnerat pillugu tunngavilersuut aamma § 14-imi ilanngunneqartariaqartoq.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

MIO aamma oqaaseqaateqarpoq, Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartuni aamma Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiinni ilaasortut paarlakaajaallugit taarsineqartarsinnaassasut, taamaalilluni ilisimasat ingerlaavartuunissaat ingerlateqqinnissaallu qulakkeerniarlugu ilaasortat nutaat ataatsikkut affaannarisassallugit.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq, tassa siunnersuisoqatigiinni ataatsimi ilaasortat paarlakaajaallugit toqqarneqartarnissaat allaffissornermi nanertuutaassammat. Nalilerneqarpoq siunnersuummi ingerlaavartuunissaq qulakkeerneqassanngitsoq, akerlianilli ilaasortat akulikippallaamik taarneqartarpata siunnersuisoqatigiit aalajangiisartullu sulinerat ajortumik sunnerneqassasoq.

MIO oqaaseqaateqarpoq, suaassutsit marluk pillugit aalajangersakkami inatsisissatullu siunnersuummi allani oqaasertalerneqarnera eqqunngitsoq qanganisaasorlu. Oqaatigineqarpoq naligiissitaaneq aamma assigiinngisitsisoqarnissaa pillugit inatsimmi suaassuseq siamasinnerusumik paasineqartariaqartoq, taamaalilluni inatsit nammineq LGBT+-inut tunngatillugu naggataatigut assigiinngilersitsisussaammat. Inatsimmilu siunissami inatsisit malillugit suaassutsinik allanik pilersoqarpat, annertusisitsinissaq inissaqartinneqartoq, tamannali nassuiaatini allaqqanani inatsisip oqaasertaani namminermi allaqqasariaqarpoq.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Taaneqartup inatsisimmi namminermi ilanngunnissaa naleqquppallaanngitsutut isigineqarpoq, tassa tamanna sapinngisamik eqqortuussammat inatsisillu atuuttut aallaavigineqassammata. Angutit arnallu pinnagit inatsisit malillugit suaassutsit allat maannakkut toqqarneqarsinnaanngillat. Taamaammat suaassutsinik taaguutit suli aalajangerneqanngitsut ilanngunnissat ersernerlutsitsinermik kinguneqarsinnaavoq.

Suaassutsimi inatsisit malillugit maannakkut suaassutsit marluk pineqararluartut, inatsisilerinermi ullumikkut sinaakkutit iluanni sapinngisamik siamasinnerpaamik illersuinissaq qulakkeerniarlugu suaassutsimi kinaaneq, suaassutsimik takutitsineq

suaaassutsimullu ilisarnaatit tunngavigalugit assigiinnngisinneqarnissamut inatsimmi aamma illersuisoqarpoq.

Isumaqatigineqarporli, inatsit malillugit suaaassutsit amerlippata suaaassutsimi annertunerpaamik ataatsimi peqataaneq pillugu oqaasertaliineq naleqqutissanngitsoq. Taamaammat inatsisit malillugit suaaassutsit amerlissappata inatsit nutarterneqartariaqassasoq §§ 31-mut aamma 32-mut (maannakkut §§ 34 aamma 35) oqaasertaliineq ilanngunneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit (IPS):

IPS-ip inatsisissatut siunnersuut pillugu tusarniaavigineqannginnini tupigusuutigaa.

IPS tusarniaaffigineqartunik allattuivimmiippoq, inatsisissatullu siunnersuut pillugu tusarniaaffigineqarluni.

IPS § 5, imm. 3 pillugu siunnersuuteqarpoq digitalinngorlugu pissusilersortarneq aalajangersakkami ilanngunneqartariaqartoq, tassa internetikkut kissaatigineqanngitsumik iluuseqarneq timikkut kissaatigineqanngitsumik iliuuseqarnertut ajoqusiinnaatigimmat.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq

Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartuni ilaasortat nammineq piumassuseq tunngavigalugu sulinissaat IPS-ip ernummatigaa. Aamma allaqqavoq allatseqarfik Naalakkersuisut aalajangiinerisigut oqaaseqartartuni imaluunniit siunnersuisoqatigiinni atuuttuni inissinneqarsinnaasoq, tassungalu atatillugu allatseqarfiup pineqartup suliassaasa Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartuni suliassat annertunerannit sunnerneqarsinnaanerat ernumassutigineqartoq. Aamma oqaatigineqarpoq, Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit allatseqarfiat allatseqarfirmi atuutereersumi inissinneqarsinnaanera siunnersuutigineqartoq, allatseqarfiullu taassuma siunnersuisoqatigiiffinnik sullisinnissaa naleqquttuunersoq isumaliutigineqartariaqartoq. IPS-ip inassuteqaatigaa nuna tamakkerlugu inuit piginnaatitaaffiinik suliaqarfik IPS-imi inissinneqarluarsinnaanera suliniutigineqassasoq.

Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartuni ilaasortat inatsisissatut siunnersuummi § 27 malillugu akissarsiat pillugit inatsit malillugu sulinermini akissarsiaqassapput taartisiaqarlutillu. Aamma oqaatigineqassaaq, allatseqarfiup pisortat aqutsisoqarfianni inissinneqarsinnaanera ammaaffigineqartoq, peqatigitillugulu siunnersuutip aningaasatigut kingunissaani allaqqavoq Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunik pilersitsinermi allaffimmi aalajangiisartut allatseqarfiata inissinneqarfissaani sulisut amerlineqarnissaat ilimagineqartoq.

Siunnersuisoqatigiit il.il. assigiinnngitsut tamassuminnga soqutiginnippata nuna tamakkerlugu inuit pisinnaatitaaffinnut institutumik pilersitsinissaq Naalakkersuisut ajornasaarfinginngilaat.

Eqqorpoq Naligiissitaaneq pillugu Siunnersuisoqatigiit allatseqarfimmit sullinneqarnerat siunnersuisoqatigiit, oqaaseqartartut assigisaallu suleqatigalugit inissinneqarnissaanut periarfissaq inatsimmi ammaaneqartoq. Tamanna nuna tamakkerlugu pisinnaatitaaffiinik suliaqarfuit akimorlugit siamasinnerusumik suleqatigiinnikkut ataatsimut nuna tamakkerlugu inuit pisinnaatitaaffinut institutumik suleqatigiinnerunissaq IPS-ip inassuteqaataanut naapertuuppoq.

Inatsisissatut siunnersuummi siuaaqatigiit marluk atorneqarnerat naloqquttuunersoq IPS-ip aamma apeqquuserpaa.

MIO-p tusarniaanermi akissutaanut oqaaseqaat innersuussutigineqarpoq.

Ineqarnermut Atortulersuutinullu Naalackersuisoqarfik

Ineqarnermut Attavilersuutinullu Naalackersuisoqarfiup oqaatigaa, allatseqarfik aqutsisoqarfimmi inissillugu naammagittaalliutinik aalajangiisartunik atuutilersitsineq pisortat allaffissornerannik annertusisitsissasoq, suliaq tamassuma kingorna eqqartuussivinni suliarineqassappat, innuttaasup aalajangiinissaq sivisunerusumik utaqqisariaqalersiinnarlugu. Taamaammatt allatseqarfik pisariaqartunik isumalluuteqarnissaa qulakkeerneqartariaqarpoq.

Ilimagineqarpoq naammagittaalliutinik aalajangiisartut allatseqarfianni ukiumut suliffimmik affarmik sulisoqalissasoq, pilersitsinermullu aningaasartuutit 250.000 kr.-ussasut. Isumalluutit amerlineqarnissaat pisariaqartinneqartoq paasinarsissappat, aningaasanut inatsisip ukiumoortumik isumaqatiginiutigineqarnerani oqallisigineqarsinnaavoq.

Atuisoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik (AUA)

AUA siunnersuuteqarpoq, naammagittaalliutit taarsiullugu Naligiissitaanermut Allatseqarfimmi inatsisilerituumit suliarineqartassasut. AUA-p isumaa malillugu aaqqiissutaasinnaavoq, tassani innuttasut pitsaanerpaamik inatsisitigut innarlitsaaliugaassallutik naammagittaalliutaallu innuttaasut qaninnerpaajullugit suliarineqarsinnaasut.

AUA oqaaseqaateqarpoq, aalajangiisartut katitigaanissaannut siunnersuummi, inatsisilerituumit ataatsimit suliamillu ingerlatsisunit 4-nit / inatsisilerituumit aalajangiisoqarpat inatsisilerineq pinnagu tunngaviit allat aallaavigalugit aalajangiisartut aalajangeeriaannaasut.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartuni ilaasortat soorunami pisariaqartunik piginnaasaqassapput. Naligiissitaanermut allatseqarfiup taamaallaat ataatsimik inatsisileritooqartup innuttaasut pitsaanerpaamik inatsisitigut innarlitsaalisaanissaat innuttaasunullu qanoq ittuunissaq qulakkeersinnaassanngilaq. Nalilerneqarpoq aalajangiisartut suliamik assigiinngitsunik piginnaasaqarfignerani inuiaqatigiit pitsaanerpaamik sinniisuuffiginissaat qulakkeerneqassasoq. Inatsisissatut siunnersuummi aaqqiissuusaanissamik siunnersuutigineqartumi ilaasortat

siamasinnerusumik katitigaanissaat qulakkeerneqassaaq, tassanilu sulianik nalilersuinermi inatsisilerineq kisiat pinnagu suliamik ingerlatsinermi piginnaasaqarnerit allat atorneqarsinnaapput. Taamaaliornikkut ilaasortat allat siulittaasup inatsisilernermi piginnaasaanut tapersiisinnaapput. Tamassumunnga ilanngunneqassaaq, inatsisilerinerinermi sulisussanik sulisussarsiortarneq annertuumik ajornartorsiutaasoq. Tamanna pissutigalugu aalajangiisartut taamaallaat inatsisilerituujullutik periuseq Danmarkimi Norgemilu atorneqartoq Kalaallit Nunaanni maannakkut atorneqarsinnaangilaq. Aaqqissuussaaneq inatsimmi siunnersuutigineqartoq ilaatigut Akileraartarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinni atorneqarpoq, taamaammallu misilinneqarnikuulluni periuserlu ingerlalluartuulluni.

Piffissaq toqqagaaffik ukiuni 3-unani ukiut 4-nut sivitsorneqarnissaa pillugu siunnersuut pillugu oqaatigineqassaaq, immikkoortoq Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut suliaqarfissat annertuumik ineriartorfiusoq pineqartoq, taamaammallu ukiut pingasukkaarlugit taarsiisoqartarnissaa naleqquttoq. Tamassumunnga ilanngunneqassaaq, ilaasortatut toqqarneqaqqinnissaq periarfissaasoq.

AUA siunnersuuteqarpoq, ukiumut suliffik affaq pinnagu ukiumut suliffimmik ataatsimik sulisoqartitsisoqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Naligiisoqarpoq ukiumut suliffik affaq naammattoq. Suleriaatsip allaanerunera paasinarsissappat, tamanna nalilersoqqinneqarsinnaavoq.

AUA siunnersuuteqarpoq, Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut namminneq nittartagaqassanngitsut.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

AUA-p oqaatigaa, Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut aallarnisarneranni annertunerusunik aningaasaliisoqassasoq.

Siunnersuut inatsisissatut siunnersuutip aningaasatigut kingunissaani ilanngunneqarpoq.

AUA Oqaaseqaateqarpoq, inunnut inatsit naapertorlugu taarsiivigineqartunut taarsiissutitut akilerneqartunut aningaasartuutit inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqassanngitsut. AUA siunnersuuteqarpoq, taarsiissutitut missingersuutini immikkoortitsisoqassasoq, inatsillu naapertorlugu taarsiissutit matussutissaattut aningaasanut inatsimmi immikkut kontomik pilersitsisoqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Aamma Namminersorlutik Oqartussat taarsiissutitut aningaasartuuteqarnissaat inatsimmi siunertaanngilaq. Inatsisit allat malillugit innarliisup tamassumunnga aningaasartuutit akilissavai.

AUA siunnersuuteqarpoq, aalajangiisartut aalajangiineri malinneqanngippata Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut aalajangiinitik eqqartuussivinni misilitsisinnaanerannut atatillugu aningaasanik immikkoortitsisoqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut aalajangikkaminnik namminneq suliniuteqarnermikkut eqqartuussivinni misilitsisinnanerat maannakkut siunertaanngilaq. Taamaammatt aalajangiineq malinneqanngippat naammagittaalliortoq suliamik eqqartuussivinnut suliassanngortitsisinnaavoq. Kisianni Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut inatsisissatut siunnersuummi § 28, imm. 5 malillugu naammagittaalliortup tamassumunnga atatillugu suliaqarnermut akiliisinneqannginnissaa inassuteqatigisinnaavaat.

AUA siunnersuuteqarpoq inatsisip atuuffia annertunerusumik killilerneqassaq, taamaalilluni assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni danskit oqartussaaffianni sulisup Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunut siunnersuuteqarnissaa, danskit oqartussaaffianni pisoq tunngavigalugu Nunatta Karsiata taarsiissutinik akiliinissaanik kinguneqartussaq pinngitsoorneqassalluni.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Oqaatigineqassaaq nunap karsia inatsit malillugu taarsiissutinut aningaasartuuteqartussaanngitsoq, taamaalilluni inatsimmik unioqutitsisup taarsiissutinut aningaasartuutit akilertussaassavai.

AUA siunnersuuteqarpoq § 16, imm. 3 erseqqissarneqassasoq, taamaalilluni paasissutissat taamaattut piumasarineqarpata oqaaseqatigiit sulisussasiorneq pillugu allagarsiussami ilanngunneqarneqassallutik.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Taamatut erseqqissaaneq piumasarineqartoq maannakkut naammagittaalliutigineqarsinnaappat Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunut pisariaqanngitsumik suliaqarnerulersitsisinnaavoq. Tamanna sulisussarsiorneq pillugu allagarsiussami allaqqannginnera pissutiginnarlugu, sulisitsisoq inatsit malillugu pissusaaffiginngisamik paasissutissanik qinnuiviginnippat, innuttaasoq inatsit malillugu suli illersorneqassaaq.

AUA aamma siunnersuuteqarpoq, immikkoortuni assersuutigalugu upperisarsiornermi palasinik atorfinitsisinermut tunngatillugu ilanngunneqarnissaa naleqqussinnaasoq, aamma oqaaseq immikkut inuiaassuseqarneq oqaatsinik piginnaasunut killilerlugu allanngortinneqassanersoq isumaliutigineqassasut.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

AUA siunnersuuteqarpoq inatsisissatut siunnersuummi § 11 erseqqissarneqassasoq, taamaalilluni atuutinneqartussaanngitsoq pillugu oqaatsit pillugit piumasaqaat akuerisaasumik siunertaqarneq siunertallu taassuma eqqortinneqarnissaanut atortut naleqquttuunerannik pisariaqarnerannillu kinaassusersiorani tunngavilersuisoqassalluni.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Nalilerneqarpoq taamatut aalajangersakkami ilanngussinissaq pisariaqanngitsaq, tassa akuerisaasumik siunertaqarnissamik taamatut piunasaqaat siunnersuummi § 4, imm. 3-mi inatsisissatut siunnersuummi tamarmi atuuttoq, erseqqarissumik allattaqareermat.

AUA siunnersuuteqarpoq, eqqartuussivinni misilitsitsinissamik periarfissaq taamaallaat nassuiaatini nalinginnaasuni oqaatiginagu inatsisip oqaasertaani allaqqassasoq.

Siunnersuut § 28, imm. 4-mi ilanngunneqarpoq.

AUA siunnersuuteqarpoq, ukioqassuseq pillugu atuutsinneqanngitsut, inatsisip oqaasertaani toqqaannartumik allanneqassasut.

Siunnersuut inatsisissatut siunnersuummi § 12-mi tamakkernagu ilanngunneqarpoq.

AUA siunnersuuteqarpoq innarluuteqarnermut atatillugu uppersaanissamik § 4-mi piunasaqaat peerneqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq. Taarsiullugu taaguummumut innarluuteqarneq nassuiaat nassuiaatini § 4-mut ilanngunneqarpoq.

AUA siunnersuuteqarpoq meeravissiartaarneq inuunermillu isiginneriaaseq inatsimmi assignngitsitsinermut tunngavinni ilanngunneqassasut.

Siunnersuut meeravissiartaarneq ilanngullugu ilaannakortumik ilannginneqarpoq. Inuunermik isiginneriaaseq ilanngunneqanngilaq, tassa qanoq issusiatat tunngaviullu taamaattup imarisaata paasinarsaqinnissaat pisariaqarmat. Tamannali pisariaqartinneqartut allanngorneranni tunngaviit annertunerususut ilanngunneqarsinnaannginnerinut takussutissaanngilaq.

AUA siunnersuuteqarpoq peqqussut nr. 27, 4. februar 1972-meersoq, § 53-imut nassuiaatini taaneqartoq inatsisip oqaasertaani aalajangersakkamik nutaamik ilanngussinikkut atorunnaarsinneqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

Kommuneqarfik Sermersooq:

Kommuneqarfik Sermersooq § 23, imm. 1, nr. 3 pillugu oqaaseqaateqarpoq, ilaasortap ataatsip siunnersuisoqatigiinnit soraarsinneqarnissaanik ilaasortat sisamat inassuteqaateqarnissaat piunasaqaataammat ilaasortat marluk illersoaqatigiissinnaasut.

Siunnersuut tusaatissatut tiguneqarpoq, aalajangersagarlu ilaasortani sisamanit pingasunut allanngortinneqarpoq.

Kommuneqarfik Sermersooq oqaaseqaateqarpoq, ombudsmandip aalajangiinera tamassuma kingorna naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunut suliaassanngortinneqarsinnaanersoq, § 32, imm. 1, 2-mi allaqqanngitsoq.

§ 32, imm. 1-imi immikkoortoq 2-qanngilaq. Aalajangersakkami pineqarpoq, Naligiissitaaneq pillugu aalajangigai allaffissornermi oqartussanut allanut illuatungaanuunngitsoq, suliaassanngortinneqarsinnaasut.

Kommuneqarfik Sermersooq oqaaseqaateqarpoq, Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut § 50 malillugu taarsiisunngortitsisinnaanerat aalajangiisartunit oqaaseqaatit § 41 malillugu peqatigitillugu missingersuutaannaappata nalornissutigineqarsinnaasooq,

§ 50-imi Naligiissitaaneq pillugu Aalajangersaartut pineqartut, akerlianillu § 41-mi Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit pineqarlutik. Taamaalilluni siunnersuisoqatigiit/aalajangiisartut ataatsit aalajangersakkammi pineqanngillat.

Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit:

Kalallit Nunaanni Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit kaammattuuteqarput, inatsisissatut siunnersuummi assigiinngisitsinermut sinaakkutit nalinginnaasunut malinneqassasut, taamaalilluni naartuneq aamma erninermi sulinngiffeqarneq taakku suaassutsinik assigiinngisitsinermi ilaasutut nalinginnaasumik isigineqarmata inatsisissatut siunnersuummi assigiinngisitsinermut tunngavinnit peerneqassasut.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Assigiinngitsinnginnissamut sinaakkutit nalinginnaasut suunersut ersarluppoq. Inatsisissatut siunnersuummi assigiinngisitsinermut tunngavinnik aalajangiinermi, Norgemi inatsisit isumassarsivigineqarput, tassani naartuneq aamma erninermi sulinngiffeqarneq toqqaannartumik oqaatigineqarlutik. Naliliisoqarpoq assersuutigalugu naartuneq aamma erninermi sulinngiffeqarneq tunngavigalugit assigiinngisitsinissamik toqqaannartumik inerteqquteqarneq taakku assersuutigalugu suaassuseq tunngavigalugu assigiinngitsinermut ilanerannik isumaqaannarnermit pitsaaneruseq illersuutaasut.

Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaateqarput, inatsimmi minnerpaamik illersuinissaq siunnersuuteqanngitsoq.

Siunnersuut § 2, imm. 3-mi ilanngunneqarpoq.

Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaateqarput, Arnat angutillu naligiissitaanerat pillugu inatsimmut maannakkut atuuttumut sanilliullugu isumaqatigiissutit tamarmiusut atorsinnaannginnerannut tunngatillugu, siunnersuummi inatsisikkut sukaterisoqartutut isikkoqartoq. Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit siunnersuuteqarput § 3-mi aalajangersakkat ataasiakkaat atorsinnaanngitsutut isigineqartunut tunngatillugu inatsimmi oqaasertat erseqqissarneqassasut.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit oqaaseqateqarput, “sulinerup ilaqutariittullu inuunerup ataqatigiissinnissaannut periarfissaqarneq” pillugu § 14-imi oqaasertaliussa q sulisitsisut sulisut ilaqutariinni inuunermik sulinermillu namminneq ataqatigiissarnissaannut periarfissaannut naleqqutinngitsumik sunniuteqarnerannik kinguneqarsinnaasoq, aalajangersakkamilu sulisut ataatsimut isigalugu namminneq kiffaangissuseqarnerat annikillisinneqartoq. Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit kaammattuipput suna eqqarsaatigineqarnersoq erseqqissarneqassasoq.

Siunnersuut § 14-imit nassuiaatini ilanngunneqarpoq.

Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit immikkut inuiaassuseqarnerup oqaatsillu § 16-imi akulerunneqarnerat ernumassutigalugu oqaatigaat.

Oqaaseq immikkut inuiaassuseqarneq oqaatsit pillugit piumasaqaammik taarserneqarpoq.

Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfimmut kaammattuipput, § 34 siulersuisut il.il. tamaasa, tassa tassunga ilanngullugu Naalackersuisut siulersuisunik il.il.toqqaannginnissaat, ilanngullugit annertusineqassanersoq isumaliutigineqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Aalajangersagaq siulersuisunut il.il. tamannut atuuttussanngortillugu annertusineqartariaqartoq, Naalackersuisut tunngaviusumik isumaqatigaat. Siulersuisut il.il. Naalackersuisunit toqqarneqartut pillugit malittarisassat eqqortumik sammivilimmik alloriarnerusut Naalackersuisut isigaat. Tamassuma saniatigut aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit piginneqataassuteqarlunilu ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnera pillugu peqqussummi nr. 486, 18. maj 2018-imeersumi ingerlatseqatigiiffinni arnat angutillu katitigaanerat pillugu malittarisassaqaqarnera uparuunneqassaaq. Namminersorlutik Oqartussat taamaalillutik immikkoortumi tassani tamakkiisumik piginnaatinneqanngillat, tassa EU/EØS-imi nunani niuerneq pillugu malittarisassaqaartinneqartuni peqqussummi naalagaaffiup ingerlatseqatigiiffii, ingerlatseqatigiiffinnit piginneqataassuteqarfigineqartut, imaluunniit pappilissanik nalilinnik allanik aningaasaqarnermilu suliffeqarfiit angisuut ilaat pillugit peqqussummi malittarisassaqaartinneqarmata kissaatigineqartup kingusinnerusukkat atuutilersinneqarnissaa Naalackersuisut itigartinngilaat.

GrønlandsBanken:

GrønlandsBanken § 18, imm. 2 pillugu oqaaseqaateqarpoq, sulisut inuttut paasissutissanik paasissutissiissanersut, aningaaserivik paasissutissiissanersoq, taakku suliffimmi akissarsiat pillugit paasissutissanik allaganngorlugu naatsorsuinernut atatillugu sulisumut aallamut tunniunneqassanersut ersarinngitsoq.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq. § 18-imi siunertaavoq, akissarsiat ataatsimut isigalugu qaffasissusiannik atorfinni sallinneqarsinnaasuni akissarsiatigut atugassaritinneqartunik aalajangiinermut tunngavinnik paasisaqartoqassasoq. Taamaalilluni paasisutissat inuit kikkunerit ilisarnarunnaarsarlugit tunniunneqassapput. Imm. 2-mi Aalajangersagaq inuit kikkunerinik paasinarsaajunnaartitsisoqarluartoq, paasisutissat inunnut aalajangersimasunut suli tunngatinneqarsinnaappata isumannaallisaatit tamassuma kingorna atorneqassaaq. Pissuseq aalajangersakkamut nassuiaatini erseqqissarneqarpoq.

Sulisitsisut (GE):

Isumaqatigiissutit il.il. tamarmik § 3 malillugu atorsinnaangitsutut isigineqarnersoq GE-p apeqquuserpaa.

Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit tusarniaanermi akissutaannut akissut innersuussutigineqarpoq.

GE aamma erseqqissaavoq immikkut inuiaassuseqarneq § 16-imit peerneqartariaqartoq.

Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit tusarniaanermi akissutaannut akissut innersuussutigineqarpoq.

Utoqqaat oqaaseqartartuat:

Utoqqaat oqaaseqartartuat oqaaseqaateqarpoq kalaallisut oqaasillit suliffissarsiortunik oqaloqateqarnermi peqataanissamut periarfissaqanngippata ataatsimiinnernilu danskisut oqaaseqarfiusuni peqataassagunik inatsisissatut siunnersuummi § 4 malillugu assigiinngisitsisoqassasoq. Utoqqaat oqaaseqartartuat isumaqarpoq kalaallisut oqaasillit taamaalillutik kalaallisut soraarummeernissamut, suliffissarsiortunik oqaloqateqarnermi peqataanissamut periarfissinneqartariaqartut aamma ataatsimiinnerni nammineq oqaatsitik atorlugit peqataanissamut periarfissinneqartariaqartariaqartut.

Siunnersuummi soraarummeernernut, ataatsimiinnernut il.il. atatillugu oqaatsit aalajangersimasut pilugit piumasqaateqarsinnaanera maannakkut siunnersuutaanngilaq. Allamiut oqaasiinik kalaallisuumut elektroniskinnngorlugu nutserisarnissamik peerfissaqarnissaq ineriartortinneqartillugu, inatsisip naleqqussarnissaata misissornissaa pissusissamisussaaq, kisiannili ajornartorsiutit isumalluutinillu atuineq pissutigalugit, oqaatsit pillugit aalajangersimasunik maannakkut piumasqaateqartoqarsinnaanngilaq. Tamanna § 4-mut nassuiaatini erseqqissarneqarpoq. Aamma immikkoortunut inatsisini taamatut naleqqussaasoqarluarsinnaavoq.

Sipineq+:

Sipineq+-ip inatsisissatut siunnersuummi suaassutsit marluk atorneqarnerat aamma apeqquuserpaa.

Meeqqat pisinnaatitaaffiinik suliaqarfiup MIO-p tusarniaanermi akissutaannut akissut innersuussutigineqarpoq.

Sipineq+ oqaaseqaateqarpoq, danskisut oqaatsimik “formand” atuineq pisoqalinikuusoq. Inassuteqaatigineqarpoq taarsiullugu taaguut “forperson” danskisuuani atorneqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

Sipineq+ § 5 pillugu oqaaseqaateqarpoq, digitalinngorlugu pissusilersortarneq tamassumalu qanoq iliuseqarfigineqarnissaa pillugit aamma tamat ornittagaanni internetikkullu assigiisitsinerup akiornissaanut periusissiamik ilanngussisoqartariaqartoq.

Siunnersuut ilaannakortumik ilanngunneqarpoq. § 5, imm. 3-mi erseqqissarneqarpoq aalajangersagaq digitalinngorlugu pissusilersortarnermut aamma atuuttoq. Periusissiorneq aamma assigiinngisitsinerup iliuseqarfiginissaa suliniutaapput pingaaruteqartut. Tamannali inatsisissatut siunnersuummut matumunnga sinaakkutit avataaniippoq, naalackersuisoqarfinnilu tamassuminnga attuumassuteqartuni immikkut suliaqartoqartariaqarpoq.

Sipineq+ oqaaseqaateqarpoq, Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut aamma Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit pillugit inatsisissatut siunnersuummi kapitalini ilaasortat qanoq pissusilersortassanersut inatsisissatullu siunnersuummi siunertamik qanoq malinnissanersut pissusilersortarnermut malittarisassat amigaataasut.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Pissusilersortarnermut malittarisassat inatsisissatut siunnersuummi suut malittarisassiorneqassanersut sinaakkutit avataaniipput.

Sipineq+ oqaaseqaateqarpoq kukkunersiuisoq allaannarnagu kukkunersiuisoq naalagaaffimmit akuerisaasoq § 49-mi allassimasariaqartoq.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Kalaallit Nunaanni kukkunersiuisumik naalagaaffimmit akuerisaasumik tamatigit pissarsisoqarsinnaannginnerata aamma kukkunersiuisumik naalagaaffimmit akuerisaasumik atuineq annertuunik aningaasartuutaasinnaaneranik mianerinninneq aallaavigalugit aalajangersakkap kukkunersiuisumut naalagaaffimmit akuerisaasumut killilernissaa siunertaanikuunngilaq.

Sipineq+ naggasiullugu oqaaseqaateqarpoq, Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit nittartakkaminni siunertani taamaallaat angutit arnallu taaneqartut.

Tamanna inatsisissatut siunnersuummut attuumassuteqanngilaq, oqaaseqaalli tusaatissatut tiguneqarpoq.

Kommune Kujalleq:

Kommune Kujalliup immikkut inuiaassutsip § 16-imi atorneqarnera naleqqunnersoq apeqquserpaa

Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit tusarniaanermi akissutaannut akissut innersuussutigineqarpoq.

Akademikernes Sammenslutning i Grønland (ASG):

ASG oqaaseqaateqarpoq immikkoortumi inatsisiliorneq pitsaasutut isigineqartoq.

Innarluutillit Oqaaseqartartuat Tilioq:

Tilioq oqaaseqaateqarpoq, pingaartumik inatsisip oqaasertaani immikkoortoq kingulleq naligiissitaaneq imatut paasineqartoq, suaassutsit akornanni naligiissitaaneq, tassani immikkoortumi siullermi § 4, imm. 1-imi kikkut tamarmik ikinnerussuteqartut taaneqartut naligiissitaanerattut paasineqarluni. Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit ikinnerussuteqartut tamarmik immikkoortut taakku siunnersuisoqatigiit sulineranni puigorneqannginnissaat qulakkeerniarlugu kikkut tamarmik pineqarnerat qulakkeerneqartariaqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit maannakkut suliassaat tassaavoq suaassutsit akornanni naligiissitaanerup siuarsarnissaq. Tamanna Kalaallit Nunaanni Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiinni, Innarluutillit Oqaaseqartartuanni, Meeqqat oqaaseqartartunni il.il. aamma atorreqarneranut sanilliunneqarsinnaavoq. Siunnersuisoqatigiinnut suaassutsit akornanni naligiissitaanermik suliaqartunut suli naleqquttuuneratut nalilerneqarpoq.

Tilioq inassuteqaateqarpoq, Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut aamma Kalallit Nunanani Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit pillugit aalajangersakkat nalunaarutitigut immikkoortinneqassasut.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Pissutaasoq tassaavoq aalajangiisartut nutaat taarsiisitsinissamik piginnaatinneqartut pineqarnerat, aalajangiisartut pillugit aalajangerakkami toqqaannartumik allassimanager maannakkut naleqqunnerpaajuvoq. Inatsisissatut siunnersuutip isumaa attatiinnarniarlugu naliliisoqarpoq Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit pillugit aalajangersakkat inatsisissatut siunnersuummi aamma allaqqassasut.

Tiliup innarluutillit pillugit uppersaasoqarnissaanik inatsisissatut siunnersuummi piumasqaateqartoqartariaqarnera apeqquuserpaa.

IPS-ip tusarniaanermi akissutaannut akissut innersuussutigineqarpoq.

Tilioq siunnersuuteqarpoq, inatsisissatut siunnersuummi § 2 allanngortinneqassasoq, taamaalilluni inatsisip kikkunnut atuunera aalajangersimasumik allanneqassalluni.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Inatsisissatut siunnersuummi siunertaavoq inuiaqatigiinni immikkoortuni tamani atuutissasoq. Inatsisip kikkunnut atuunneranik aalajangersimasumik allaaserinninneq, atuuffiata siunertaanngitsumik allassimanager killilerneqariaannaavoq.

Atuuffiata imm. 2-mi atuutinnginnissaata toqqarneqarnera inatsisip taamaallaat namminerisamik inuunermi ingerlatsinernut atuutissappat, ajornakusoorsinnaaneranik annertuujunissaatalu nassuerutiginninnermik pissuteqarpoq, taamaammat ingerlatsinerit taakku inatsisip atuuffianut ilanngunneqanngillat.

Tilioq siunnersuuteqarpoq, inatsisissatut siunnersuummi § 13 aamma naligiissitaanermik immikkoortitsinermillu suliaqartussaataitanerup pisortat aqutsineranni nalinginnaasumillu ingerlatsinermi aamma oqartussani kattuffinnilu sulisitsisunut inunnullu tamanut nioqqutissanik sullississutinillu pilersuisunut pisortani namminersorlutillu inuussutissarsioritunit pissarsiarineqarsinnaasunik pisortanut namminersortunullu inuussutissarsiuutini aamma atuutissasoq, tassunga ilanngullugit namminerisamik ilaqutariinnilu inunerup avataani neqeroortugineqartut tassungalu atatillugu nuussinerit.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Naligiissitaanermik immikkoortitsinnginnissamillu kikkut tamarmik suliaqavittariaqarnerat Naalackersuisut isumaqatigaat. Nalilerneqarpoq suleqatigisat siunnersuutigineqartutut taamatut pisussaaffilernerat maannakkut piviusorsiorituunngitsoq, kisiannili immikkoortumi ineriarneq peqatigalugu isumaliutigeqqinneqartariaqarpoq. Naliliisoqarporli pisortani oqartussat ineriartornermi tassani siuttuunissamik immikkut pisussaaffeqartut, taamaammat inatsisissatut siunnersuut malillugu taamatut pisussaaffeqavipput.

Tilioq oqaaseqaateqarpoq, inatsisissatut siunnersuummi § 16, imm. 2-mi atuutsitsinnginneq inatsisunut allanut atuuttunut akerliunnginnissaa qulakkeerneqassasoq.

§ 16, imm. 2-p sumut akerliusinnaanera tusarniaanermi akissummi allaqqanngilaq. Siunnersuummik suliaqarnermut atatillugu inatsisit allat aalajangersakkamut akerliusinnaanerat paasineqarsinnaanikuunngilaq, taamaammat aalajangersakkami allannguisoqanngilaq.

Tilioq aamma oqaaseqaateqarpoq, paasissutissanik qinnuiginnissaanerup atuutinnginnera § 16, imm. 1-imut nassuiaatigineqareersoq, taamaammat aalajangersakkami imm. 2-p peerneqarnissaa inassutigineqarpoq.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Sulisup peqqissuseq pillugu paasissutissanik § 16, imm. 1-imut nassuiaatini allaqqasutut paasissutsiisussaataitanera sulisup § 16, imm. 2-mi paasissutissanik qinnuiginninnissamut periarfissaqarneranut sanilliunneqarsinnaanngilaq. Taamaammat sulisitsisup pissutsit inatsisissamut inatsisissatut siunnersuummi § 4-imi ilaagaluartunik paasissutissani qinnuiviginnissinnaaneranut atuutinngitsut § 16, imm. 1-imut nassuiaatini allaaserineqartutut taamatut pisoqarnerani ilanngunneqarsinnaanngilaq, tassa sulisup suliap suliarineqarnissaanut pingaaruteqarluinnartunik peqqissutsimik paasissutissiisussaataasinnaanera § 1-imi pineqarmat, sulisullu paasissutissanik taakku ilaannik qaqutiguinnaq pissarsiaqarsinnaanera pineqarani.

Innarluutip § 13-imut (maannakkut § 17-imut) nassuiaatini ilanngunneqannginnera Tiliup tupigusuutigaa, tassa inuit innarluutillit piginnaasat annikillinerannik pissuteqartumik piffissami sivisuumi napparsimaneq pissutigalugu ullunut 120-nut malittarisassaajornartorsiutigisinnaammassuk.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Ullunut 120-nut malittarisassaq Sulisitsisut aamma atorfillit akornanni Inatsisitigut pissutsit pillugit Inatsisartut inatsisaanni malittarisassaqartinneqarpoq. Inatsisip taassuma naleqqussarnissaa kissaatigineqarpat, taamaalilluni inuit piginnaasaasa annikillinik malittarisassami tassani ilaatinneqassanatik, immikkoortumut inatsisini pisariaqarpoq.

Tilioq oqaaseqaateqarpoq, innarluut § 20-mi taaneqanngitsaq, inassuteqaatigalugulu maannakkut allattuineq pinnagu § 4-mut innersuussisoqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Innarluutip § 20-mi taaneqannginneranut pissutaavoq, tamassuma kingunerani pissutsini aningaasaqarnermilu ilungersornartunik qulaajaasoqarnikuunnginnera. Inuit innarluutilli inuit allat assigalugit assigiinngisinneqarnissamut illersorneqartut siunnersuulli taamatut ittoq immikkoortumut inatsisini ilanngunneqartariaqarpoq. Inuup innarluuteqarnera pissutigalugu inuit itigartinneqarpat, tamanna immikkoortitsinissamik ataatsimut isigalugu inerteqqutaanermut ilaanissaa inatsisissatut siunnersuummi qulakkeerneqarpoq.

Tilioq inassuteqaateqarpoq tikinneqarsinnaaneq inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Inatsisissatut siunnersuummi siunertaq tassaavoq sinaakkutaasumik inatsisiliornissaa, tassani assigiinngisitsinissamut ataatsimut isigalugu inerteqquteqarluni. Naliliisoqarpoq ilaatigut tikinneqarnissaaneq inatsimmi matumani annertusinissaa inatsimmi annertusitinneqassanngitsoq. Isumaqatigiissutaavoq tikinneqarsinnaannginnermi assigiinngisitsisoqarnera pineqarsinnaasoq, tamannali immikkoortumi inatsisini aaqinniarneqartariaqarpoq.

Tilioq oqaaseqaateqarpoq, illuatungerisap sinniisoqarnera, aalajangiinerlu kinguartitsissutaanissaa pillugu aalajangersakkat ilanngunneqartariaqartut.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Illuatungerisap sinniisoqarnera eqqarsaatigalugu taamatut aalajangersagaq pisariaqassanngilaq, tassa Naligiissitaaneq pillugu aalajangiisartut aqutsinermi oqartussaammata, aamma tak. § 21-mut nassuiaatit. Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut taamaalillutik Pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni ilaassapput, tassani § 8-mi allaqqavoq, illuatungerisaaq allanit qaqugukkulluunniit sinniisoqarsinnaasoq ikiorneqarluniluunniit.

Nammagittaalliuuteqarneq tunngavigalugu aallaaviusumik kinguartitsisoqarsinnaanngilaq, taamaammallu Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunut naammagittaalliuuteqarneq

pissutigalugu aalajangersakkamik ilanngussinissaq pisariaqanngitsutut nalilerneqarneqarpoq.

Tilioq siunnersuuteqarpoq inatsisissatut siunnersuummi pisoqalineqarneranut piffissarititaq pillugu aalajangersagaq ilanngunneqassasoq.

Siunnersuut § 21-mut nassuiaatini ilanngunneqarpoq, tassani allaqqavoq, pisoqalineqarneranut piffissarititami inatsimmi matumani pisoqalisoqarnera pillugu qaqugukkulluunniit malittarisassat malinneqartassasut.

Tilioq § 22, imm. 3 siunnersuuteqarpoq piginnaasat apparnikuugaluartut imaluunniit allatigut innarluuteqarnermik ilaatigut ilisimasaqartumik aalajangiisartuni minnerpaamik ataatsimik ilaasortaqaassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Inatsisissatut siunertaavoq suliamik pisariaqartumik ingerlatsisinnaanissaq qulakkeerniarlugu § 22, imm. 3-mi kikkut Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunut toqqarneqarsinnaanerannut sinaakkusiinissaq. Aalajangiisartunut toqqaanermi inuit pinnaasaat apparsimasut suliamik ingerlatsinermi akuutinnissaat pissusissamisuussa, kisianni inuit inunni immikkoortut aalajangersimasut aalajangiisartunut siumut ilaasortaanissaat naleqquttut isigineqanngilaq.

Tiliup aamma § 22, imm. 4-mi immikkoortunut allani assingusumik tunngaveqanngimmat aalajangiisartunut ilaasortat pillugit suaassutsit pillugit tunngaveqartoqarnerata tunngavilersornera apeqquserpaa. Tiliup tamassuma saniatigut inassuteqaatigaa, suaassutsit taakku marluk amerlaqatigiissillugit siunnersuisartunut inassuteqaateqarnissaq pillugu nassuiaatini piumasaqaat peerneqassasoq, tassa tamanna amerlanerit soqutigisaqarfiisa avataaniissamat.

Immikkut malittarisassat annertunerpaamik pisariaqartitsiviusuni atuuttariaqarput. Tunngaviit inatsisissatut siunnersuummi § 4-mi taaneqartut pissutigalugit siulersuisunut il.il. toqqarneqannginneq, ataatsimut isigalugu assigiinngisitsinissamik inerteqquteqarnertut tamatigut paasineqartarput. Suaassutsit katitigaaneranni amerlaqatigiinnissaat pillugu malittarisassat akerlianik assigiinngisitsinissamik inerteqquteqarnermik erseqqissaanerupput, taamaallaat suaassutsinut atuuttut siulersuisuni il.il. suaassutsit aappaanit amerlavallaartutut isigineqarajuttartut. Suaassuseqarner innersuussisup soqutigisaataa avataaniinneranik Tiliup oqaaseqaataa pillugu oqaatigineqassaaq, suaassutsit ataatsit siulersuisuni i.il. taakkunani aaqqissuusaanermi amerlanerunnginnissaasa qulakkeernissaat inuiaqatigiit tamarmik soqutigisarigaat.

Tilioq inassuteqaateqarpoq, assigiinngisitsineq tungavigalugu soraarsitsinernik aalajangiisartut atorunnaarsitsisinnaasut § 24-mi ilanngunneqassasoq, aamma inassuteqaatigineqarpoq, suliani taarsiivigitinneqarfiusuni Naligiissitaaneq pillugu

Aalajangiisartut suliat suliareqqitassanngorlugit suliaqarfimmut siullermut utertitsisinnaatitaassasut.

Aalajangiisartunik nutaanik pilersitsineq pineqartillugu aalajangiisartut annertuumik piginnaatinneqarnissaat killiffimmi tassani naleqquttutut isigineqanngilaq.

Tilioq oqaaseqaateqarpoq inatsisissatut siunnersuummi kapitali 8-imi sulisup akissarsiaqartinera annertussusaa kisimi pineqarmat ernumanartutut isigineqartoq, taarsiinerlu suliffeqarnerup aamma avataaniittoq.

siunnersuut § 50, imm. 3-mi ilanngunneqarpoq.

Tilioq aamma inassuteqaateqarpoq, aalajangiisartuni ilaasortat pisaassuseq aalajangiisartunilu ilaasortat ilaasortaaginnartinnissaat qulakkeerniarlugit akissarsiaqarsinnaatinneqassasut.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Aalajangiisartuni ilaasortat akissarsiat pillugit inatsit malillugu sulinerminni akissarsiaqartinneqarput, soorlu aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni, Akileraartarnermut Siunnersuisoqatigiinni Kalaallit Nunaanni Inuit Pisinnaatitaaffinut Siunnersuisoqatigiiffinni ilaasortanut atuuttoq.

Inatsimmi ataatsimut isigalugu pineqartoq assigiinngitsinninnissap taamaallaat ikinnerussuteqartunut inatsimmi ataatsimut isigalugu atuunera (uani suaassutsit naligiisinnineqarnissaat) ataatsimik kapitaleqartinneqarnera naleqqutinngitsutut Tiliup isigaa. Tamanut atuuttutut inassuteqaatigineqarpoq, immikkoortunut tamanut atuuttumik kapitaliortoqassasoq imaluunniit immikkoortut tamarmik kapitali 7-imi ilanngunneqassasut imaluunniit kapitali 7 ataatsimut inatsimmi peerneqassasoq suaassutsillu naligiissitaanissaat pillugu immikkut inatsisiliuunneqassasoq. Pingaartumik inassuteqaatigineqarpoq, naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit suliaqarfianni taamaallaat suaassutsit akornanni naligiissitaaneq pineqarnersoq paasinarsarneqassasoq. Inassuteqaatigineqarpoq siunnersuisoqatigiit taakku naligiissitaaneq aamma assigiinngitsinninnissaq pillugu inatsimmi piginnaatitsisoqarluni siunnersuisoqatigiit taakku pilersinneqarpata ikinnerussuteqartut tamaasa § 4, imm. 1-imi taaneqartut pillugit siunnersuisoqatigiit taakku suliaqassasut.

Siunnersuut ilaannakortumik ilanngunneqarpoq, tassa Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit suaassutsit naligiissitaanissaannik suliaqartut inatsisissatut siunnersuummi § 38-mi erseqqissarneqarmat,

Kapitali 7 pillugu oqaatigineqassaaq, angutit arnallu naligiissitaanerat pillugu Inatsisaannik nr. 3, 29. november 2013-imeersumik nutarterinissamik pisariaqartitsisoqarnikuusoq. Tassunga atatillugu isumaqartoqarpoq ataatsimoortut allat illersorneqarnissaat naleqqutissasoq, tamassumalu kingorna aalajangerneqarpoq, ataatsimut inatsisiliortoqassasoq, tassani suaassutsit naligiissitaanerat imikkoortunilu allani assigiinngitsitsineq malittarisassiuunneqarluuk. Immikkoortut allat kingusinnerusukkut

ilanngunneqarnissaannut tamanna takussutissaanngilaq, kisianni inatsisissap piareersarnerani taamatut malittarisassaqaarnissaq pisariaqartinneqartoq oqaatigineqarnikuunngilaq. Kissaatit piffissami tusarniaavimmi saqqummertut, immikkoortumut inatsit inatsisissatullu siunnersuut una ataatsimoortinneqassanersut ukiuni aggersuni isumaliuteqarnermi ilaassaaq.

Tiliup oqaatigaa, Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut aqutsinermi suliaqarfimmut inissinneqarnera erseqqissarneqassasoq, tassa inatsimmi § 32-mi allaqqammat, aalajangiisartut inaarutaasumik aalajangiisassasut, § 24-li malillugu atorunnaarsitsinissamik imaluunniit inatsisini malittarisassat aqutsinermilu pappiliaatit naqqinnissaannik periarfissaqanngitsut.

Pissutsit assigiinnngisitsinerunersut pillugu Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut inaarutaasumik aalajangiisinnaaneranni, aalajangiisartut aamma atorunnaarsinnissamut aalajangiisinnaanernillu allannguisinnaanermut piginnaatinneqarnissaat pisariaqanngilaq.

Tiliup aamma uparuarpaa, suliap Ombudsmandimut suliassanngortinnginnerani Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartunit suliarineqarsimassanersoq ersarinngitsoq.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq. Tamanna § 32-mut nassuiaatini erseqqissarneqarpoq. Peqatigitillugu oqaatigineqassaaq, tamanna § 25, imm. 3-mut nassuiaatini aamma allaqqasooq.

Tiliup oqaatigaa, pineqaatissiinerit kapitali 8-mit immikkoortinneqartariaqartut immikkullu kapitaliliiunneqarlutik, tassa innarliisumut pineqaatissiineq pineqarmat, taarsiinermilu innarlerneqartoq pineqarluni.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Taarsiissutit pineqaatissiinerillu kapitali ataatsimi ataatsimoortinneqarpata naleqqunnerpaajusoq nalilerneqarpoq. Immikkoortup assingani inatsisit allat takugaanni, assersuutigalugu suliffeqarnermi assigiinnngisitsinermik inerteqquteqarneq pillugu Danmarkimi inatsit /LBK nr. 1001, 24/08/2017-imeersoq) aamma Naligiissitaaneq aamma assigiinnngisitsinermik inerteqquteqarneq pillugit Norgemi inatsit /LOV-2017-06-16-51), taarsiissutit pineqaatissinnerillu kapitalimi ataatsimi aamma ataatsimoortinneqarput.

Inatsimmi minnerpaamik illersuinissamik siunnersuuteqartoqannginnera Tiliup aamma apeqquuserpaa.

Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit tusarniaanermi akissutaannut akissut innersuussutigineqarpoq.

Tilioq siunnersuuteqarpoq, immikkoortitsinermut tunngaviit ilanngullugit inatsit annertusineqassasoq, tassani ”pissutsit allat sulluunniit” ilanngullugu.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Assersuutigalugu pissutsit allat suulluunniit ilanngunnerat naleqqutinngilaq, tassa Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut eqqartuussiviillu pissutsit suut ilanngunneqassanersut suliani ataasiakkaani aalajangertassammatigit. Naliliisoqarpoq annertuallaassasoq atuutitinneqarneralu pisariusorujussuussasoq akisullunilu. Inatsisissatut siunnersuummi assigiinngitsitsinermut tunngaviit ilaapput, maannakkullu nalilerneqarpoq, tamanna naleqquttuusoq naammattumillu paasinarsarneqarpoq, kisiannili pisariaqartitsinerit allanngorneranni tunngaviit amerlineqarsinnaannginnerinut mattussinerunngitsoq.

Tiliup inatsisissatut siunnersuummi § 32, imm. 2-p, naggat kingulleq, erseqqissarneqarnissaa ujartorpaa.

Siunnersuut aalajangersakkamut nassuiaatini ilanngunneqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 7-imi taaguutip peqataaneq erseqqissarneqarnissaa Tiliup ujartorpaa.

Siunnersuut aalajangersakkamut nassuiaatini ilanngunneqarpoq.

Tiliup siunnersuutigaa, Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut suliami aalajangiigaangata, aalajangiineq pillugu suliallu eqqartuussivinni suliassanngortinnissaanut periarfissaqarnek pillugu allatseqarfiup illuatungeriit ilisimatittassagai inatsisissatut siunnersuummi § 32-mi ilanngunneqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

Inuit Pisinnaatitaaffiitut Instituti:

Inuit Pisinnaatitaaffiitut Instituti inassuteqaateqarpoq, assigiinngitsitsinissamik inerteqquteqarnek inatsisissatut siunnersuummi atuutinningsut inatsisip oqaasertaani erseqqissarneqassasut, inassuteqatigineqarlunilu suaassuseq imaluunniit immikkut inuiaassuseq pissutigalugit toqqaannartumik assigiinngitsitsineq inatsimmi § 8-mi ataatsimut isigalugu ilaatitsisoqannginnera malillugu illersorneqarsinnaanngitsoq erseqqissarneqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

Inuit Pisinnaatitaaffiitut Institutip immikkut inuiaassuseqarnek pillugu paasissutissanik pissarsisoqarsinnaanissaa apeqquserpaa.

Kalaallit Nunanani Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit tusarniaanermi akissutaannut akissut innersuussutigineqarpoq.

Inuit Pisinnaatitaaffiitut Instituti inassuteqaateqarpoq, taarsiineq, uppernarsaasioqarnek pineqaatissiinerillu pillugit inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkat nuunneqassasut, taamaalilluni taarsiullugu Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut pillugit inatsisissatut siunnersuummi kapitali 6-imi allaqqassallutik.

Siunnersuut inatsisilerinermi teknikkimik isumaliutit pissutigalugit ilanngunneqanngilaq. Aamma oqaatigineqassaaq, taarsiinissaq pillugu Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut aalajangiineri pillugit aalajangersakkat, Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut pilersinneqarnerat pillugu aalajangersakkat sioqqullugit allanneqarnerat naleqqutissanngitsaq.

Inuit Pisinnaatitaaffiunut Instituti inassuteqaateqarpoq, erninermi sulinnigiffeqarneq aamma ernereernermi sulinnigiffeqarnissamik nalunaaruteqarneq inatsisissatut siunnersuummi § 54, imm. 3-mi ilanngunneqassasut.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

Inuit Pisinnaatitaaffiunut Institutip tikinnekarsinnaanerup inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqarnera aamma apeqquserpaa.

Tiliup tusarniaanermi akissutaanut akissut innersuussutigineqarpoq.

Inuit Pisinnaatitaaffiunut Institutip naggasiullugu erseqqissarpaa, Naligiissitaaneq pillugu Aalajangiisartut nammattunik aningaasalersorneqarnissaat pingaaruteqartoq.

Atuisoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutisoqarfiup tusarniaanermi akissutaanut akissut innersuussutigineqarpoq.

Justitsministeriet:

Justitsministeriet oqaaseqaateqarpoq, assigiinngisitsinnginnissaq pillugu inatsit pillugu suliassaqaarfik tiguneqarnikuunersaq imminnut ersarinngitsaq.

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat assigiinngisitsinnginnissaq pillugu immikkoortoq tamaat pillugu aalajangiisinnaaneq tiginikuugaat Justitsministerieq tamassuma kingorna akuersarpaa.

Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik (MIIN):

MIIN kaammattuivoq meeravissiartaartut angajoqqaarsiallu inatsisissatut siunnersuummi § 17, imm. 3-mi ilanngunneqassasut.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Meeravissiartaarneq aalajangersakkami toqqaannartumik allaqqavoq. Aamma aalajangersakkap kinguneraa, Naartunermut, erninermi suliffeqarnermut meeravissiartaarnermullu atatillugu sulinnigiffeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat atuuttoq naapertorlugu piumasqaateqarnermi aamma illersorneqartoqartoq. Taamaalilluni nalilerneqarpoq meeravissiartaartut angajoqqaarsiallu aalajangersakkami illersorneqareersut.

MIIN siunnersuuteqarpoq, § 4, imm. 3 allanngortinneqassasoq, taamaalilluni Naartunermut, erninermi suliffeqarnermut meeravissiartaarnermullu atatillugu sulinngiffeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat atuuttoq malillugu kikkut sulinngiffeqarsinnaatitaanersut nalornissutigineqalissanani.

Siunnersuut § 4-mut nassuiaatini ilanngunneqarpoq.

MIIN-ip innarluutit inatsisissatut siunnersuummi § 20-mi ilanngunneqartariaqarnersut aamma naleqquttumik naleqqussaaneq tikinneqarsinnaanerlu inatsimmi allaqqasariaqarnersut aamma apeqquserpaa.

Tiliup tusarniaanermut akissutaanut akissut innersuussutigineqarpoq.

§ 21, imm. 2-mi suliffeqarnermi illuatungeriit isumaqatigiissutaat inatsisissatut siunnersuummi malittarisassiorneqarsinnaanngitsut MIIN-ip oqaatigaa.

Tusaatissatut tiguneqarpoq, aalajangersakkamilu imm. 2 peerneqarluni. Innuttaasorli sulisitsisut sulisullu kattuffiisa ataatsimut isumaqatigiissutaanni assigiinngissitsisoqarnera pillugu inatsisissatut siunnersuut manna naapertorlugu suli naammagittaalliorsinnaavoq. Taamatut pisoqarnera inatsisissatut siunnersuummi § 21, imm. 1-imi pissusissamisoortumik ilaavoq.

MIIN Siunnersuuteqarpoq, § 22, imm. 3-p oqaasertaani aalajangiisartut tamarmik inatsimmi assigiinngitsitsinermut tunngavinnik tamanik ilisimasaqassasut ilanngunneqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

MIIN-ip suaassutsit inatsimmi aalajangersakkani arlalinni illuatungiinnarsiorluni isiginiarneqarnerat naleqquttuunersoq aamma apeqquserpaa. MIIN-ip inatsisissatut siunnersuummi § 38, imm. 1 nr. 3-5 aamma § 43, imm. 1-8 immikkut oqaatigai.

Tiliup tusarniaanermi akissutaanut akissut aamma Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit suaassutsit naligiissitaanerannik immikkut akissuteqarneri innersuussutigineqarput.

MIIN oqaaseqaateqarpoq, inatsisissatut siunnersuummi kapitali 8 pillugu marloqiusamik malittarisassiorneq pineqanngitsoq qulakkeerneqassasoq.

Inatsisini allani marloqiusamik malittarisassaqsimasinnaanera tusarniaanermi akissummi ersinngilaq. Aamma marloqiusamik malittarisassiornerup peqarsimasinnaanerata inatsisissamik siunnersuummik suliaqarnermi paasineqarsinnaanikuunngilaq, taamaammat tamanna ilanngunneqanngilaq.

MIIN-ip oqaaseqatigiinni ”assigiinngisitsinerni assigiinngitsuni tamani assigiinngisitsinermut aallaaviusumik assigiimmik illersuisoqartariaqarpoq” suna pineqarnerseq nalornissutigineqartoq.

Oqaaseqatigiit naleqqussarneqarput, taamaalilluni illersuinerit assigiinngitsut allaqqanani illersuinermit tunngaviit allaqqalerluni. Assigiinngisitsinermut tunngaviit tamarmik illersorneqartariaqarnerat taamaalilluni siunissami assigiimmik illersuineqartarnissaq oqaaseqatigiinni siunnersuutigineqarpoq.

Oqaaseqatigiinnut ”Maanna naligiissitaanermut inatsimmi assigiinngisitsinermut taaguummi suaassutsit illuatungeriit tunngavigineqarput: angut arnarlu. Kisianni inuk angutaanini/arnaanini pissutigalugu assigiinngisinneqanngissinnaavoq, inuulli inuit suaassutsinik isiginninnerannut unammillernera pissutigalugu assigiinngisinneqarsinnaalluni. Taamaattumik suaassuseq assigiinngisitsinermut tunngavissarititaasutut naammangilaq, taamaattumik inerteqquteqarneq suaassutsini kinaassuseqarneq aammalu suaassutsimik takutitsineq ilaatilerlugit ilaneqassaaq.” atatillugu MIIN kaammattuivoq inuttut nammineq suaassuserinngisamik inuup suaassuseqarnera tunngavigiinnarlugu inuup assigiinngisinneqarnera pillugu isumaq isumaliutigineqassasoq.

MIIN oqaaseqatigiit paatsoorsimagunarpai, tassa inuttut nammineq suaassuserinngisamik inuup suaassuseqarnera tunngavigiinnarlugu inuup assigiinngisinneqarnera allaqqanngimmat. Inatsisissat siunnersuummi suaassuseqarneq suaassutsimillu takutitsineq ilanngunneqarnerani illersuutaasinnaasut pitsaanerpaat qulakkeerneqarnissaat siunertaavoq, taamaammallu naliliisoqarpoq, assigiinngisitsinermi tunngaviit inatsimmi erseqqissarneqarluarneqarpata pitsaanerussasoq.

MIIN kaammattuivoq, siunnersuummi innarlutillit pillugit inatsimmi kinaassusersiorani siunertap suuneranik assersuusiutaasussaasut siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit pillugit imm. 2-miittut allanngortinneqassasut.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

Innarluutip inatsisissatut siunnersuummi nassuiaaserneqannginnera MIIN-ip apeqquserpaa aamma innarlutillit pillugit uppernarsaasiornissamik piumasagaat ernumassutigaa.

Tiliup tusarniaanermi akissutaanut akissut innersuussutigineqarpoq.

MIIN kaammattuivoq oqaaseqatigiit ”Oqaatsimi immikkut kinguaassiutitigut salliutitsinerit imaluunniit sammisaqarnerit ilaatinneqanngillat, soorlu assersuutigalugu fetichisme imaluunniit sadomasochisme” allanngortinneqassasoq.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Naliliisoqarpoq kinguaassiutitigut sammisaqarnerit inuit namminerpiaq inuunerannut ilaasut.

Oqaatsinik piginnaasat immikkut inuiaassuseqarnermut ilaanersut MIIN-ip apeqquserpa.

§ 16, imm. 2-mit peerneqarpoq.

Inuit allanit sinniisoqarnissamik periarfissinneqarnerat MIIN-ip apeqquserpaa.

Tiliup tusarniaanermi akissutaanut akissut innersuussutigineqarpoq.